

Saskatchewan Ruthenian Messenger

Саскачевански руски гласнік

Rusyn - Saskatchewan Ruthenian Culture Association Inc.
“Русин” - Саскачеванске дружтво рускай культуры Инк.

01/I
November
Новембер
2007

Наша терашньосць то подлога за будучносць

Кеди теды, але до того кожому придзе, же пристановени чловек, ишче док ё с млади, у полней моци и одвичательни, або познёйши, кед зводзи рахунок жывота, муши ше сам себе опытац: “Цо я зохабим сваім дзецом? И цо од таго остане дзецом моіх дзецоў?”

Охабиц материялны богатства дзецом то добре. Добре прето, же буц худобни то смутни час. Медзитим, кельо богатства то надосць, и цо од такога богатства же би дзеци не могли себе и сами створыц? Но, ишче вше так було, же материялны ствары, гоч яки добри за младых були застарени.

Кажды то генерацыя стваря добра зоз свойого часу, понайвецей лепши

и хасновитши. Прето млади воля таго ў будучносць приноши, а нє материялны видумки зоз часу свойх родичноў.

Понеже новы часы приноша вше швитши пременки, цо би то могло

наволац вичне?

Од материялного добра дружей тирва чловеково знане, а у рамикох таго знаня, постої свидомосць о власним походзеню. Од духовнага и культурнага нашлідства ше нє жие, але зна буц важне чловекови, бо кожде сце знац цо нашлідзел од свойх предкоў.

Наша терашньосць нашым поколеньнем будзе ўх прешлосць. Прето, барз значне у якей міри, и цо з того, поєдинчно и як група, з нашай рускай культуры укладаме до терашньосці. Робме так най би нам потомкі були герни на наш труд и роботу.

остац нє нателью пременене, же би ше голем кельо-телью могло

Мар'ярет Мід,
америцкі културны
антрополог:

“Нє думай же мала група людзоў нє може пременіц шеет, бо то, уствари, тато цо найвецей може.”

ГОРДИ НА КУЛТУРУ СВОІХ ПРЕДКОЎ:

Таня и Маруся Рацово зоз Едмонтону, Алберта були нацвиц свойх у Краю и на памятку свойго руского походзеня, виспиковали ше у народным облечиве. Так як ше тому швачы: дзівка у баршоню, мац у фітюли.

... на схадзки
руководства нашого
Саскачеванскаго
дружтва рускай
культурі дагварене
же наша новинка
будзе виходзіц под
назуву
“Саскачевански
руски гласнік”...

На новей драги: Саскачевански руски гласнік

Прешли нам 11 рокі зоз “Гласніком”, новинку Руского дружтва Сівернай Америки. Почали зме малки, нє вельке число Руснацох розшатих по Сівено-Амерыцким континенту, а найвецей збити коло Торонта у Онтарію, і з рока на рок змоцьвали зме. Вше нас вецеі ёст и вше зме вецеі унапрямени жиц зоз людзми коло себе, по звікох и законах державох и провінційох у хторых зме ше ришли мац свой дом. Тераз зме пришли уж до того же пре практични потреби маме два офиційни орг'анізації у Канаді: “Русин” – Саскачеванске дружтво рускай культуры, у провінції Саскачеван, и Руске дружтво Сівернай Америки, у Онтаріо.

Потамаль покля зме мали лем єдну руску орг'анізацію, задуману же би обединькова у кутири шицкіх Руснацох на Сіверно-Амерыцким континенту, новинка тей нашей орг'анізації бул “Гласнік”. Перши редактор бул Гавріїл Колесар, а потым як вон почал видавац свой часопис “Руснаци у швеце”, редакторство превжал я, Любомир Медеши. Вишло 22 числа “Гласніка”.

Нєшка маме два руски орг'анізації прето же зме преважно концентровані у двух провінційох, у Онтарію и Саскачеване, а териториялно зме барз роздалені. Нє лем же зме на кілометры далёко єдни од других, алє тих маме и розличны збуваня медзи нами.

Вше вецеі ёст о чим обширно информовац и на єдним и на другім боку, а вецеі раз треба дац и такі информаціі хтори ше одноша лем на єдну з тих наших

двох векших групох, та ёст вше вецеі потреби обезпечиц окремни жридла информованія.

Ми, ту у Саскачеване реєстровали свою орг'анізацію 2005. року, а од 2006. року зме запровадзели дзепоедни свой активносцы подпомогнути зоз средствох фонда *Sasculture Inc.* Тот фонд ше преважно формус зоз пенежу позберанім у *Saskatchewan Lotteries*, а хтори зоз вітвореного профіту наменково одредзены за культурні інституціі и програмы у нашей провінції. Зоз того фонда, на нашу вимогу, достали зме тих наменково средства за часточне фінансовані нашей новинки. Понеже нашо у Онтарію будзе видавац свою новинку, на схадзки руководства нашого Саскачеванскаго дружтва рускай культуры дагварене же наша новинка будзе виходзіц под назуву “Саскачевански руски гласнік”.

По приношені иншакей одлуки Руководства, у редакцыйным колегіюме будзе Кирил Мудри як редакторе рубликох, и я, як одвичательни редактор.

У новинки “Саскачевански руски гласнік” буду обявівани, у першим шоре, информаціі о збуваньох медзи нашима людзмі на заходзе Канади, информаціі о Руснацох вообще у Канади и Зединеніх Амерыцкіх Державох, и информаціі на емігрансі темі. Будземе ше намагац будз по змісту допольньюце жридло информованія, а нє компетенция другім средством информованія на рускім языку. Пробуеме мац змістовно и по квалітету добру новинку: таку же би ше ю дзечніе

читало у кождым руским обисцу ту, и у веліх рускіх обисцох у Краю, бо нашо людзе сцу знац о нас, о нашим живоце, активносцох, о нашим росту и напредованію.

Треба же би було цо вецеі общого хасну од нашого

У новинки “Саскачевански руски гласнік” буду обявівани, у першим шоре, информаціі о збуваньох медзи нашима людзмі на заходзе Канади, информаціі о Руснацох вообще у Канади и Зединеніх Амерыцкіх Державох, и информаціі на емігрансі темі.

“Саскачеванского руского гласника”. Прето ше будземе намагац буц актуални, та приношиц информаціі хтори похасную нашим людзом. Дзекеди дацо будзе написане по англійски, пре млади поколенія хторим зме ище нє обезпечели урядове учене и пестовані руского языка, та им читац по рускі чежко ідзе. Думаме же лепше тим нашим младым дац дацо гоч лем по англійски, же би ше привікли гу тей нашей новинки и тримали ю як свою.

Яки посцігніме успіх и покля вітирваме завишиц будзе од сотрудніцтва:

- вецеі сотруднікі – подпольнійши информаціі;
- вецеі число предплатнікох – вецеі причини же би нас *Sasculture Inc.* помогала у информаціі и видавателній діялносцы.

Суг'естій з боку читачох вše будзе дзечніе прывітані.

Любомир Медеши,
одвичательни редактор

Отвориц очи: У Сербії ше будзе дзеліц акциі и тим хтори по тераз нє достали

Огромни политични, привредни и соціялни пременки у державох насталих зоз бывшай Югославії приведли до того же и Сербия мушки приватизовац скоро шицко що ше дакеди тримало же є обще дружтвенне добро. Тоти заняти у привредных организацийх хтори предати и приватизовани, доставали акциі од того преданого маєтку. Тераз Сербия приноши закон же и тоти людзе хтори нє були заняти у таких организацийх и нє достали акциі, маю право надопольненя за дакеди укладани средства до обще дружтвених доброх, окреме зоз тих фондох до хторих же злее пенеж по основи предаваня и приватизациі, а хтори маю високу цену (индустрия нафти, авиа-транспорт, итд.).

Треба будзе тримац добре отворени очи и провадзиц що ше

случуе, же би Руснаци, як поєдинци, нє остали ускрацени пре нєинформованосц. Труд рускей роботней моци тиж бул през 50

"кед же Руснаци як заєдніца уж позбути од значних привредных ресурсох, озда зоз тим, вироятно остатнім, розподзельваньем акциох най би ше дацо ушло Руснацом як поєдинцом"

роки укладани до тих маєткох хтори ше тераз розпредава, та и ми Руснаци мame право же би зме зоз того голем дацо достали назад. Приповеда ше же то будзе по особи ані нє такой таки мали пенеж, та прецо нє треба опущиц и дац най ше прелес комушк другому. Бо, у процесу приватизациі Руснаци нє прешли найлепше: опатъме лем чи ест даeden зоз новых бизнесменох, новых велькомаєтнікох, хтори Руснак або по походзеню Руснак! А,

кед же Руснаци як заєдніца уж позбути од значних привредных ресурсох, озда зоз тим, вироятно остатнім, розподзельваньем

акциох най би ше дацо ушло Руснацом як поєдинцом.

На акциі право би мушело буц гарантоване кождому хто остал у Краю, але и тому хто ше виселел. Озда так будзе и по закону. Прето, добре провадзме що ше случуе, информуйме ше и реагуйме док тому придзе час.

Даедни награбали аж и до куфрох, та най би ше нам ушло голем до малей ташки.

Наш ғлумец

Ми Руснаци любиме театрални представи. Театрални живот нам якош у креви. Та аж и ту у Канади, нє лем у Краю, мали зме даскельо дзецинськи и шміховальни забави.

Тераз нам ше очи ище веций отворели, же ми то медзи нами мame и ғлумцох за озбильни улоги: о. Янко Колошняй,

На слики:
о. Янко Колошняй, перши з ліва, у улого
Діда.

нортбатлфорски парох нєдавно барз успишно одбавел улогу діда у театралнай представи "Ювілейна 50 рочніца свадзи Діда и Бабі".

Слово о преславеней представи зоз професийними ғлумцами, а тераз ше ю бави по местох дзе ест интересованя зоз ғлумцами аматерами. Наш ғлумец указал же ма и сцеплосцы

ғлумиц, але и таланту, а то два барз важни прикмети з хторима ше дахто з правом може цешиц.

Нам, Руснацом, то ище ёден доказ веций, же ми можеме и треба же би зме добре робели и заробели за живот, але же сцеме и можеме уложиц тих так и до культуры, до культурного живота, то тиж наша значна прикмета. Наш парох нам правдиви приклад, же попри кождодньовей витирвалей роботи, як ше то гвари, треба намириц и душу, нє лем жалудок.

Organization

Rusyn - Saskatchewan
Ruthenian Culture
Association Inc.

214 Avenue M South
Saskatoon, Saskatchewan
S7M 2K4

Phone: (306) 244-8455
Lou Medjesi, editor,
Email: lubo@sasktel.net

Прео нам потребне
Саскачеванске дружтво рускей култури?

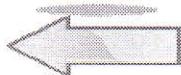
Саскачеванске дружтво рускей култури оформлене 2005. року пре потребу: указало ше же кед у Саскачевану будзе урядово оформлена и реѓистрована организација Руснацох хтора, медзи иншим, будзе гарант же помогнє, веџ тоти нашо людзе хтори ше сцу приселїц до Канади по основи окремней програми за тути провинцију (Saskatchewan Immigrant Nominee Program) у бодованю достаню ише два боди веџей. За дакого тоти два додатни боди, боме, значели же чи номинација будзе одобрена, або не. Ище и нешкака функционує тата наша улога коло новоприселенциох.

Кед ше у Нортбатлфорду бешедовало о потреби отверрана окремней служби за емигрантох, потримовка з боку нашого Дружтва такеи иницијативи тиж була вжата до огляду. У будучносци тиж годно буц значне же хто и у чијо мено годзен заступац даяке становиско кед провинцијни або локални власци буду ришовац важни питаня од значеня и за наших людзох. Глас једнай заједнци моћнейши як глас појединачнай особи.

У Канади, та и у каждай єй провинцији, тоти културно-етнични заједнци хтори зорганизованы през даяку свою асоцијацију лёгчайше доходза до средствох за активносци хтори дотичним людзом на хасен. И нашо Дружтво, як официјино реѓидстроване и по закону ушорене, конкурує за средства зоз фондох одкаль ше часточно финансую културни активносци професиналних и непрофесионалних институцијох и организацијох. Дзекуючи тому, по першираз у исторії Канади и Руснаци достали средства за отrimоване образовнаго кампа за дзеци и за видаване нашей новинки.

Вироятно же не кажде једнак видзи особни хасен од нашого Дружтва, але очиглядне же кажде з нас даякого хасну од Дружтва ма – без огляду чи тот хасен препознава або не.

Sask
Culture

Our Sponsors
Нашо спонзоре

Saskatchewan
LOTTERIES LOTTERY TICKET CENTER

Даровали на Дружтво:

Мария Мудри, на отримане Служби Божей на Руским пикнику 2007:

200 долари

Мария Медеши, на порядну діялносць Дружтва:

180 долари

Любомир Медеши, на "Саскачевански руски гласнік".

450 долари

На основи ришеня Руководства Дружтва, "Саскачевански руски гласнік" задармо будзе доставаць кажда фамилия хтора член Дружтва.

- Ширме информации о нас и наших досцигнуцох
- Предплатце на нашу новинку своїх найблізших у Краю
- Предплатце на нашу новинку читальню, школу, парохию або културне дружтво у месце свойого походзеня
- Предплатце на нашу новинку тих своїх, хторим будзе мило знац о нас, о наших досцигнуцох, нашим живоцеу новым краю
- Новинка по руски то не лем ише ёдна новинка веџей за читане, але то ише ёден наш крохай тримац ше зоз шветом

Новинка од хторей зме ше одпітала

Мая Медеші:

**ПРЕДСИДАТЕЛЬ
САСКАЧЕВАНСКОГО ДРУЖТВА
РУСКЕЙ КУЛТУРИ “РУСИН“**

**Змена генерацыйох:
подмладзене руководство**

На рочней сходзки 22. апраля того року, а на предкладане потерашнъого предсідателя, Михайла Мудрого, выбране нове роководство нашого Дружтва. Од потерашніх членох у руководстве остали Здравко Бесермині, як подпредсідатель, о. Янко Колошня і Славко Перепалька. Нови выбрані Мая Медеші за предсідателя, Борис Рац за касира, а Александр Колошня і Таня Будински за членох. Опредзелене было же до руководзаций роботы треба уключоваць цо веци млади особи. На такі способ ше обезпечи добры континуитет, а гу тому, способ роботы Дружтва годзен буць веци у складзе зоз сучасними условиями у якіх ше одвіма наша культурна діялносць, рахуючи на сотрудніцтво зоз провінційними інституциями и другима зродними організаціями.

На сходкі тиж порушане питане модернаго комунікованя, цо би требало запровадзіць и у праксі роботы у Дружтве. Мая, як предсідатель, так и рушела у тым напряіме, же место сходох руководства запровадзела комуніковане прэйг' интернета же бі члени руководства цо меней трацели час на сходзене, а же бі могли буць информаваны и предкладаць питаня за хторы тримаю же су значны за нашо Дружтво. Старе, мудре народне виречене гвары, же “меней сходзене и сходзкованя, а веци акцій и конкретныя рэзультаты“. Ёсць вигляду же то будзе правило и пракса тиж у роботы нашого Дружтва.

**Вдерени корень: Рускіня у руководстве
провінційнай асоціаціі культуры**

Всаботу, 20 октября того року, на рочней сходзкі асоціаціі SaskCulture Inc. Мая выбрана на два рокі до руководства управлюючага цела за вецикультурносцю. То по першираз у історії Руснацох у Канаді же дахто з наших людзох дostaл таке високе довірие. Источасно, то и значна подія у раміках Руснацох вообще хторы ше зоз южнопанонскіх краіох разселёли ширцом по швеце, бо разпочина новы час, нова ситуация, же руска еміграцыя не лем пуща новы глубокі животны корені, алі тиж так ма можлівосці виказаць ше у культурным живоце ширшага дружтвеного штредку.

SaskCulture Inc. то асоціація культурных организаций Саскачевану. Преважна улога тей асоціаціі то разподзельване средствах по конарох культуры (театральная діялносць, визуальная уметнісць, язычная культура, вецикультурносць, этничная діялносць ітд.) и додзельване средствах за конкретныя проекцыі и роботу (музеі, галеріі, здружэння ітд.). През об'единіване интересах основных ношітэльох культуры, SaskCulture Inc. утвардзяе культурную политику у провінцыі и порушуе акціі за збогацоване культурнага жыцця прэйг' 1 мільён людзох. SaskCulture Inc. од прэшлого року, праве дзекуюці Майовому закладаню, материяльно помага и діялносць Саскачеванскага дружтва рускай культуры “Русин“.

Выбор Рускіні медзі тих цо приноша значныя адлукі за культуру, Руснацом може буць од хасну, бо ше будзе кадзи образыць за інформацію и пораду, а віроятно и за помоць же бі ше отворэли дзэпоедны дзверы за хторы нашо людзе по тэрэз ані не знали же бі на ніх требало задуркаць кед то потребне за стваряне условійох за пестоване и розвой рускай культуры у Канады.

Прирэхтоване за професію: Студенческі активносці

Мая Медеші ище лем студэнт на штартім року ўніверзітета, алі ше опредзелела уж тэрэз активна дапринесць у культурным живоце Руснацох и у живоце людзох рижнаго походзеня, през роботу Канадскай асоціаціі за Зэдзінені націі (як региональны координатор). Окреме было замерковане ёй ангажаване кола дзецеох емігрантох и кола участвованя студэнтох зоз Саскачеванскаго ўніверзітету на канадскіх нацыональных и на міжнародных сходох. Гу тому, вона уж по другі рок була поволана на окремыя летні студыі отриманы у Любляні (2006) и у Болоніі (2007) у організаціі групи ўніверзитетох у Еўрапскай заедніці.

Ёсць добры вигляды, же по Майовей угаженай дражкі на Універзітэту и зоз Майову помоцу, руша веци рускія студэнты, з тым баргей же нашо рускія дзецы добры школяре, а при Руснацох ше од давна спознало же треба дзецы школаваць покля лем мож найвеци і найвисшэ.

о. Яким Рац: НАШ ЮВІЛАНТ І ЙОМУ НА МНОГАЯ ЛІТА

Од хлапчика по священіка

Бул раз хлапчик, там на керестурским Збегньюве, попрій'а од Митьовей пекари. Бегал tot хлапец як куля по драже, по плотох, по звишкох. Вшадзи з нього було, але родочи, Любомир и Ганя, не дзбали, бо од хлапчикох им лем tot остал. Двоме брацикове му малючки помарли. Не було братох з хторима ше побавиц и прето патрел найсц ше вшадзи. А кед му мац народзела два шестрички, двойнята, хлапчик не знал цо од радосци. Так остало, та и кед уж повирастали, брат и шестри гу себе як єдно. Не дармо ше гвари же крев то не вода.

Хлапец роснул и вше вецей було видно же го велька мудросц обдарела. Сцел знац шицко и шицко поробиц. Дал ше до шицкого цо му под руку пришло, и ніч ше му з рук не одняло. У школи бул перши школяр, а медзи пайташами як верни зоз кождим.

Поряднє ходзел до Церкви. То спочатку була родительска заслуга, але поступнє ше сам далнато, же ходзиц на Службу Божу то змоцнене дзеки и спокоење його души. Вше му яснейше було, же и його драга ма буц тамаль гу сваященіцкей дружносци.

Вщас пошол зоз родительского дома, ище лем же дароснул зоз дзеца до хлапца, на 13 роки живота. Пошол до Риму на богословске школоване. И знова, так як було у Керестуре, любел ше фодбаловац, але му здобуване нового знаня була перша бриг'а. У Семинариї бул одлични фудбалер и ище лепши, найлепши студент.

Зоз титулу закончених студийох филозофиї, зоз найвисшу можліву оцену, ступел на Теологійни факультет у Загребу. Прикладно гу його природи, выбрал себе специализовац Моралну теологію, а прикладно гу його невичерпній любопітлівосци и енергії, вжал тиж студирац язики на Гете-Інституту у Немецкей, на Філозофским факультету у Загребу и на Філозофским факультету у Београдзе. До конца, дакедишні немірни хлапчик зоз Збегньюва, скорей свого 20-го родзеного дня овладал зоз горватским, италиянским, латинским, немецким, сербским, старогреческим, старо-славянским, русийским и українским. Гу тому, свой, руски язык, знал ище як добре, и доказал ше на нім пишуци замерковану поезию и рижни фахово и новинарски прилоги.

Шицко, заш лем, не ишло глатко. Не пре учене, цо му не бул ніяки проблем, але кождому, а окреме

младому чледнікови, треба пенежи за тото и гевто. Дома велью не було, та ше под час лёта лапал до роботи там дзе ше могло дацо заробиц: копал ярчки за водоводни гурки по валале, муровал... И то му помогло очверснуц и зоз хлапца вирошуц до хлопа.

Пришол час же себе выбрал малженску пару, Златку Ковачову Кижмишкову зоз Маковского шора, тамаль баржей гу бег'елю. Любов медзи собу двойко завязали зоз твардим словом на винчаню 25. септембра 1982. року. О ёден мешац, **24. октября 1982, владика Йоаким Сегеди, у керестурской церкви св. Миколая, за священіка пошвецел Якима Раца Рацпетійового**, дакедишнього хлапчика зоз Збегньюва, прехваленого студента зоз Риму, Загребу, Бриену и Београду, поету, новинару, прекладателя, а понайвецей пожертвовного, чесного, божелюбеного руского християна.

Служба на чесц Бога и хасен народу

Зоз вельким торжеством у Кенори, у канадской, прерийской, пространей провинции Саскачеван, первого септембра того року означена 25-рочніца

Наша сваященіки у Канади: Янко Колісняй, Владислав Мудри, Яким Рац (шицки троме зоз Саскачевану), Дюра Малік (зоз Манітоби) и Янко Гербут (зоз Алберти).

священства о. Якима Раца. Учасц вжала не лем цала його канорска парохия, але и велі людзе зоз других парохийох у хторих о. Яким ма должност декана у

рамикох Українскай католіцкай церкви. Пришли на святочносць священікі, медзі німа шицкі тоти штирме нашо у Канады ў походзе зоз Краю, и сам саскачевански владика, Михайло Вивчар, хтори подзелел Божи благослов.

Попри супруги Златки, шицкі дзеци Рацовых у Кенори, Татяна, Борис, Ана Марія и Тоні, дали свой окремне доприношэнс. Присутним на вяточным полудзенку пририхтали электронски илустративни приказ животней и професійнай драги свога оца. Зоз того приказу ше и тому найменей упутеному до конца мушело саме розяшніц, же о. Яким Рац поднесол вельку жертву кед ше присц служиц до Канады. Іому у Краю стоцецери дзвери стали отворены:

- чи у родзеним Руским Керестуре, дзе могол остац і буц парох, ёдного дня напевно приовнани ґу тим найзначнейшим, як цо бул парох Янко Копчаї, що му аж и владичество дате, а вон заш лем радше остал священік зоз народу за народ, або парох Михайло Мудри що преднячел у Руским культурно просвітним дружтве и твардо заступел руску мацеринску бешеду да ше вежнє до рускей школи, руских новинкох, до літератури, або як цо то бул вше пожертвовни парох Михайло Макаї, хтори на Бовманским фронце понукнул аж и свой живот лем же би од сигурнай шмерцы охранел ёдного младого оца даскеліх дзецох;
- чи у мільйонским Београдзе, такой коло надвладики Гаврила Букатки, будовац и змоцньовац греко-католіцку парохию же би оділоплодзена не жобрачела дзе отримац Службу Божу;
- чи гоч дзе индзей по Крижевским владичестве богатим з 200 роки моцну традицию, дзе му спрам його знаня и мудросци було понукнуте учительоване на високих теолошкіх школох.

На новей жемі, у новым доме

Алє, о. Яким Рац 1983. року прилапел поволанку и пришол до Канады, зохабяюци другим найше окраша зоз тамтейшу чесцу и славу. Крадко службовал у Саскатуне, при Катедральней церкви св. Юрия, потым дванац роки у Норквею дзе українска католіцка заєдніца зоз лем коло 200 вирніками, а вец ше 1995. року приял служби пароха у Кенори. Научел прекраснє по англійски, кед обиходзел по фармох и валалчикох розшатих парохиянох не застановел го витор або падане, коля і дзвіви животині вноци на драги, а кед требало, добродзечнє преберал на себе и таки дружносцы хтори иншак би мали окончовац плацени особи. З ёдним словом, од самого початку о. Яким Рац дава од себе шицко, и як особа, чловек, и як священік, служитель Богу и людзом.

о. Яким Рац зачатнік насельования наших Руснацох до Йорктону, ище ёднай новей колонії у Саскачевану. Кед ше там преселсл пре службу, нашол лем ёдиного ёдиного з руского роду, Джима Тиркайлу, хтори бул друга генерація наших людзох-уселенцох, але хторому ше потомки уж разселели. Рацово тэраз разпочали зоз початку. Помогли присц зоз Краю своеї родзини Ивановим, а тоти заш Гайдуковим, па Янковичовим и дзепоєдним другим хтори уж на драги тадзи присц. Годно то там будз ище ёдно руске ядро зачате зоз руским священіком, так як було кед о. Любомир Рамач пришол до Саскачевану, а за нім о. Владимир Мудри и вец велі други нашо людзе. И шицкі тоти нашо людзе у Йорктону годни погледац о. Раца кед им треба будзе помоц коло змесцяня, англійского, школи, дохтора... И як не помогнуц, претнє ше йому през думку, кед вше таки бул, же ище як хлапчик у фодбале додал лабду другому, най други да ғол и цеши ше. Ша вон, Кімо, бул од малючка научени же власну радосц мож найсц у радосци других. Прето, озда, на обращику подзеленім з нагоды його ювілея, дал виписац слова св. Йоана: "Любме, не по слову, але у ділу".

НА МНОГАЯ ЛІТА, ОЧЕ ЯКИМЕ.

Нашо у Йортонским краю:

Гайдуково, Иваново, Рацово и Янковичово, а тиж и фамилия о. Янка Гербута, з тей нагоды у націви

OUR LITERARY CREATIVENESS

НАША ЛИТЕРАТУРНА ТВОРЧОСЦ

I AM

I am a worried girl who likes to have fun.
I wonder what it will be like when the world ends.
I hear God's voice calling us to Him.
I see the devil trying to take us from God.
I want peace in the world.
I am a worried girl who likes to have fun.

I pretend that I am on the beaches of Hawaii.
I feel the ocean's breeze across my face.
I touch the golden sand as I walk along the shore.
I worry that one day this island will be gone.
I cry when I see that others are in pain.
I am a worried girl who likes to have fun.

I understand that we still have millions of years left.
I say that God will often surprise you.
I dream of a beautiful land with no end.
I try to make the world a better place.
I hope that I will have many adventures in my life.
I am a worried girl who likes to have fun.

Martina Mudri

L-O-V-E

Love is quiet as I sit up in my bed,
Love also makes my face go red.
Love can be warm just like the sun,
Love can be as tasty as a Subway bun.
Love is a word which is always there,
Love is an emotion which can scatter everywhere.
Love is everything that I have in proportion,
Love is something that's immense in absorption.
Love is not something to be taken lightly,
Because **Love** doesn't always respond politely.

L is for livin' life
O is for open hearted
V is for vessels pumping
E is for never ending

Marieta Mudri

ТО Я

Я едно забриговане дзивче хторе люби радосц.
Любела бим знац цо то будзе док ше швет скончи.
Чуем глас Господні хтори нас вола гу Ньому.
Видзим чорта хтори нас пробуе одняц од Господа.
Я би сцела най мир овлада на швеце.
Я едно забриговане дзивче хторе люби радосц.

Задумусем же сом коло води на Гавайох.
Чувствуем витрик океана по твары.
Погласкала сом злати писок на побрежю.
Бригус ме же ёдного дня не будзе таго острова.
Плачам кед видзим других у болю.
Я ёдно забриговане дзивче хторе люби радосц.

Розумим же ище віше маме мільйон роки пред собу.
Поведла бим, Господ будзе мац за нас несподівана.
Шнієм о прекрасним краю хтори ше не скончи.
Пробуєм допринесц же би швет бул лепше место.
Наздавам ше же будзем мац вельо дожица у живоце.
Я ёдно забриговане дзивче хторе люби радосц.

Мартина Мудри
(Преклад Л.М.)

L-O-V-E

Любов мирує кед шеднем у посцелі,
Любов ми зна вибиц на твар же почервенім.
Любов зна буц як слунко цепла,
Любов зна буц смачна як Сабвей векна.
Любов то слово цо віше тадзи,
Любов то чувство хторе ше ширі вшадзи.
Любов то тото цо мам розмирно,
Любов то цошка цо ше прима огромно.
Любов нє треба брац олегко,
Любов нє віше враца так нїжно.

L—То за випольнени живот
O—То за отвореносц шерца
V—То за возбудзене
E—То за нігда нє закончене

Мариста Мудри
(Преклад Л.М.)

РОЗСЕЛЕН€

Мушело, же подзецинел,
тот стари Руснак,
неборак,
кед роздар
дом свой карпатски,
та рушел долу,
блазни еден,
зорац бачванску пустару.

Зорвал челядз свою,
же до драги ше лапац,
незнаней,
пойсц на старашену жем,
лэм таку йому
приобецаней.

Рушел,
зазрак недоказани,
обняло го наздаване,
же вон то за навше,
од тераз на своїм,
плуг и торину розложи,
своїм потомко на хасен,
дзе нігда стац не будзе чова,
тот знак за розпредаване.

Часу тому прешло,
и тераз поблазнел
син Руснака,
того первого,
Карпатского.
Дал ше и вон
до новей драги,

ище дальшай,
гет далекей.
Рушел гет,
Перун би го вдерел,
пре власну торбу,
вецей празну як напольнсну,
рушел тамаль
за жобрачу воду.

Одходзаци
приобецал же ше враци,
бодай би го розсадзело,
а не гварел кеди;
Та гоч кеди,
най ше враци,
лэм най би ше му то зисцело.

Тераз часи знова таки,
зашалени,
бо ше селі младе
цо би не мушело.
То торина черста,
поштрэд Бачки
ище стої.

Гоч не на предай,
ошчербена,
росцагана,
сирота,
чи подкармиц годна
тото шицко,
цо ше ище вше не розселело?

Любомир Медеши

Пожичена писньочка зоз часопису за дзеци “Заградка”

ЧОМ ТО ТАК

Чом ше качка
з воду мачка?
Прето, правда иста,
же люби буц чиста.
Кед по води пліва,
так ножки умива:
Кед ше чиря, муря,
цала ше позмива.
Чом же била качка
ма жовти качатка?
Не знам точно як,
але вше то так:
кед вирошню,

та жовти качатка
буду цалком били
як и стара качка.
Чом же кажда качка
и мали качатка
гуторя лэм так:
“Квак, квак, квак”?
Озда прето так,
же ше по англійски
качка гвари
“Duck”!

Юлиян Пап

ИСТОРИЙНА ХВИЛЬКА РУСКЕЙ КУЛТУРИ: САСКАЧЕВАНСКА МАТЕРИЯЛНА ПОТРИМОВКА

Саскачеванске дружтво рускей култури “Русин“ посцигүє вше обачлівши результаты. Од кеди є пред двома роками официйно регистроване, Дружтво витворює успишни результаты сотрудзованя зоз провинцийними власцами и зоз дзепоёдними прыведніми інституциями и організацыямі: о Дружтве ше чуло прейг' локалного радия и телевизії, важны ё faktor у помаганю тим новым Руснацом цо ше приселюю до Саскачевану, порушує вецеј руски культурни акії...

Камп за учене и дружене

Концом 2005. рока, Дружтво было оргаанізатор Дня за дзеци руских приселенцох, а дзекующи закладаню дзепоёдных членох з нашай младежи, у юнію мешацу 2006. року достало материялни средства зоз фонду Провінційней влади які ше додзелюю за пестоване культурных традицийах у Саскачеване. Средства додзелены за трохніве отримоване Дзецинскаго кампа о рускей традиції. Камп материялно тиж помогли Модел Зёдиненых наційах на Саскачеванским университету, два прыведні фирми у власніцтве наших людзох и дзепоёдни руски фамилії.

Камп за руски дзеци отриманы у парку св. Владимира нёдалёко од Саскатуна од 1 по 3 август 2006. року. Под час тих трох днёох дзеци учели руски язик и збогацавали свой фонд руских висловох, упознавали ше з нашу прешлосцу у Краю и у Канади, з руску культурну традицию и церковными прикметами, шпивали руски писні и, цо найвецеј – змоцьновали познанство и приятельство медзи собу. У шицким тим на помоци им були учительки Любица Павлович и Соня Сецуйски, ликовни уметнік Любица Гарди, композитор и музичар Здравко Бесермині, анді Ирина Кошиш и Мария Шимко, саскатунски парох о. Владимир Мудри и нортбатлфорски о. Янко Колошняй, як и етнолог Любомир Медеши. Попри прейг' 40 дзецих, у кампу були тиж и родичи, та успых бул двозначны, бо и медзи старшима ёст таких хтори ше потера раз медзи собу ані не познали.

Ангажоване младых

Основни ношитель ініцыятивы и директор Кампа була Мая Медеши, студент на Саскачеванским университету, член руководства Дружтва. На помоци ёй були студент Владимир Колошняй и штредньюшколцы Даря и Иван Бесермині, Мариета, Марио и Мартина Мудри, Тияна Перепелька и Иван Шимко. Младим треба дац полне припознане за порушоване и витворене Кампа, бо не лем же здобули нове искуство и сигурносц до своіх склонносцох и можлівосцох, але тиж так порушали векше число старших же би ше уключели и у тей роботи з боку им були на помоци. Було так як треба, же младеж започала и кончела, а старши припомогли там дзе од ніх млади оргаанізаторе вимагали, а не процівно, же би старши одредзовали цо и як млади маю робиц.

Историйна хвилька

То по першираз же Руснаци у Канади од канадских власцох достали материялни средства за пестоване своеї култури. На основі разполагающих податкох, присутство Руснацох у Канади мож провадзиц од 1910-тих роках, але аж тераз ёдна руска оргаанізация достала и материялну помоц за свою одредзену проектну активносц. Голем три важны причини приведли до того: 1) число Руснацох у Канади, а окреме у Саскачеване ше нагло звекшує з усельованьем; 2) Руснаци у тей провінції похопели же лем здружени до официйней оргаанізацыі и у злогі годни буц дружтвено припознати faktor и так допринесц же би наша руска традиция и у Канади мала вигляду на предложене, и 3) же медзи руску младежу ёст таких цо ше лапаю до одвічательней роботи на хасен своеї етнічнай заедніці.

Очиглядно же канадска явносц и канадски державни оргааны обрацаю повагу на тих хтори зорганизовани, чи по професійней, чи по етнічно-культурней, або даякей другей интересней основи. Числа ту не такой так од велького значения, але баржея програма яка ше понука. Руснаци у Канади муша мац и витворйовац свой программы, та им то будзе од хасну за вимагане и материялней потримовки. Як би ше поведло, тот хто роби, тот посцигүє и даяки результат, а результат приводзи до припознаня иуважования. Прето, понайвецеј завиши од самих Руснацох у якей міри буду активни и на таки способ припознати и помогнути – и з похваленем и зоз материялними средствами. З Днем дзецих руских приселенцох и з Дзецинським кампом о рускей традиції у августу 2006. року, то и потвердзене.

Вліце 2007. року Дзецинськи камп повторени. Нет причини не исц по тей драги и надалей.

СЕЛІДБА РУСНАЦОХ

Єдна з вше веций присутними темами у Краю, то “висельоване“ до Канади. Пише ше о тим з чувством утрати, ягд би ше зоз одходом зменшовало и число Руснацох вообще. Виноша ше податки зоз матрикулох же як ше зменшүс приросток, односно у якей мири присутне опадане жительства по руских валалох. Ніхто точно не зна число, алє ше нагадує, же кельо ше руски фамилиї уж виселєли, кельо су бліско порихтани путовац и кельо ше ище збераю преселіц до Канади.

Давни часи

Селідби характеристични за Руснака, алє у розличних часах розлично ше одбували и розлично ше на тоти селідби патрело: Чи би було Рунацох по Бачки кед би штредком 18. вика не було селідби зоз Рускай горніці на Долню панонську жем? Тиж, архивни жридла указую же пред коло 200 роками Крижевске владичество на свой поля коло Шиду приведло зоз Керерестура веций руски фамилиї. То бул початок насельованя нашого швета у тей часци Срима. Чи то було “висельоване“, або скорей же дата можлівосц керестурской худоби заробиц себе дзешка далёй з родимого валалу? Надалёй, кед ше на початку 20. вика Америка отворела и за наших людзох, ридко хторе руске обисце у шицких руских валалох не мало дакого од своїх хто не пошол чекко робиц до того далекого швета. Дзепоєдни ше врацели, дзепоєдни не. Процив такого “висельовання“ 1920-30-тих на веций заводи писане по тедижніх виданьох по руски. Чи помогло, або то Друга шветова война претаргла таку руску габу разпресцераня на Сиверно америцки континент?

Як охарактеризовац треба “одход на дочасову роботу до заходно-европских жемох 1960-70-тих“ кед и з тей миграції до днєшка пооставали руски фамилиї по Австрії, Францускей, Немецкей, Швайцарскей... ? Дзепоєдни ше нашли аж и на Австралийским континенту и їх потомки и тераз там.

Сучасни часи

Од 1990-тих селідба Руснацох до Канади змоцнена. Спочатку було наших людзох найвеций у Онтарию, а тераз вше веций приходза до Саскачевану. Вироятно же заходна часц Канади и надалёй будзе мац змоцнени прилів руского жительства. А кельо нас точно ест, не почитали зме ше ище. По фамилийох, таких у хторих голем ёдно по походзеню и почувству з руского роду, у Саскачевану ест 60 обисца у Нортбатлфордзе, 13 у Саскатуне, 4 у Йорктоне и по ёдно обисце у Кенори, Ридаяни и Принц Алберту. За 12 руски обисца знаме у провинції Алberta и за 4 у Британской Колумбії.

По числу обисцох, та аж и по можлівим чишле єдинкох, чи то такой таке вельке “висельоване“ Руснацох зоз Краю, або лем природни, виками присутни способ разпресцераня руского жительства до нових крайох – з тей нагоди, у модерним чаше, ширцом по швеце?

Лю. Медеши

Путоване:
По креації Любіци Фа Гарди
зоз Батлфорду

1.

З драги дописователя: ЛУК ЗА СТРЕЛУ ОД ПРИЯТЕЛЯ

Моя фахова робота повязана зоз лесарством и зашиту природи. Єдна час тей моєй роботи ше одноноси на сотрудніцтво зоз дзепоєдними индіянскими резерватами. Углавним, советуєм их кед пребераю одредзени мири вязані за чловеков штредок и околіско.

За даскелью остатні роки веце раз сом пре роботу путовал до двух барз oddalenih резерватох на сиверу провинциї Саскачеван. То резерват Стони Рапид на рики Стони и Блейк Леик на Блаик озеру. Зоз Принц Алберта, дзе робим и жиєм, до тих двух местох ше путус на авіону бо ше обидва находза сиверно од 59 ступня географской ширини, при самей граніци зоз Нортвест Територию. Єдно од другого тоти места (резерваты) oddalenі коло 30 километри. Звичайно путусме на таким меншим авіону, за шейсць до триець особи.

Там преважно жио старобивател€, Дене (Денесулине) Индіяни. Схопни су ловаре на карибу єлені, а тиж так и добри рибари. З того понайвецей жио, але вше векше число з ніх тераз ма роботу у рудокопох ураниюма. Барз су приємни, дружелюбиви. Окреме з єдним з ніх витворел сом вельке приятельство. Мено му Едвин. Вон єден зоз вибраних членох у руководстве Блейк Леик резервату и одредзени є за проєкти на хторих им и я помагам.

Пре вельку oddalenosць, у резервату оставаме

по даскелью днї, та єст нагоди дзекеди и за розвагу. Едвин барз добри рибар и одлично позна цали край. Зоз нім вечарами ходзим латаць риби. Шеднёме на його шейсць метерови чамец зоз моцним мотором и гайт на тоти места дзе риба найлепше цвенка. У юнию мешацу ше идзе на шуля и чуку, а сентябер найлепши час кед "цага" пастрмка, бо теди ше селі зоз озера до рики руциц икру.

Анї єдна моя нащива не преайдзе же би зме до Едвина не були поволани на полудзенок або вечеру. Дзекеди то печена риба або шницли зоз карibu єленя, а дзекеди його супруга порихта папри'аш, обовязно зоз традицыйним индіянским хлебом цо ше вола "банек". Пальцы олізац, таке смачне.

Прешлей єшенї, на законченю нашей роботи на порадзеним проекту, Едвин ми принесол традицыйни индіянски лук за стрелу. Сцел ми на таки способ подзековац на доприношенню зоз моего боку, але тиж так и потвердзиц приятельську вязу хтора ше медзи нами розвила. Барз сом ше чувствовал почасцени, бо не кажде то достане таки вельки символ приятельства. Обешел сом го на мур у нашей хижи на видним месце, же би ме кажде рано здогаднул на моего приятеля Едвина, там под Сиверним Полом, а тиж и на тих чесних Дене Индіянох хторим Далеки Сивер прадавни дом.

Янко Русковски

2.

З драги дописователя: З НАШИМ ЧЛОВЕКОМ, НА ДРАГИ

Пред двома роками, влєце, требало ми пойсць до Торонто, варошу у хторим сом препровадзела перши роки приходу до Канади. Торонто то громада людзох, возбудзеня на кождым крочаю, шицкого, а за мене понайвецей красни памятки з основного школованя на англійским языку. Здогадованя на перши канадски пайташки, учена цо то Галовин и Тенкс'ивинг', як ше хаснус сабвей и кадзи мож пойсц гоніц бициг'лу.

За мене Торонто то тераз уж цошка инше. Баржеj є место бизнису, а кед треба, и добрей розваги, як лем прешлосц зоз вчасного дзецинства. Та заш лем, од памяткох ше не легко отресц, окреме кед приду так, необчековано. И не лем Торонто, але ище велью того у Онтарию. Ша я там попросто росла и шицко упивала за шейсц роки.

Путовац до Торонта зме ришили на авту, так як дакеди, пред скоро дзешец роками кед зме ше селели до Саскатуна. Лем телью же тераз ми тройо, я и мою родичи, путовац будземе у супротним наприяме, и не преселіц ше, але лем пойсц до нащиви, видзиц цо ше шицко там попременьовало

На канадской национальнай автодраги, там барз бліско на половки зоз востоку на заход, або заходу на восток, як ше вежнє, там дзе аж и памятнік положени же то точно половка драги, єст место Султ Сент Мери. Там дакеди жил Кирил Саламон, по походзеню зоз Сріму, єдини Руснак на тей далекай драги. Кед зме го од востоку, зоз Торонта, були опатриц, путовало ше скоро цали дзень зоз автом. Тераз до того места, од заходу, требало нам дзень и пол.

Бачика Кирила, нашого Руснака, уствари, веций там нёт. Умар, роками тому, але у його хижи би мал жиц бачиков син єдинец, Боб або Богдан, як го волали його родичи. Не знаме о нім велью, лем же му мац Українка, а пошла з дому кед хлапцови було шейсц роки. Служел при канадському войску, на комуникаціях и вязох. Нігда не засновал свою фамилию. Тераз нам нагода предихнуц на драги и стретнуц ше зоз нім, так як Руснаци, як свой зоз своїм, як то уж у швеце.

Заволали зме го и дзечне предложел дзе би зме могли шеднуц попіц кафу. Гоч то перше, першучке нашо видзене зоз чловеком хторого знаме лем тельо зоз його оца приповеданя, препознали зме ше зразу. Видно му на твари же му мило. И нам мило. Гвари же уж забул по руски. Не було зоз ким приповедац. Заш лем, кус по кус, у бешеди врацело ше му. Почал по руски. Гвари же памета кед зоз оцом бул у Беркасове и даєдних других руских валалох по Срімі. Без оца

3.

З драги дописователя: **ЮЛІЯН КОЛЄСАР** (1927-1992)

Нет велью Руснацох хтори ше можу похваліц же ше стретли зоз Юліяном Колесаром после 1966. року кед ше зоз Югославій преселел на Сиверно америцки континент, а якош вше бул медзи Руснацами, прето же найвеций своїй уметніцкай-маллярскай, писательской и вигледовацкай роботи пошвецел своїм Руснацом: мальшовал велью и понайвеций з того було по углядзе на руски теми, зоз стилом и фарбами зоз руских мальованых мебльох; писал добру поезию по руски, и; видавал свой часописи описуюци шицки часци руского живота (од преццосци по сучасносц, од язика по литературу, од религії по політику).

Жил зоз мальованя (зоз попреданих малюнкох) и за мальоване. Таки талант пренесол и на єдну з своїх двох дзивчатох, на Ганчу, хтора го до конца допатрала кед ше похорел од леукемії, та и поховала у Торонту 1992. року. На виставох по Паризу, Нью Йорку, Монреалу и индзей збуньовал критичарох, бо його стил бул незвичайни и часто ше менял, а малюнки му були зоз таким емотивним вираженьем же ше дзекеди купци однімали за ніх, або ше обавали же чи то не копия даякого познатого, велького маляра.

Шицкого раз зме ше стретли, у Коцуре кед бул нащивиц учителя Янка Фейсу и подаровац му свой огромни малюнок на тему учительской писні "Коні мої". У бешеди и по справованю бул цалком іншака особа як цо би ше поведло по його писаню. Благи бул, зоз змиреним рушаньом, вислушах, але и порадзел. У писаню о Руснацох знал буць оштри, пребарз критични, окреме гу руским предняком же мало поробели на очуваню и презентованю рускай култури. Свойо

тераз вери же веций там не пойдзе. Потаргали ше родзински ніткі. Зна же ест Руснацох по Онтаріо и цалей Канади. Не стрета ше з нашими людзмі. Не привикол. Оцец го лем як малого водзел до дальших родзинох коло Торонта. А за Руски пикник не зна, бо того дакеди не було. Кед би ше го поволало, одвите, чи у Онтаріо, або тадзи у Саскачевану, вироятно же би пошол.

Не сцел ше слікковац. Озда пре вояцку дисципліну, гоч е давно уж у піндзії. Инсистовал же вон заплати раҳунок. Най му будзе по дзекі. Одходзіме бо час леци. Остал на паркинг'у длugo и махал за нами.

Чи тот наш Руснак, наш чловек, з нашого нашэння, ище вше там дзешка самуе?

Мая Медеши

протесни писма посыпал ширцом по швеце, до науковых и культурных институцій, власцом и візначним поєдинцом вимагаючи припознане руского мена и рускай традиції як специфичных, окремых. Тримал же буць Руснак то вельке и значне, та озда ше прето найчастейше подпісвал на своїх малюнкох и зоз кирилку и зоз латинку. Значне му тиж було хасновац свойо превіско так як то було дакеди медзи Руснацами, же ше гварело чи же ши. Любель тиж напісац же е Дюрдьовчань.

Гварел же за кожду особу єден час остане даяки шлід на кождым месце дзе тата особа була. Можебуц же бул у праву, бо и вон охабел шліду за собу, того материялного шліду у малюнкох и рижних виданьох, але тиж зохабел и духовного шліду, бо не мож остац ровнодушни гу його вкупней културней и дружтвеней роботи яку пошвецел народу з хторого походзи.

Кед би пожил, бул бы тераз 80-рочни. Могол през тати 15 роки ище велью тога зробиц. Вироятно бы могол попісац шицки свойо малюнки. Без нього, точне число ше веций нігда не будзе знац. Тиж так, могол бы попольніц "Руску одлогу" (музей) у Дюрдьове, хтора настала на його ініцыятыву. Там подаровал красне число своїх малюнкох и з того чо написал. Найвеций на єдним месце, заш лем, за нім остало там на Ніягарових водопадох, у хижі дзе до конца жила и мальовала його дзивка Ганча. Чи би то не було крашне єдного дня там мац першу руску галерію-музей у Канади: памятнік Юліянові и Ганчи Колесаровим?

RUTHENIAN CULTURE YOUTH CAMP 2006

The Souvenir Photo

Sicki Jozumi

Baba's Ruthenian Traditional Costume Workshop

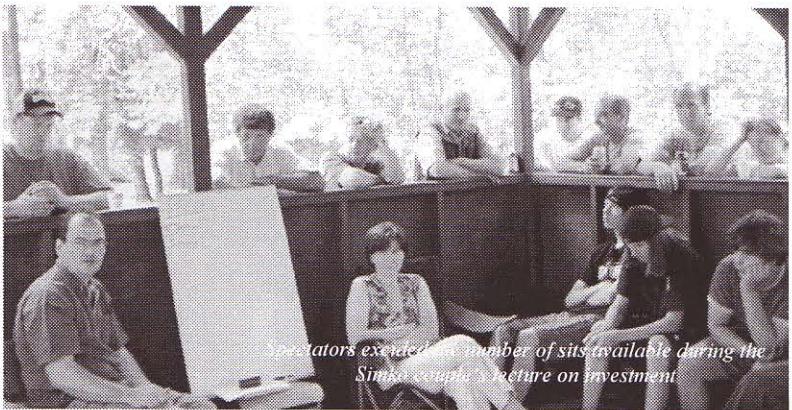

Preparation for a Hiking Trip

Ruthenian Language Class

RUTHENIAN CULTURE YOUTH CAMP & PICNIC 2007

Руски пикник и Дзециньски камп 2007: Часц прысутніх по Службі Божай, хтору по нашым поправадзел о. Янко Колошняй, нортбатлфорскі парох.

Наша младядта: Сотруднік нашей новинки, Янко Русковски выбрал себе Риган за малженскую пару, а на свадьбе у Саскатуне були аж и його брат и родичи зоз Краю.

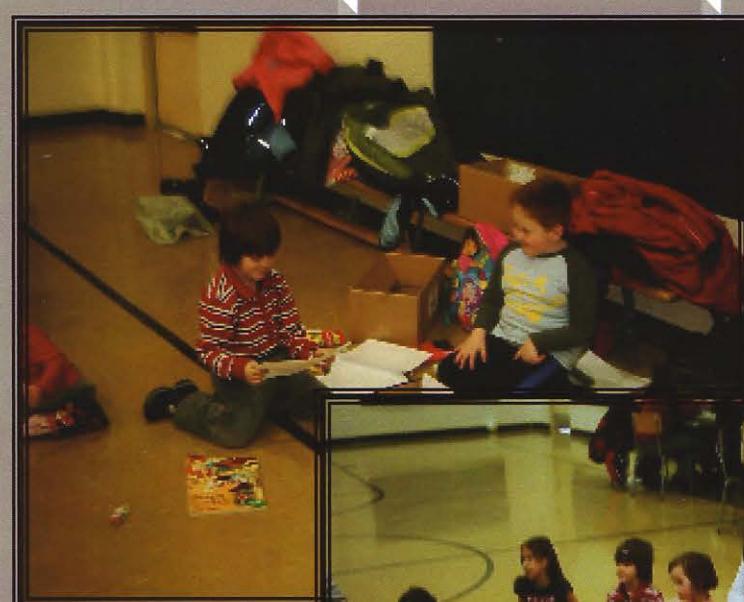
Красны 60 роки жывота: Несподіванка з боку супруги Сенкі, фамилії, родзини и приятельох Звонкові Ivanовому у Йорктоне була іще єдна з красных нагодох зисц іш у вешелю.

Saskatchewan Ruthenian Messenger

Саскачевански руски гласнік

Rusyn - Saskatchewan Ruthenian Culture Association Inc.
“Русин” - Саскачеванске дружтво рускей культуры Инк.

Наша руска школа рошнє вєдно з нами

Бавиме ше,
рошнємє;
Учиме ше,
напредуємє.

Кельо знаме, тельо
вредзиме.
Научиц дацо вецей, не
на чкоду, але
препушиц нагоду, то
може буц ише яка
велька утрата.

“Интердисциплинарни психологийно-лингвистични
науково вигледованя вецейністо потвердзели, же
учене двух або вецей язикох источашне у вчастнім
періодзе дзецинства, у велім доприноши
когнітивному развою, т.с. же дво и вецейязичноц ма
позитивну кореляцию з інтелектуальным
напрадованьем дзецеох.”

Мр. Гелена Медеши, лингвиста

02/II
March
Марец
2008

Абрагам Лінкольн,
америцкі
предсідатель:

“Вие майце на разуме,
же вашо особне
опредзелене буц
успішни, важнейше од
було чайого думаня.”

... за главного
редактора потвердзени
Любомир Медеши зоз
Саскатуна, а члени
редакції Йозефіна
Дарвишевич зоз Норт
Батлфорду, Кирил
Мудры зоз Медицин
Гед и о. Якім Рац зоз
Кенори...

“САСКАЧЕВАНСКИ РУСКИ ГЛАСНІК”: УТВЕРДЗЕНИ СОСТАВ РЕДАКЦІЙ

Редакция нашей новинки “Саскачевански руски гласнік” тераз попольненса: на Рочнай схадзки Дружтва, отриманей 29. марта того року у Норт Батлфорду, за главного редактора потвердзени **Любомир Медеши** зоз Саскатуна, а члени редакції **Йозефіна Дарвишевич** зоз Норт Батлфорду, **Кирил Мудры** зоз Медицин Гед и о. **Якім Рац** зоз Кенори. Суфинансоване за новинку обезпечене за 2007-2008 рок зоз фонду, а тиж так поднешена вимога за дальше винансоване у 2008-2009 періодзе. Друковане ше окончує у друкарні Саскачеванского университету у Саскатуне, а тираж будзе завищий од числа членоў Дружтва (хтори доставаю новинку задармо) и од числа предплатнікоў. Ёдно число новинки будзе, тиж, разослате до бібліотекоў и науковых и культурных институцийах у державох дзе ёсць интересована за Руснацох.

Кажды новинка завиши од сотруднікоў хтори до неё пишу або посылаю ілюстрацыі и од интересованя читачоў за ю. И наш “Саскачевански руски гласнік” будзе мац успіху кед будземе мац цо вецей прилоги од цо вецей особох и кед у ём буду такі написы хтори прицагню павагу. У першым чысле зме мали 7 сотруднікоў зоз 6 местох, а од тога 4 зоз Саскачевану, 2 зоз Алберти и 1 зоз старого краю. Писмени похвали и идея о чим писац нам сцігли лем зоз Краю, віроятно прето, же там нашо людзе звікли вецей писац, як цо ту у Канады.

Постоі добры потенціял за сотрудніцтво у нашей новинки. Ми ту у Саскачеване, Алберти, Бритиш Колумбії и Онтарию, як и у Зединсніх Амерыцкіх Державох мame таких хтори познаты медзы нашими людзмі як добры публіцисти,

писателе, уметнікі. Прецо бы им не були даты можлівосци за предложене такей активносци? Ёст тиж и потреби же бы ше нашо людзе вітворели на плане культуры, уметносци и информаваня, бо ми Руснацы досцігли высокі уровень у нацыонально-культурном живоце, так же бы такі трент могол буц од ище якого велькага хасну за нашо нарастаючи и будуци поколеня. Нам, нашым дзецом и нашым потомком таке припознане, же зме “не спадли з древа”, будзе обезпечене на амерыцкім континенту и ширцом по швеце лем теди, кед ше самі лапімі до роботи. Ми мушимі стваряц и жыц у культуры и уметносци вібудованай на нашей традыції, вшэліяк зоз надбудову яку доставаме зоз живота людзоў коло себе, бо іншак постанеме прে свою віну ніхто и ніч.

Обчекуеме од читачоў “Саскачеванскага рускага гласніка” же бы нам писали и выражали свой жадане о чим бы любели пречытац. Чекаме тиж и на зауваги, бо лем так віправімімо свою роботу по смаку векшини хтори бы требали мац хасну од нашей новинки. Барз бы було добра кед бы ше кожде з нас лапел до ширэнія новинки до каждого обісца дзе ёсць хто пречытац по рускі, або ёсць интересованя за Руснацох. Новинку треба источашні шыриц и по канадскіх и институцыйах ширцом швета. Треба нам такі адреси же бы зме послали глас о себе, бо ёдно то сам знац о себе, а друге кед и другі видза же ми ту заш лем не препадлі без шлюду и гласа.

Любомир Медеши,
одначательны редактор

...З окремім задовольством сом пречитал часопис. Пачи ше ми... Окреме бім видвоєсл напис о паноцові Якімові Рацаві. Не знам хто писал, але супер. Мудры и паноцец, а и тот хто о нім написал. Тиж так добры и репортажі – драгописи, а цали часопис збогацены з літературніма творами...

Часопис інформативни, як за вас там, так и за нас ту, богато ілюстровани...

...Знам же часопис наменены у першым шоре вам там, але повем цо би у ём могло буц патраци з нашого боку, нас цо там мame своіх, родзини або познатых. Наприклад, хто дзе жие, робі, яку ма хижу, авто, дайце слиki з вінчання, кресцинох, преславох, шветох, дружэнія... По моім, мали бы места и оглашки, вінчованкі, порады... А вшэліяк и тексты зоз Краю, нашо обычай, же бы их млады цо там вірастую не забули.

Примце велько подрави и жаданя за успіх у роботі.

Папс

РУСКА ШКОЛА: З МАЛИМ КРОЧАЙОМ ГУ ВЕЛЬКОМУ ДІЛУ

Тот нам рок добре почал.

Отворели зме годзини пестованя руского языка и рускай традиційней култури. Дали зме дзецим можлівосц през бависко збогацоац свой фонд руских словох и висловівания. Дата им можлівосц вецеі упознац дзепоедни культурни здобуткі руских предкох. А, то тиж барз значне, оможлівене нашим дзецим дружиц ше медзи собу од наймладших роках, бо познанство и приятельство розпочате у таким возрасту тирва найдлужей.

У Норт Батлфорду, понайвецей зоз закладаньем Весни Фа и Любицы Павловичовей, а з помоцу нашого Дружтва рускай култури, медзи родичами дагварене же треба почац зоз отримованьем годзинох за руски дзеци шицких возрастох. Место за порядне, недзелю пополадньове отримоване обезпечене у Notre Dame Catholic School. До руководства за руску школу выбраны **Александар Колошня, Фесна Фа, Дюра Папуга, Соня Сечуйски и Златка Югик**, а за учительку поставена **Любица Павлович**. Такой на початку, 28 януара того року, прияўено было 23 дзеци.

Нашей школы будзе потребна велька помоц, з каждого боку. Терха би не требала буц зложена лем на родичнох, учительку и тих особох хтори ше прияли буц у руководстве школи. Кажде може допринесц, кед нє вецеі, та голсем з подпору и добру дзеку. Школи треба будзе виданя по руски: нашо Дружтво уж предплацело школу на "Заградку" и дзепоедни людзе подаровали кніжкі, магнетофонски пантлікі и ЦД. Дзецим будзе требац рижні ствари за учене, та Дружтво єдну часц заплаці зоз своїх средствах,

а ест можлівосц погледац средства за тоти цилі и на другім боку. Тиж направени список кніжкох на англійским языку о Руснацох и рускай култури, та ше понукнє городской и школскім бібліотеком поручиц таки виданя. Похаснусе то заинтересованым Норт Батлфорцом презнац ше о нас, а нашим дзецим помогнє у іх школскай роботы кед буду писац о своім народзе и своеі култури.

Гоч яки тот перши початок мали, вон ма вельке значене.

У Норт Батлфорду ше у остатнім чапе число руских фамілійох значно звекшало. Вше ест вецеі потреби за стварянне даякай форми организованя. На питане, же яка форма организованя у тим горадзе би була найприкладнейша, **Весна Фа**, ёден з ініцыаторох одвітоваля:

"Думам же би за тэраз найлепшее було организовац, конар, подружніц Саскачеванскаго дружтва рускай культуры. Ми затэраз мame лем годзини руского языка, а особи хтори ие коло тога антажую робя на волонтерскай основі. Медзитим, указуз ие потреба организованя и других категорійох наших новоприселенцох, не лем дзецих. О тим би ие требало порадзиц на наступней сходзкі Саскачеванскаго дружтва."

Годзини руского языка ше отримуе недзелями пополадню, од 3 по 5 годзин. О своіх обчекованьох, планох и програмах роботы зоз дзецими, учителька **Любица Павлович** нам гварела:

"Жадам же би дзеци не забули свой мацерински язык и руске писмо, обычай и культуру. Источасно ту витворюем свою професійну сатисфакцию з оглядом же сам учителька. Написані план и програму ие не мame. Зоз дзецими предшколскаго возросту робота заснована на развиване рускей бешеди през бависко, штыванку, притоведки. Од родичнох обчекуем же би приводзели дзеци на тоты годзини, а кажеде іх антажование, або сугестия у роботы будзе велька помоц. Од Дружтва обчекуем обезпечованс наставных средствах необходимых за отримовананс тих активносцох."

Призначала **Йозефина Дервишевич**

Прешвечели зме ше же нам як родичом обовяска своім дзецим дац таку можлівосц яку ми мали од своіх. Кед би нашо родичи занедзбали руски

цалком одтаргнути од свога национально/культурного кореня. През Руску школу дзеци маю нагоду научыц тово, ище кус вецеі.

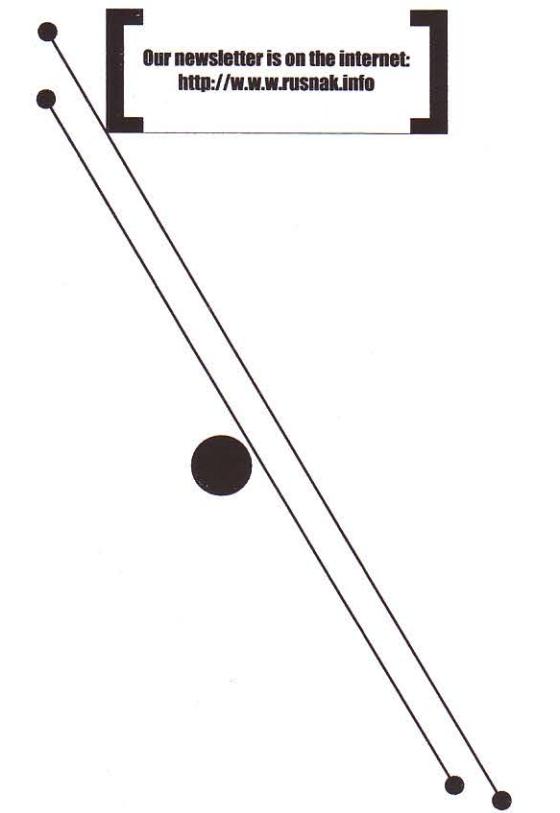
Organization

Rusyn - Saskatchewan
Ruthenian Culture
Association Inc.

P.O. Box 21133
Saskatoon, Saskatchewan
S7H 5N9

Phone: (306) 244-8455
Lou Medjesi, editor,
Email: lubo@sasktel.net

Our newsletter is on the internet:
<http://www.rusnak.info>

Sask
Culture ←

Our Sponsors
Нашо спонзоре

Saskatchewan
LOTTERIES →
LOTTERY TICKET CENTER

Члени Русина – Саскачеванского дружтва рускей культуры “Саскачевански руски гласнік” виплацую як часці свой рочней членарини. Предпілата за шыпкіх других на ёден рок виношти 20 долари (ширии числа), а у тим ураховане и посиланс.

За лісм 20 долари рочно дакому з ваших можеце предплатиц нашу новинку. Людзе любя знац цо ше ту медзи нами случуе, як жысме, як напредуєме. Вашо у Краю би вам були барз подзековни на предплати за ніх.

РОДИЧОМ

ДЗЕЦОХ У НОРТ БАТЛФОРДУ ХТОРИ ДЗБАЮ ЗА СВОЙ РУСКИ ЯЗИК И КУЛТУРУ

На ініциативу групи родичнох, у Нортбатлфорду порушана ініціатива за пестоване руского язика и култури за нашо дзечи. Таку ініціативу дзечне потримало руководство школы *North Dame Catholic School* и Саскачеванске дружтво рускей культуры. На сходзе отриманим 20. януара того року, оценене же би зоз таку активносць требало цо скорей розпочац и поступне стваряц цо лепши условия же би нашо дзечи (а ёст их коло 70), могли цо квалитетнейше препровадзіц час недзелями пополадню и цо веций научыц. Зоз дзечми буду робиц нашо учителькі, а помоц будзе и з боку поединкох хтори маю притоку за дзепосдни културни и спортски активносцы.

Потребне створыц и одредзену подлогу за уключоване ширшай дружтвеней заедніці до тей акцій, у першым шоре треба обвовязац одредзены Саскачевански власци и просвітны организаций, а тиж так и варош и институції у Норт Батлфорду. Прето треба написмено виражыц порихтаносц рускіх фамільйох же сцу и буду свой дзечи прыводзіц на годзини руского язика и култури, а цо би требало буц преткане зоз спортом и другима активносцями за яки дзечи укажу интересоване. На такі способ, сцело би ше за нашо дзечи вітвoriц такі условия (квалитетну наставу, реквизиты, школскі простор) яки маю и другі національносцы ширцом Саскачевана, а хтори пестую свой язик и културу, и отримую так волані “вікенд” годзини (Кітайцы, Шпанцы, Немцы, Українцы...). Ми мушиме колективно указац же нам то потребне и же то сцеме, а провінційни и локални институції нам вец дзечнейше у тим помогню.

Зоз подписаньем Потримовки и вимоги за стваряне условиях за пестоване руского язика и култури, даваце свой глас же ёст медзи нами Руснацами такей потреби, бо нашо дзечи по англійски барз добре науча през порядне школоване и кождодніови живот, а же би научели цо веций и о своій власнай културы, мушиме ше сами остарац.

Мая Меджеси

Предсідатель
Саскачеванского дружтва
рускей культуры

Людзе поприходзели зоз местох хтори далеко 700 та и 900 кілометры. Пришли указац чесці парохові Де Паса, о. Дюрові Малікові, хтори служы як місіонер у Сіверній Амерікі уж 25 рокі.

У канадскай провінції Манітоба, на сіверу, там дзе безмерні лесі, велькі озера і влада шніх осем мешаці до рока, там под ноцним розбавенім поларным швятлом і дньовім радосним слунком, находзі ше варош Де Пас, а у нім Українска греко-католіцка церква Святого Духа. Всеботу, 12. апраля 2008. року тата церква ше почала польніц велью скорей як то звичайно. Людзе поприходзели зоз местох хтори далеко 700 та и 900 кілометры. Пришли указац чесці парохові Де Паса, о. Дюрові Малікові, хтори служы як місіонер у Сіверній Амерікі уж 25 рокі.

о.Дюра ше народзел 14. юля 1953. року у Коцуру у Войводині. Основну школу закончел у месце народзеня, а вец предлужел школоване у Українскай папскай малей семінарії у Риме як цо то зробели і велі другі його парняци з Коцура і Керестура. Там матуровал у класичнай гімназії 1973 року і врацел ше до Югославії одслужиц войску. Потім знова предлужел школоване у Риме дзе посцігнул Бакалауреат з філозофії 1976 року і Бакалауреат зоз теології 1980 року. О два роки постал магістер Духовній теології.

Пред 25 роками, точнейше 23. януара 1983. року Митрополіт Канади Максім Германюк пошвецел го за священіка у Катедралі Святого Владимира і Олgi у Вінніпегу, Манітоба. Там о. Дюра і почал свою священіцку роботу як помоці парох у Катедралі. За пароха на Де Пасу і Флін Флону поставени с 15. апраля 1984. року. За штири рокі службования у тих

местох усовершел свой англійски язик і администрацию на коледю у Де Пасу.

Шлідзело меноване о. Дюру до Ню Арку у державі Ню Джерси, ЗАД. Медзітим, у юлию 1990 року Митрополіт Максім Германюк го поволал назад і назначел до парохії Гімлі гу хторей припадаю вецы населені места зоз місійніма церквами. Два роки потім, 1. августа 1992. року о. Дюра меновані за пароха у Вінніпегозису, а мал ше тиж старац за Етелберт, Роркетон і місійні церкви у околині. Знова, 1. юля 1994. року о. Дюра премесцены за пароха у Сенди Лейку до хторого спадаю Еріксон, Етелберт, Елфінстон, Сол Лейк і Окбурн. Там службовал 11 рокі, по 1. август 2005. року кед ё знова поставени за пароха у месце Де Пас, а гу хторому припада Флін Флон 140 кілометрі далеко і цалком на сіверу варош Томпсон, 400 кілометрі од Де Пасу, а телью і од Флін Флону. Треба то буц шмели часто препутовац такі далекі драгі у шніговей "пустіні" кед

температута пада и по минус 50 ступні!

Одже, напольнела ше церква того дня, 12. апраля того року, з благодарніма людзіми. Службу Божу предводзел Митрополіт Канади і Надвладика Вінніпегу Лаврентій Гуцуляк. Отец Дюра і Митрополіт Гуцуляк дараз були школски товарище у Рыме. Тиж були 12 священікі, вецина з ніх греко-католікі і даскельо католікі.

На означаваню 25 рокі священіцкай служби о. Дюри Маліка були присутні і паноцове з нашого Краю, а його школски товарище: о. Владимир Мудри, коцурец, Генералны викар і Декан Саскатунски зоз Саскатуна, о. Янко Колошняй, керестурец, Канцелар і Декан Принц Алберту зоз Норт Батлфорду, і о. Якім Рац, керестурец, Декан Йорктонски зоз Канори, шицки троме зоз провінції Саскачеван.

После прекрасного Богослужения, шицки госци ше зишлі у прикладно декорованей готелскай дворані на

полудзенок провадзены зоз красну, обсяжну програму. Там ше до дружтва приключел і Римо-католіцкі надвладика Сільван Лавой. Шлідзели доберани бешеди вінчована о. Дюрові, а на концу ше і сам ювілант задзековал, у першым шоре Богові за старосці над нім, як і своїм наймилішим, своїм професором, приятельом, терашнім і бывшым парохияном зоз веліх местох у Манітоби, та виповед: "Най Господь Бог благословішицых тих хтори ми помогли постац священік і хтори ме інспіровали зоз свою виру, надю і любову".

На слиki: Ювілант о. Дюра Малік стой на право од Митрополіта Канади і Надвладика Вінніпегу Лаврентія Гуцуляка, а при ньому о. Янко Колошняй, док з лівога боку перши о. Якім Рац і при ньому о. Владимир Мудри.

ДРУЖТВО ЗА РУСКИ ЯЗИК, ЛИТЕРАТУРУ И КУЛТУРУ: ШКОЛИ ПЕСТОВАНИЯ РУСКОГО ЯЗИКА

АП ВОЙВОДИНА, РЕПУБЛИКА СЕРБИЈА

	<i>место</i>	<i>школа</i>	<i>наставник</i>
Порядна настава	1. Руски Керестур 2. Коцур 3. Дюрдьов	ОШ и Г. „Петро Кузмjak“ ОШ „Братство единство“ ОШ „Йован Йованович Змай“	
Пестоване	4. Петроварадин 5. Нови Сад 6. Сремска Каменица 7. Нови Сад 8. Ветерник 9. Вербас 10. Кула 11. Нове Орахово 12. Бачка Тополја 10. Коцур 11. Господињци	ОШ „Йован Дучич“ ОШ „Жарко Зренянин“ ОШ „Иво Лола Рибар“ ОШ „Душан Радовић“ ОШ „Перша войводијанска бригада“ ОШ „Йожеф Атила“ ОШ „Йован Йованович Змай“ ОШ „Доситеј Обрадовић“ ОШ „Никола Тесла“ ОШ „Петефи Шандор“ ОШ „Коста Трифковић“ ОШ „Светозар Марковић Тоза“ ОШ „Васа Стaiч“ ОШ „Бранко Радичевић“ ОШ „Јован Поповић“ ОШ „Михајло Пупин“ ОШ „Светозар Милетић“ ОШ „20. октобер“ ОШ „Петар Петровић Негош“ ОШ „Братство единство“ ОШ „Иса Баћ“ ОШ „Петефи бригада“ ОШ „18. октобер“ ОШ „Чаки Лайош“ ОШ „Братство единство“ ОШ „Жарко Зренянин“	Мария Бесерминій Мария Бесерминій Мария Бесерминій Мария Бесерминій Мария Бесерминій Мелания Сабадош Славица Мали Мария Стрибер Сенка Славчев Сенка Славчев Мария Полдруги Наташа Макај Мудрох

Пестоване	место	школа	наставнік
	12. Суботица	ОШ „Соня Маринкович”	Наташа Грунчич
	11. Савино Село	ОШ „Бранко Радичевич”	Сенка Губаш Бенце
	13. Бачинци	ОШ „Бранко Радичевич”	Златица Сивч Здравич
	14. Беркасово	ОШ „Сримски фронт”	Златица Сивч Здравич
	15. Бикич Дол	ОШ „Сримски фронт”	Златица Сивч Здравич
	16. Шид	ОШ „Сримски фронт” ОШ „Бранко Радичевич”	Златица Сивч Здравич
	16. Сримска Митровица	ОШ „Йован Попович”	Драгана Ненадич
	17. Београд	ОШ „Кирил и Методий”	Олена Папуга Агнета Буила Маслар
	18. Нови Сад	Технічна школа „Йован Вуканович”	Наташа Перкович Шайтош

РЕПУБЛИКА ГОРВАТСКА

Пестоване	место	школа	наставнік
	19 Миклошевци	ОШ (Томпоєвци)	Мария Хома
	20 Петровци	ОШ (Вуковар)	Мария Хома

КАНАДА

Пестоване	место	школа	наставнік
	21. Kitchener, Ontario	St. Louis Leraing Centre	Славка Макаї
	22. North Battleford, Saskatchewan	North Dome Catholic School	Любица Павлович

Нови Сад, 27. 01. 2008. року
И. Папуга

Дзекуюци Иринки Папуговей зоз Нового Саду, предсідательки Скупщины Дружтва за руски язик и литературу, достали зме список школох у хторих ше школска робота одвива на руским языку и школох у хторих ше пестуе руски язик. Выходзі же ше у трох державох нешка хаснue руски язик у школи: у Сербії ёст три школы дзе порядна настава по руски (Руски Керестур, Коцур и Дюрдьов), а у Горватскай и Канада ёст лем годзини пестоване руского языка. Шицко ведно ёст 23 школы у хторих ше пестуе руски язик и зоз тима школьнарами робя 16 учительки.

Лем у Руским Керестуре, у Сербії, ёст штредня школа зоз руским викладательным язиком.

Судзене незабудзене

Док стала нерухомо, патраци до чола уліци хтора реже ей судьбу, задумовала свою подобу у билих каруцох хтори лесьца за вранима коњми и сцискала перши у хторих трепецело младе, а уж зламане шерцо. Летни, майови витрик заплюсковал керестурски улічки, любопитліво закруцаючи желену младосць и бавяци ше зоз длутгима власами. Вона була циха, зміренна, благого погляду хтори скривал мрії яки ше непреривно роя у ей глави.

Випатрала когош. У громадки людзох ю ніхто не обачовал, и шицки обчековали цошка цо ше мало зявиц зоз истого болу уліци. Поприберани у святочних тоалетох, зоз поставеним ошміхпм на ліцу, нараз почали аплаудовац, а ей рушела лем сіла слиза зоз белавого як небо ока, небо на хторим ше помали гаша гвозді. Швітко ю зотарла зоз билу хусточку, же би ю други не замерковали, и придружела ше дружеству ошміхох. Правда, ей бул боляци, але то други не знали.

Мали хлапчик, хтори стал пар кроачай од ней, скричал наглас: "Цошка ше чарнєс. Иду. Дораз су ту."

Злекла ше, а очи ше знова забліщали, док елегантни кас, оквищених зоз повилетаніма гривами, вичесаніма шерцами парал ей шерцо. Аплауз віше гласнійши, а слизи віше швидши. Не жадаючи вериц до подійох хтори ше збуваю, на хвильку спущела главу и зоз молитву на устах пожадала им щиро щесце, хторе ей уж од нешкайшого дня за навше обраци хрибет.

Вон, хтори ей бул перша, велька, права любов, зоз хторим препровадзела найкрасши дні свой младосці, дочекала телі рана и слухала його мили глас, глас хтори ей обещаць вічне присутство, тераз пришага пред олтаром любов другей дзівки. Зоз вельку одлучносцу одвітовал, без огляду же ше очі давних любовнікох стретли на ікони святого. Здогадли ше прешлосци, але уж позно. Вон претаргнул нітку и рушел далей ношаци зоз собу лем памятки.

Не могла вецей вітрамац. Боль бул превельки, а здогадовання віше баржей гучали як знеміренна рика залапена зоз моцним вітром. Позберала тото кус шмелосци же би им іще раз винчовала и не стала без шліду. Ніхто не обрацел главу за ню, ніхто ше не питал хто вона, кого ту гледала, нікому не хибела.

Спаковала до куфра роки, подарті поруки, його подобу и рушела шветом. Шацуючи преглядни, пезкрайни пейзаш, слухала шкрапане шинох и зоз намиру ошлебодзиц своё шерцо, же би безбріжно лецело, през одхілени облачок вагона випущовала и остатню слику хтора ше іще нашла скрита у єдним куцику скорянного бутелара, але даремно, у шерцу записані памятки остали.

Прешли роки док ше вона не прилагодзела іншакому способу живота, непознатим людзом, языку. Упартосць ше виплацела. Здобула нових приятельох, нашла занімане (яке, таке) скрацовала ей час самоты, але любові вецей не було за нових преходнікох. Пробовала любіц, але не могла, чувствовала же то не токо цо було дакеди и свідома того, до нових біткох, успіхах и падох рушела сама, не доставаючи ані єдну вистку о його живоце.

Ношел и вон криж на своім хрыбце, трапел ше, дзвигал и падал, цешел и смутковал, але віше полни оптимістичных думкох и попатрункох на швет рушел далей. Жил звичайни параски живот, преліваючи врачи зной на чарней жемі, трещуци ше од подумки на непогоди хтори знішковали урожай и брали хлеб зоз устах малим, гладним чадом за столом.

Роки у цудзіні помали преходзели, шпотали ше охабяючи ранцу на твары и приношаци першу вистку, хтора виволала гевтот ошміх младей охабеней дзівки зоз полну кошарку обецункох. Вистку, хтора розуми ше спрела іще гевтого дня. Пожадала ознова ше врачи на Панонске морію и стретнуц гевту подобу моцного, гордого человека. Ношена на кридлох прешлосци, водзена зоз кожданоцніма снами, охабела шицко богатство здобуте у цудзім kraju и пришла гу своім.

Тераз ше ей здогадли велі, зрадовали родичи, шестри, браца, родзина, а видзи ше ей же и вон. Припатрал ше на ей подобу без слова на гамбох зоз хторых дакеди коштовал росу. Несподзівани тримал двойо чада на руки. Чекал же би вона виповедла перши слова, але их не було. Помали зоз легким крочайом рушели єдно гу другому и неодлуга ше нашли у младосци и ех чарох. Не забул ю. Запечацуючи прешлосць допущели будучносци же би запачала.

Даніела Дюляр

На рижней драги не легкы найсц гевту праву

Оходзиц! А прео, не знаш анї сам!

Твойо кроачай ше зліваю зоз одгуком мойого шерца. Завераш за собу дзвери и оходзиш. Оходзиш дзешка до непознаного, наздаваючи ше же иснусе други швет, други бок живота хтори ши ище не спознал.

Понагляш гу ньому. А я, я стоїм и лем патрим за тобу, услыхуячи остатні звуки твоих кроачайох и мегкого билого шнігу як жалошнє шкрипи под німа, Нет веций часу, осталася сом сама по хто зна хтори раз. Сама, самачка под тим белавим небесним зводом, на крижней драги, без анї єдного знака. И цо тераз, кадзи рушиц, цо почаяц? Превельо питаня у глави, а нігдзе одвitti. Але найдзем я их, та гоч будзем блукац днями и ноцами, превращаючи жем и небо, але их найдзем. Найдзем рику прешлосци по хторей зме ведно плівали и виплівам зоз того горкого моря дзе ши ме зохабел же бим ше зачирела.

Пребач, думам же ши рукилах хтори ше бал плівац далей, брал веций як цо давали, найбаржай жадал тото цо немал. Людзе гваря: "Не треба жаліц за тим цо не маме, але ценіц тото цо маме". Ти то не знал. А чи, може буц, я ци не значела ніч и була сом лем преходна хмарка у твоїм живоце, хтора ци на хвильку прикрила слунко гу хторому ши тераз рушел? Не, на тото питане не жадам мац одвит, гоч знам. Але ты не знаш, не знаш же ши бул часц моего мозаика живота, мозаика хтори сом так помали и зоз сцерпезлівосцу складала. Каждого нового дня слика була вше векша и лепша, док раз не задул моцни витор и не вирвал ми з рукох бисер, хтори спаднул на жем ведно зоз цалу слику.

Припатрам ше на розруцани мозаик под моїма ногами, тажим по нім, а од горе наньго падаю капки диждю, Не, то не диждь. То моё слизи. Гоч як ше намагам застановиц их, даремно чухам червени очи и заш лем патрим на твою слику. Слику хтору ши охабел пред твоїм одходом. Слику щешлівого, младого человека пред хторим живот полни мрийох, обчекованьох, жаданьох и, розумліво, їх випольненьох.

Але, спреведаш ше. Заданя яки ти пестуеш випольнює лем русалка, а ти и далей жиеш у швеце баснох. Зобуц ше уж раз. Отвор очи, и оглядні ше за собу. Може буц то не жадаш, не жадаш остатніраз видзиц мне и мою осамену подобу хтору охабяш у цмоти януарской ноци.

Та ізд, нос до горе и напредок пане! Але не сцигнеш так далеко, пошпоциш ше на найменшим каменчку и спаднеш. Будзе ци требац помоц, будзе кричац, а ширцом доокола не будзе нікого. Хто ци теди помогне кед русалки щезню? Здогаднеш ше може буц мне, хтору ши руцел як ружу до блата и згажел ей ище не цалком розквитнуте пупче? За тобу буду иск други, вежню ю и вона будзе квітнущ далей, але стараци свой пах и свою красоту.

Прешли мещаци и знова сом стретла твою очи. На ліцу ми затанцовали ошміх. Шедзел ши сам. Твойо єдини товарише тераз лем хмарки шивого диму, стол з напойом и єдним погаром. Та чи ци тот швет так хибел, чи ши гу ньому так понаглял?

Обрацам главу на други бок и понагляючи виходзим вонка. Чувства ше зменюю: радосц, боль, любов. Заш лем тата любов! Цошка ме цага назад, врациц ше чи не?

Даниела Дюдяр

Любомир Медеши
РУСКА ТРАДИЦІЯ

Место послесловія

НАЙ ШЕ НЕ ЗАБУДЗЕ

Любомир Медеши, "Руска традиція"
Видало Дружтво за руски ўзік и літературу
Нові Сад 2007, 519 бокі

Кніжку Любомира Медеши "Руска традиція" пречитал сом урядово, у приготуванні рукописа до друку, але тиж так, читал сом і з вельким задовольствем.

Кніжку написал фаховець, етнолог, але і чоловек з народу, котри і сам вельго того зна і позна що ше збуло і як ше жило у бліскай і дальшай прешлосці Руснацох на тих южнопанонских просторах.

Нешкайша млада генерація не може ані задумаць які длугока і чежка драга була од зарна жита по хлеб. Кельо трапези і зною преляте у роботі з конопі на полю, та по віткани руски червени парток на столе. Кельо ніткі і сцерпеня требало положиць за вишивані вибілсні ручнікі на рускей свадзбі.

Тоти цо нешка на крілатицох одходза на Сіверно-америцкі континент може буць не знаю же велі нашо предки тижнями путовали на шифох у подпалублю до того истога швета, та аж і до Южной Америки, же би у лесох і цміх рудокопох зарабляли горку педу за обещані нові живот.

Поняца як цо то порвісла, марадики, трешка, церліца, шпуляр, щець, клоче, вімічка, пачески і велі други подобни, уж давно щезли з нашого кождодньового словніка. Кудзель і красна, котри нашим бабом і прабабом були состойна часці руского обисца і способ живота, нешка мож найсці лем у музею, дагдзе служа за украс, або су одложени на пайдзе. Пасово сукні і руски танцы нешка мож видзиці лем на фестивалох, а стародавни руски ёдла на даєдних балох. Слава Богу, же ше свадзебни обычай кельо-телью затримало и по нешка, гоч у скраценей і дакус вімененей форми.

То лем даєдни вирички з прешлосці, часточки з богатей рускей традиції, котри Любомир Медеши сконечно складал до пацеркох і фахово зложел до правдивей сказки же би була однята од забуца.

Най ше не забудзе.

Let not be forget.

У Новім Садзе
14. децембра 2007. року

Юліян Пап

Вирилок з з кніжки,
бок 254

Главни часці кудзелі то *вершинік* на котрим стой влакно, *вреценко* на котре ше накруца цверна, *лабка* котра ше прициска з ногу, *читанка* прейт котрой вертикальны ход преходзі до кружнага на колеше и далей прейт шнура на вреценко. Накруцована цверни на вреценко регулус ше и зоз *пиром*.

Предзене на кудзелі был части мотыв поетичнай творчосці:

„Шпива дзивче, гоні кудзель — влакно припущуе,
а златна ше ёй ніточка з рукох вишліскуе,
И округло на вреценку ценка омотуе,
шпива дзивче, гоні кудзель — ніткі приспорюе.”

Бачвански Руснаци хасновали ище єдну файту кудзелі, таквалану „швабску кудзель” лёбо „кудзель зоз шрубом”. Пре огранічні можлівасці у роботі и пре мали дімінзіі, така кудзель пошвидко постала орудие за мали дзивчата котри ше учели пресці.

ИНФОРМАЦІЯ о трох вимогох за 2007 и єднай за 2008 рок

Остатній дзень за подношенні дзепоєдніх вимогох за фінансовані активності у 2007 року, які бі мігло окончаваць нашо Руске дружтво, бул 15. і 18. апрайл 2007. З цілью же бі зме не виостали у тим фінансованню з боку провінційних і федеральних власців, я ше лапела і направила три вимоги: два вимоги провінційним і єдну вимогу федеральним власцем. За кожди з тих проектів требало назначиць же хто з боку нашого Дружтва будзе одвічательни за витворене.

1.) *Вимога за суфінансоване Дзецінського руского кампу у 2007 року:* З огляdom же зме прешлого року успішно отримали Дзецінські рускі кампи, єст основи же бі нам і того року провінційні власці (SaskCulture Inc.) фінансийно помогли коло тогорочного Кампа. Вираховала сом же бі нашо трошки могли буць 9230 долари, а гледаме помоць од 5980 долари. Додзелена нам менша сума пеннежу, 2475 долари.

2.) *Вимога за суфинансоване нашай новинки "Гласнік":* Новинка "Гласнік" виходзі од 1995 року, але не порядні прето же нет порядні средства за приріхтоване і видаване. Понеже єст основи же бі нашо Дружтво за тоті намени достало помоць, направила сом вимогу SaskCulture Inc. за средства од 4250 долари. Додзелене нам 2524 долари.

3.) *Вимога за організовану помоць Руснацом і другим приселенцем коло учения англійського язіка и находзеня роботы:* Тот проект на перши попатрунак випатра же премахуе можлівосці нашого Дружтва, цо і правда кед ше така обсяжна робота окончусь на волонтерскій основі, але велій организації за таку роботу доставаю значні средства. Прецо бі и нашо Дружтво не пробовало зробіць істе, а іще і ефікаснейше за наших людзях і других уселенцах, бо ми і сами преходзели праз тот чэжки процесс прилагодзования?

Од *Human Resources and Social Development Canada* зме гледали 158.843 долари за цали такі сервис, а іще требало поднесь вимоги до *Diversification Canada* і до *Immigration Canada* за досуфинансоване у одредзеней сумі. Вигляди же бі зме достали гледані средства були мали, але кеди-теды треба разпочаць гледаць, же бі ше єднога дня заш лем дацо достало і з тим помогло тим хтори дзечні твардо робіць і чесно жыць у Канаді под истыми условиями як і другі Канадяні, а не лем на нізко плацених і чежких роботах.

Остатній рок за подношенні вимоги за средства од *Human Resources and Social Development Canada* бул 18. апрайл, а нам ше поспишело шыцко поріхтаць і посласць зоз препоручену пошту у остатній хвилькі – 17. апрайла. Ніякі зме средства не достали, але зме голем註冊 and стым бліжай гу цілю же дакеди і ми придземе на шор кед обновім вимогу.

4.) *Вимога за порядну діяльнісць у 2008 року:* За порядну діяльнісць нашого Дружтва у 2008 року направила сом і поднесьла вимогу – за 10.564 долари. Додзелене нам 3.700 долари. То лем трецина од гледаніх средствах, але кед ше ма у оглядзе же то по першираз гледане суфинансоване нашай поряднай роботы, вець і така сума які нам одобрена, то барз значні успіхи.

Рекапітуляция

Саскачеванске дружтво рускай культуры "Русин" у 2007. року за свой проекты од SaskCulture Inc. достало 5.000 долари і за 2008. по тэраз 3.700 долари. Под час отримована нашого летнога Кампа за дзеци і Пікника 2007 назберано 1960 долари. Тиж так, 850 долари на Дружтво даровали тройю члени. Шыцко ведно, у мандату терашнага руководства Дружтва за 2007/2008. рок, вкупна сума за діяльнісць була обезпечена у сумі од 11.510 долари.

Мож повесць, же нашему Дружтву обезпечена солідна основа за порядну діяльнісць і за окремыі проекты. Дружтву отворены дзвери офицыйно наступіць пред фонды зоз хторых ше фінансую проекты які може і треба же бі запровадзоваць і нашо Дружтво з оглядом же наша етнічно/культурна заєдніца у Саскачевану заслужела участвоваць у результатах економічнага розвою, хторому у нашей провінціі і ми допомагаме як чесни і рботні людзе. Источасно, то і обовязска нашого Дружтва, же бі и надалей вітиравало у змоцьнованію свой діяльнісці і високо, але оправдано поставеніх цільюх. Лем на такі способы і ми, обединені коло рускай культуры, будземе ужываць плоды труду і роботы хторы укладаме на своіх рботных местах.

Мая Медеши

Предсідатель
Саскачеванскаго дружтва
рускай культуры

1.

Язични қуцик: ЧОМ ШЕ ГВАРИ “АДАМОВО ЯБЛУЧКО”

Велі вирази до нашей кождодньовей бешеди вошли зоз библійних приповедкох и маю свой корені у Святим писме (Старого або Нового завиту). Познати нам вирази як цо: смоквово лісце, гвізда водзачка, Юдов поцилунок, исці од Понтия до Пілата, умиваць руки, ношиць (свой) криж, нагварела потупиц Божу забрану. Тота подія у Старим завиту Содома и Гомора, Евов костим итд. Ми ше з тей нагоди описаны так: затримаме на виразу Адамово яблучко.

Адамово яблучко, по словніцких одредезеньох, польских хтори створел Господь Бог. Вон гарвела жени: "Чи означуе вонкашне випуччене щитовей хрупки гагра хторе вам Бог гарвел же не имаце есці ані з единого древа у окреме характеристичне при хлопох, односно вистирчену загради?" Жена одвітовала гардови: "Плоди зоз шицких хрупку у гарле на уходзе до душніка. Латинска назва му стеблох у загради имеме есці. Лем за плод з древа ѿ на ротум *Adami*, ѿ и буквально значи - Адамово яблучко.

Прецо яблуко (або яблучко), хторе нам ше треше под гарлом док літгаме, повязане праве з меном праоца Адама?

Одвит на то питане мож найсці у библійней есці, отворя ѿе вам очи и ви будзеце як богове хтори приповедки о живоце перших людзох на жемі - Адама и Еви.

Кед створел Адама - зоз праху жемского - и удихнул Бог, як пише у Старим завиту, засадзел заграду на востоку у Едену и до ней змесцел человека хторого направел. Теди Господь зробел же би зоз жемі посходзели вшеліяки стебла - прицагующи за попатрунок и добри за ёдзене - и стебло жывота на штред загради и стебло спознаня добра и зла.

Так, по Біблії, настала Еденска заграда (жемскирай), же би Адам у ней навікі уживал, лем з ёдним огранічэнем односно забрану хтору му Бог висловел так:

Зоз кождога стебла у загради шлебодно ёдз, але зоз стебла спознаня добра и зла же биши не ёдол! Того дня кед з нього скоштуеш, насправди умреши!

Адам ше тримал тей заповиди додго го Ева не Понтия до Пілата, умиваць руки, ношиць (свой) криж, нагварела потупиц Божу забрану. Тота подія у Старим завиту Содома и Гомора, Евов костим итд. Ми ше з тей нагоди описаны так:

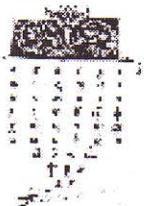
Гад бул найлукавши од шицких животинъох штред загради Бог гарвел: "Же бисце го не ёдол! И не рушайце го, же бисце не умарли!" На тото гардел жени:

"Не, не умреце! Але, зна Бог: того дня кед з нього будзеце за ёдзене, на очи красни, а за мудросці жсадани: старгла плод и жедла. Дала и свойому мужови, хтори бул з ню, та и вон

Адамови ше, по розширеним вереню у народзе, кед похопел яки грих зробел и яки го клопоти прето у будучносци знайду, застановел фалаток яблука у гарле, та так настало випуччене на гарле зоз хторим и нешкі означени шицки Адамово потомки, т.е. хлопи.

Ниа, так з ёднай библійней приповедки и народнай фантазії настал устаємнени вираз (и анатомски термин) Адамово яблучко (або яблуко).

Гелена Медеши

2.

Язични қуцик: ПО РУСКИ, ЯК ТО КРАШНЕ ЗВУЧИ...

Єден арабски школярик у Тунису, у чией держави урядови язик, як пошлідок колонияльней власци - французки, виявел раз так: "По французки ѿе учим же бим бул успишни у живоце, а по арабски - же бим пошол на небо". Вислов того бистрого хлапчика, гоч як дзецински наївни, дава барз красни приклад хтори незвичайно поучни за шицки штредки дзе людзе хасную два, три, та и веций язики источашне. Наша, руска етнічна заедніца (гоч у хторей жемі жие, понеже є нігдзе не векшина) би ѿе могла упатриц як треба язик штредку (у Сербії - сербски, у Канади - англійски) научиц пре власни просперитет, а мацерински язик, кед не прето же би ѿе пошло на небо, веци прето же би ѿе спознало свой власни націонални ідентитет хторому, медзі іншим, одно з іманентных означенох язик.

У науки о языку ѿе звичайно керує хасновац поняце мацерински язик, понеже лінгвисти не єдинствени коло його дефіновання. За ёдних то перше научене и основне средство комуникаваня, други наглашую же домінующи язик тот на хторим бешедни представитель зна не лем бешедовац, але и писац, треци рушаю од ступня панованя з языком. Познате же велі людзе на своїй животнай драги, пре рижни обставини, "страца" язик своїх родичнох и зошицким прейду на други, нови язик. Хтори за нїх будзе мацерински - тот зоз хторим вони, практично, веций не паную, чи тот котри совершено звладали и котри кажди дзень хасную? Подобны случай и з дзецими зоз національно мішаних малженствах, при котрих приходзі до розличных типах хаснованя языка: од складного розвою двоязичносци, по конкретні ситуації

чий резултат звийано єдноязичносц. Як мацерински язик би, системи кодована за тот язик, а за исти язик система заш лем, требао тримац тот язик хори ше зна лепше як други и на хторим мож не лем шлебодно комуниковац у вербалных интеракцийох, але на хторим ше одвива и думкови процес.

Интердисциплинарни психологично-лингвистични научово вигледованя вецейністо потвердзели же учене двох або вецей язикох источашне у вчастым периодзе дзецинства у велім доприноши когнитивному розвою, т.е. же дво и вецейязичносц ма позитивну корелацию з интелектуалним напредованьем дзецеох. З тим ше превозишло дакедишине твердзене же придзе до “мишаня“ язикох, до баланс-ефекту, односно же дзеци ані ёден язик не буду знац як спада. Тото може быц лем переходна фаза, але накадзи бешедни представитель увежба модел двоязичного функционаваня “з двома преклонікамі“, двоязична особа будзе переходзіц з ёднай язичнай системи на другу, а язики не буду ёден другому завадзац. Значи, вимагане же би ше одвітовало на одредзеним языку приведзе до автоматскага уключованя

Тото неурологично-психологичне пояснене процесу функционаваня двоязичносц закончиме, як зме и почали, з ёдним красным руским висловом: “А нашо руске слово, наш мацерински язик, то наша матична жем, нашо отечество хторе нам нікто не може вжац.“

Велі припаднікі ткв. цывілизаваных культурох аж у своіх позніх роках починаю вигледавац свою прешлюсц, нацыональну припадносц и уча язик своіх предкох. Рускі дзеци у Саскачеване не муша чекац старосц: маю ўніверсальну нагоду, на фахови способ, научыц рускі мацерински язик ведно з англійским язиком як язиком штредку. Сцэли ми то або не – по рускі заш лем найкрасшэ звучи!

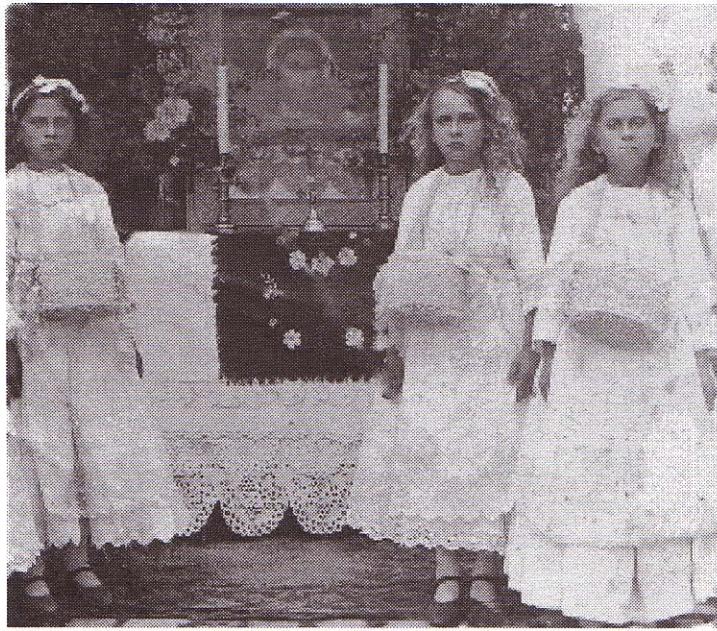
Гелена Медеші

3.
**Язичны куцік:
РУЦАЮ СВЯТ:**

На швято Святей Еухаристії процесія людзох зоз своім священіком ідзе коло церкви. На предку иду дзивчата поблескани до билих кабатох, зоз розпісценима и побренованіма власамі. На шпії маю повышані окреме направлені и украсі кошарочки. Зоз тох кошарочкох руцаю лісцочка з квіткох - руцаю “Свят“. Так ше то наволуе прето, же ше шпіва “Свят, свят, свят...“, та по тим настала и народна назва же ше “руцаю свят“.

На фотографії керестурски дзивчата концом 1920-тих роках “руцаю свят“.

Любомир Медеші

ДОПОЛНЕННЕ РУКОВОДСТВО:

РОЧНА СХАДЗКА РУСИНА – САКАЧЕВАНСКОГО ДРУЖТВА РУСКЕЙ КУЛТУРИ

Всеботу, 29. марта 2008. року у Норт Батлфорду отримана Рочна схадзка Русина – Саскачеванскаго дружтва рускай культуры. Предшедаваюці на схадзку бул о. Янко Колошняй, схопно вітвзорююці точки прилапеного дньовога шора же би ше не трацело час на празну бешеду. Три важны порады, потвердзены зоз одлукамі, окреме значны.

У першим шоре, попольненне руководство нашаго Дружтва, так же у нім тераз **Мая Медеши, предсідатель, Весна Фа, подпредсідатель, Таня Будински, о. Янко Колошняй, Александар Колошняй, Любіца Павлович и Славко Перепелюк.** На такі способ обезпечене векше присуство особох зоз Норт Батлфорду, з оглядом на число Руснацох у тым месце, а тиж так обезпечене векше единство за активносць руководства з оглядом на опредзеленосць выбраних людзох же буду у роботи першенствено брац до огляду интересы Дружтва и шыцких Руснацох у Саскачевану.

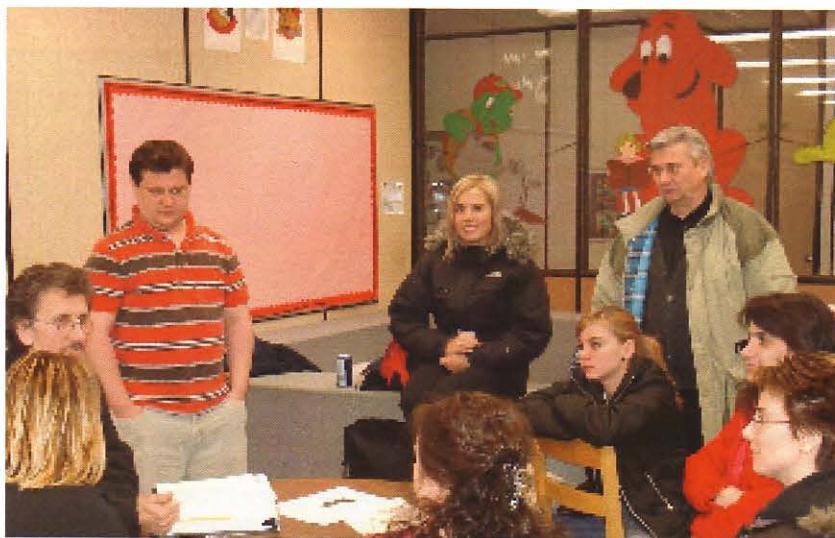
Важна одлuka, на основу розписаного конкурса, принесена у вибore особох хтори буду руководцы зоз проектами за хтори ше обезпечую наменково средства, так же, у складзе зоз планом проекта, таки места часточно буду плацени: за учительку школи пестованя руского языка и культуры поставена Любіца Павлович, а за ей помощнікох Златка Югік, Весна Венчельовски и Фесна Фа. За директора Дзецінського кампу за 2008. рок ше приял Славко Перепелюк, а за главного редактора новинки “Саскачевански руски гласнік“ Любомир Медеши.

Дружтво тераз разполага и зоз наменковима средствами за порядну діялносць, достатих od Saskculture Inc., так же потримане закладане же би таки трошки, яки потераз зношели найактивнейши у Дружтве, не були зоз “власней кишенкі“, але поряднє надокнадзени кед трошок у складзе зоз цилями и одобренима активносцами Дружтва.

Родительска сходзка: Порада 20. януара 2008. року у Норт Батлфорду о отверганю недзельнай школы за пестоване руского языка и культуры. У Канады перши годзини пестованя руского языка и рускай культуры були организаваны у Саскатуне. Потым настала прерва пре одход учителькі. Прешлого року пестоване руского языка обезпечене у Кичинеру, Онтарио, а од тога року тиж так рускі языки ше пестуюць у школы у Норт Батлфорду, Саскачеван.

Совіт: Перша сходзка Совіту школы за пестоване руского языка отримана такою истога дня кед порадзене же зоз отримованьом годзінох руского языка треба такою розпочаць.

Сходзка руководства: Директоре и дзепоедны члени Саскачеванскага дружтва рускай культуры ше зышли 17. фебруара 2008. року у Норт Батлфорду и медзі іншым принесена адлука о разпісаванню конкурса за работні функціі хторы часточно буду финансаваны и з боку Дружтва на основі одобрених проектаў, и то за учительку хтора адвічательна за работу зоз дзецемі, за директора Дзецінскага кампту 2008 и за главнага редактара новинки Дружтва.

Saskatchewan Ruthenian Messenger

Саскачевански руски гласнік

05/III
February
Фебруар
2009

Author Unknown:

*"The future belongs to
those who see
possibilities before they
become obvious."*

НОВЕ РУКОВОДСТВО ДРУЖТВА:

На рочним сходзе Саскачеванского дружства рускай культуры “Русин”, отриманим 1. фебруара 2009. року, выбране нове руководство. За председателя выбраны **Славко Перепелюк**, подпредседателя **Александар Югик**, секретара **Любомир Медеши**, касира **Желько Сивч**, членство и членарину **Мария Гарди**, младежскаго руководителя **Петар Сопка**, а **Критиянови Сегедийови**, хтори пре роботу не участвовал на сходзе, задатки у Руководстве ище не одредзени.

Предходному Руководству, под председательством Маї Медеши, у тим року вицеака дворочни мандат.

На фотографії, з ліва на право, Петар Сопка, Желько Сивч, Александар Югик, Мария Гарди, Славко Перепелюк и Любомир Медеши.

Рочна схадзка Дружтва

НОВЕ РУКОВОДСТВО

Предняцтво пребераю Нортбатлфорци, з прешвеченъем же зоз звекшаньем наших людзох у тим месце, нагода за богати културни живот ше змоцнює, а то може буц лем на общи хасен шицких, окреме младих, хтори віше виразнійше присутни у школах, на роботи и у забавним живоце Норт Батлфорда

Рочна схадзка Саскачеванскаго дружтва рускай культуры “Русин” отримана 1. фебруара того року, дакус скорей як би то было по календаре активносцюх, прето же потерашній предсідатель, Мая Медешова, закончела студій на Саскачеванскім універзитету и такай достала роботу на Парламент Гілу у Отаві, провінція Онтаріо. Єй нагли одход зоз Саскачевану вімагал же би ше цо скорей отримала віберанкова скупштина и на такі способ успішно предлужело зоз роботу Дружтва. У складзе зоз правилами, нове руководство отримало свою схадзку такой по скупштини, и раздзелело слідуюци служносцы медзі собу:

Славко Перепелюк, предсідатель

Александар Югік, подпредсідатель

Желько Сивч, касир

Любомір Медеші, секретар

Марія Гарді, координатор за членство

Петар Сопка, младежски координатор

Кристиян Сегеді (за тэраз без окремнога задлуженя)

Rusyn –Saskatchewan Ruthenian Culture

Association, Inc.

P.O. Box 1681

North Battleford, SK SА9 3W2

Нове руководство, тиж, превжало кроачі за цо ефікаснейшіе функционоване з оглядом же окрем ёдного, шицки члени зоз Норт

Батлфорду. Прето отворени нови банкавни рахунок и отворена нова адреса Дружтва. Вішліяк, хто жада, може особнє, прэйг телефона, або электронски контактоца зоз гоч хторим членом руководства у вязиз зоз роботу Дружтва, выражиц свой идеї або други потребы. Окреме ше младим, школьнім, дава на знанє, же у Дружтве ёст велі роботи хтори би вони могли окончоцац на добродзечней (волонтерскай) основі, за цо можу достац одвітуюце потвердзеня з яким у школі правдаю свой дружтвени обовяски .

На скупштини и на першай схадзки нового руководства было бешеди о вецей питаньох, але з оглядом на ограничены простор за писане, обрадзме повагу на два, членство и вітвзорены средства:

Велім, скоро шицким Руснацом и дзепоєднім другім, хтори пришли до Норт Батлфорду и других местах у Саскачевану, поспишело ше то прето, же Саскачеванске дружтво рускай культуры дало писмене потвердзене о потримовкі - або директно приселенцові, або пред тим дакому хто познейшіе прыводзел своіх. Кед би не было Дружтва и такого писменого гарантаваня (а велью раз и непоштредней помоцы), очиглядно же би нас у таким чишиле ту не было. Медзитим, зрозуміро мале число з тих помогнутых врача свойством, кед не з іншим, та голсем зоз плаценьем рочнай членарини. Ёст тиж таких, цо ше справую ягод же им Руснаци и нашо Дружтво непотребни. Лем покля? Чи не по перше розчароване, озбільни почежкосцы, або кед треба подзеліц радосці?; Дружтво офиційно основане и регистроване при провінційных органох од 2005 року. Спочатку едини приход Дружтва бул зоз членарини и зоз уплатох з боку членох и учашнікох у ріжних активносцюх (преважно Пікника). Поступінс, у руководстве Дружтва превладали думаня же треба конкурюцац тиж и за средства зоз одредзеніх фондох, понеже члени Дружтва и тоти коло іх, зоз свою роботу и средствамі, укладаю до Саскачевану (и цалей Канады) як и другі жителі, та прецо би и ми не достали часці “колача” хтори ше дзелі. Розумліве, у Канады цалком нормалне же ше за одредзену зробену роботу дава надопольнене кед же за таку роботу обезпечени материялні средства. Праве тото, плацене надопольненя, виволало зависці, найвецей з боку тих хтори самі ніч не зробели. Вецей то не случай, бо премогли прешвечене и пракса, же кождому з членох Дружтва отворена можлівосць непоштредно участвовац у роботох за які обезпечене надопольнене. Тот хто робі, хто зробі же би Дружтво достаціо окремні средства и особнє участвuje же би робота за тоті средства була добре окончена, заслужел же би бул и плацени – по правилах и полноважных одлукох.

Славко Перепелюк, нови предсідатель, на вецей заводи ше потераз пожертвовно заложел у роботи Дружтва. Вон сден з тих хтори похопели, же потребне так зложиц роботу Дружтва як то уж узвичаене у Канады, а не по старым моделу и справованю як то було у жемі нашого положеня. Зависці ту нет места. Славкові мож лем пожадац успех и помогнуц му.

РУСКА ШКОЛА: УЧИ ШЕ ПОРЯДН€

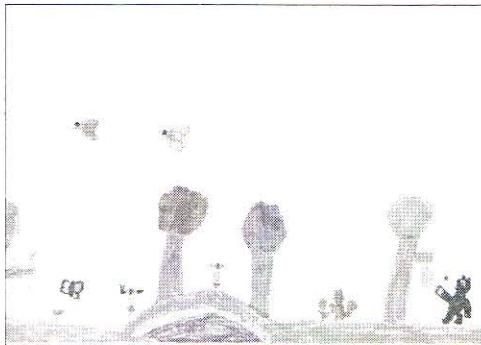
Руска школа у Норт Батлфорду ма два групи: предшколски дзеци и тоти старши. Число школьноро не віше исте, а зна буц дзекеди аж и 30 зней. Найпоряднєйши тоти наймладши. Кед ше вежне же у тим месце ёст коло 60 дзеци школскаго возросту, а руского походзеня, веџ би ше могло обчековац ище лепши результаты. На разуме, заш лем, треба мац, же школа не тата порядна, кождоднёвна, але лем добродзечна, внедзелю од трох по пейц годзин пополадню.

Нашо учительки робя без надопольненя, добродзечне, а помоц з часу на час маю од родичнох и старших руских дзецих. Вони обезпечели дзепоєдни наставни средства зоз свойго особнога фонду и як дарунок од родичнох и членох Саскачеванскаго дружтва рускай культуры (кнїжки за дзеци, ЦД з дзецинским писніям и подобне). Віше веџай помоці у литературы за дзеци сціпуге и зоз Краю дзекуюци закладанню Дружтва за рускі язік, литературу и культуру зоз шедзісном у Новім Садзе и матеріяльну помоцу Любкі Малацковей, тиж зоз Нового Саду.

Еден з найважнійших задаткох цалей рускай заедніцы би мал буц обезпечене лепших условійох за роботу нашей школы. Треба будзе найсц окремну учальню, або два, виробиц наставни програм и робиц по нім, позберац шицкі дзеци и учительком обезпечиц надопольнене за роботу и окреме уложени труд. Треба ше будзе обращиц на праве место – и то цо скорей.

Андэлина

Віктор

Сара

**Rusyn - Saskatchewan
Ruthenian Culture
Association, Inc.**

P.O. Box 1681
North Battleford, Saskatchewan
S9A 3W2

Phone: (306) 244-8455
Lou Medjesi, editor,
Email: lubo@sasktel.net

Editorial Board:

Jozefina Dervisevic
Kiril Mudri
Rev. F. Jakim Rac

Our newsletter is on the internet:
<http://www.rusnak.info>

ЧЛЕНАРИНА

Член Саскачеванского дружства русской культуры може буц кажде who выражи таке своё определение и порядне плати членарину. Членарина виноши **10 долари рочно за каждого полнолітнього зоз фамилий**. За дзэци ше не плати. Значи, за двоіх родичох зоз двоіма або веций дзецим членарина би була 20 долари нароч.

Члены Дружества "Саскачеванский русский гласник" выплачиваю как часы своей речной членарини. Предплата за шишки других на один год виноши 20 долларов (три числа), а у тих уравновешены и посыпаны.

За лет 20 доллары рочно дакому из ваших можете предложить нашу новинку. Людзь любя знац то ше ту медзя нами случуся, як жиесме, як напредуеме. Вашо у Краю би вам були барз подзековны на предплаты за іх.

Членарину за 2009 год мож вымириць при Желькови Сивч, або при других членах Руководства Дружества.

Предплаты ше на "Саскачеванский русский гласник" мож при Любомирови Медені, або при других членах Редакції.

Шовішово зоз Грин Бею, Америка,
Дюра и Вера,
послати нам вінчованку:

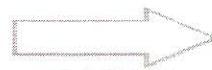
"Шицким Руснацом жадаме щенгільви 2009 рок з поганым
напредованьем у новим доме.
Руснаци не дайце ше!"

Даровали на Руску школу :

Любница Павлович зоз Норт Батлфорду	150.00 доллары
Весна Фа зоз Норт Батлфорду	150.00 доллары

Даровали на "Саскачевански руски гласник" :

Дюра Шовіш зоз Грин Бею, ЗАД	24.60 доллары
Любомир Медені зоз Саскатуна, Канада	639.08 доллары

Бачвань на госцини у Сримцох

Пошол ёден Руснак з Бачки на госцину до Сриму. Знал вон, неборак, же нашо Сримци весели людзе, же любя звесц даяку шалу, а окреме з тима своіма споза Дунаю. Рихтал ше на шицко, же би бул порихтани враці им з исту миру, але през цалу драгу з валало до сримской родзини, до глави му не приходзела ані ёдна прилапліва думка, же цо би му Сримци могли подваліц.

Так сцигол госц на госцину, а домашній, шицка сримска родзина, такой послужели найлепше вино зоз годова. Бачвань подумал же то тото, же го вироятно попробую напіц зоз одличним вином, але замерковал же кажде себе попивовал ані вецей ані меней як цо вон сам. Вец сцигло послужене: кура юха, па варене месо, сарма, печене месо. На громади меса, бо Сримци не жалую ані себе, а дзе би ище своїй бліскай бачваньской родзини.

Едло ше и попивковало, а приповедком нігда конца и края. Шицки за столом ёдза и кус-покус громадза оглодані косци опрез госца. Красна громадка ше направела.

Но, кед ше уж наедли, ёден з Сримцох ше обрацел гу Бачваньови:

- Га, мила родзино, видзим же вам нашо послужене посмаковало. Най, най. Ша ми зато и пририхтали. Кому не, кед не нашай родзини там споза Дунаю. Але, родзино, не знали зме же ви там у Бачки тельо велью можеце поесц. Пале кельо косци пред вами.

Бачвань ше такой огутал, же то будзе тата сримска шала хтору му Сримци порихтали. Похопел же прецо то було тата нагромадзоване косцох опрез ньюго, ягод же то вон од шицких за столом найвецей ёдол, та скопно одвітовал:

- Єме ми, єме, а кто би не на такей богатей госцини. Лем тельо, же ми не єме аж и косци. Видзим же ані ёдна не остала у вашим танеру!

Янко, паноцец и ягода

Дакеди, у кождым валале бул таки чловек, плацени зоз валалскай каси, хтори мал буц віше порихтани упрагнуц свой коні до валалскай каруци и превесц новтаруша, учителя або паноца дзе уж требало.

Дакеди, давно, так у Керестуре валалски превожнік бул якиш Янко. Вон добре окончовал свою должностц, віше точно, віше на час. Новтаруш, учитель, як и паноцец, любели го, гоч, поправдзе поведзене, барз любел приповедац. На драги у бешеди озда не знал стануц.

Парох у валале бул учени чловек. Любел читац, а окреме новини. Прето, кед го Янко превожел на каруци, віше мал зоз собу новинку на читане. Вон не дзбал бешедовац зоз Янком, лем ровно читал новинку през драгу. Хиба була же на драги помедзи Керестуром и Кулу було велью ягоди насадзено, та як каруца преходзела попод древо, конари знали вдерц парохови по розширених новинох. Прето, раз, парох гвари Янкови:

- Янку, ты кед видзіши ягоду, та ми поведз.

Так и було, же Янко з часу на час наявел:

-Паноцец, ягода.

Паноцец ані не патрел, лем ше зогнул и предлужел патриц до своїх новинох. О якиш час, кед Янко уж по вецей раз наявівал же приходзі ягода, парох дзвігнул главу. Патри, а там нет ягоди, та ше обрацел гу Янкови:

- Дзе же ци ту ягода, Янку?

- Та там, на гевтим боку, паноцец, одвітовал Янко спод подшмишкуюцого баюса.

Шовгрове на забивачки

Пошол ёден керестурец до свайго шовгра, коцурца, швиню забивац. Бо, кед уж себе шестри побрали, кед су шовгрове, яке то не пойсц на дисновтор, та гоч то значело позберац ше на коч такой по пол ноци и по жимней жими буц у Коцуре дагдзе над раном. Швиню ше коле скорей як ше слунко укаже и за рана би уж мала буц опалена, а вец зоз колбасами, гурками и шкваркамі ма буц пошорене дагдзе после поладня, бо вец жени маю рихтац до пеца за вечеру.

Так сцигол шовгор до шовгра и дораз себе дали по ёдну ягодачу, а вец ише по ёдну. Позруцали бунди з плеца на двор на громаду. Вицагли швиню зоз карміка, вдерели нож, та ю зохабели видихац ше. Док так швіння там лежала, вони двоме знова по ягодачи, а вец знова доокола покля ише було у фляшки, бо цо кед би зохабели на боку и даяк ше, недайбоже, висипала.

Но, уж кед так закончели зоз ягодачу, а ище віше цма було, нацагали слами зоз брадла и руцели на швінню, подпалели и цалком задовольни зоз собу огравали руки на моцним огню. Кед прегорело, требало розгарнуц, та розгарли, а воно лем гар и ніч іншце. У тим ёдна з женох кричи:

- Ша, хлопи, швіння вам по дворе ходзи.

Чорт зоз швінню, ожила, ані не видзели кеди скапала. Цо знали, лапац ю знова и забивац. А кед то уж по другираз було готове, заруциц би бунди на плецу. Але бундох нет, та нет! А як же могли видзіц цо паля, кед так барз цма було?!

III
M
I
X

B
O
L

Y
K

Пише Любомир Медсши:

ЖИВОТ ЯК ПРИПОВЕДКА: ДАЛЕКА ДРАГА З ДОМУ ПАНІ КОЧИШОВЕЙ (3)

Мадярска – дома або нє?

Прешедзела цалу ноц под копку кукуричанки. Доокола ні́гдзе ні́кого. Сама у цмей ноци зоз двоїма дзецми на рукох. Ёдно дзецочко, тото ище у звязки, нє пущела зрук, а дзвичатко, праве же могло уж саме потрингнуц, спало зоз спущену главку на ёй колену. Несмелла ані на хвильку задримац, бо цо кед би ше даєдно з ніх злекнуте розврещало. Правда, як прешли мадярску граніцу, кед ёй хтошка додал ёй дзвичца ручку, а потым шицки як до жеми скапали, дзеци були цихо. Озда и вони почувствовали же у тей цмей цмоти чловек найлепшее кед би был менши од макового зарна.

Рано кед швилто дзвигла ше молга, густа як цесто. И теди ище не знала кадзи ше ма подзеи зоз собу, кадзи рушни. Шедзела так на снопе под копку покля ше не почало предзерац. Віше яснайше могла видзіц же там, далёко, ест якишик валал. Тамаль ше рушела, та як ёй будзе. У валале людзе, а вона знала даскельо языки, та ше з німа уж даяк лем згвары. Дома бешедовали віше лем по руски, бо оцец так сцел, же су у руским обисцу и преважно руским Коцуре, та буду бешедовац лем по руски. Мадярски научела од свойі мацери и дзецах на драже. Мац ёй була Мадярка (аж якогошик вісшого роду зоз Сенти, права пані), а дзеци як дзеци, на драже медзи собу бешедую на вецей язикох бо уча ёдно од другого. Так, од дзецах, научела по немецки и по сербски. Віключно по немецки ше бешедовало у обисцу ёй швекра и швекри, а ёй то нє завадзalo, бо одала ше за їх сина, за Немца.

Рушела ше просто до того валалу цо го було видно зоз гоноха. Знала же є уж у Мадярской, але у якей Мадярской, чи ище віше тей пребарз пишней, або зоз русийскими вояками прициснутей, того нє могла знац. Потіха ёй ёдино була, же кед то Мадяре, похаснусе свойі мадярске презвиско и добри мадярски язик, та ю озда прилапя за свою и помогню. А же нє, же ёй нє зосцу помогнуц, цо ма чекац далей. И так у полю нет цо єссц, а дзеци гладни.

На уходзе до валалу уж стал поліцай опарти на бициглу. Очиглядно, чекал ю. Врацицац назад ше ані нє могла, ані нє смела. Ришела же цо будзе най будзе. Дзеци ёй була веќша брига як страх од того поліцая. А вон, кед сцігала по ніго ані ніч не прегварел. Лем стаунул опрез ній и вохпал руку до ёй кишенки, праве до тей дзе ище мала даскельо златни ланцушки и менджуши. Вжал и положел до своєй кишенки, а веќ ёй з главу указал же може пойсц. Сам шеднул на бициглу и скапал. Значи, шицко то було напредок порадзене и шицко ше знало: хтошка од тих цо були у лагре ведно зоз ню, або тоти цо з вібеженцами кончели, очиглядно повязани зоз власцу, oddali ю же вона то ище ма дачо од вредносцох при себе. Так остала без ічого. Нє було вецей ані драгоциносци, ані пенежку – ані ніч за ёдзене.

Задуркала на першу каптурку и отворели ёй. То були звичайни людзе, Мадяре у Мадярской, попрестрашовани зоз праве закончену войну. Зрозумели вони же у якей є биди и помогли.

Дзекуюци обычним, непознатим людзом, ишла з рук до рук, покрадзме, але беспечно и нє гладна. Попровадзели зоз ню як кед би була дома, медзи своіма людзми. Аж по австрыйску граніцу. Домашні там знали же помедзи Мадярску, и тадзи пригранічну Австроію, нет велькай розліки. Вшадзі запановали Советы и ўм потульна нова власц, та ані граніца на тим месце нє була як граніца. Хто сцел могол прейсц, але дзе би Мадяр ишол до Австроії, або Австроіц до Мадярской. Зоз ню було іншаке слово, бо вона була ришеня пойсц свойого чловека у повойновей Немецкей.

Єдна біда другу цага

З немецким ше спомогла през Австроію. Людзом було досц и войни и вшеліякого войска хторе тамаль попреходзело. Шицки єднак обрани бідовали, та кед ше нашол дахто ище біднайши, як тата сирота жена зоз двоїма дзецми, цо ше дала пойсц аж до розбитей Немецкей, кажде зробел цо могол. Дал кельо могол. Вожел ю з кочом покля и сам ишол, выберал драги дзе власци нє преверюю же хто и прецо путу.

Так, днями ше отлukaюци од єдних людзох до других, сцігала бліско гу граніцы раздзельованя Австроії на окупацийну зону под Советами, и тоту хтору тримали западни союзнікі, Америка, Англія и Француска. Таку граніцу зоз советскай окупацийнай зоні попросто було неможліве прейсц. Лем покрадзме. Правда, вона мала папери од Медзинародного червеного крижа, же ёй чловек живи и же є у Немецкей, и то ёй бул документ о намири хтору превжала. Западни союзнікі нє дзбали улагодзіц вимоги медзинародных гуманічных организаций о спойваню розселеніх фамильійох, але Советы ту мали іншаку, свою политику, же цо под їх власцу, то лем им одповедне. А Советы нє мали рахунка дошлебодзіц людзом шлебодно ше пресельовац з єдного места до другого, а дзе би ище з їх окупірах територійох до державох заходнаго блоку.

Док так шедзела на ёдней малей железніцкай генциї, раздумуюци цо ма далей робиц, приступел гу ней ёден млади чледнік. И вон бул надумани преруциц ше прэйт граніцы раздзельования Австрий, а жена зоз двоіма малима дзецми му випатрала добра нагода закамуфрирац ше. Гвари ёй, же кед буду путовац ведно, так як даяка млада фамилия, меней буду падац до оч жандаром и койдзеяким притаенім поліцайцом. И сей ше видзело же то добра идея, та пристала далей путовац ведно зоз нім, а гу тому, помагал ёй ношиц ёй дзеци, хтори, як ше драга одцагла, були на ёй рукох віше чежши и чежши.

Помогло же путовали як даяка млада фамилия и ніхто ше им ніч не питал. През драгу виприповедала тому чледніку же ідзе гу мужови и же ма папери на то. Кед сцігли по саму граніцу, по ричку дзе на мосце з іх боку стали Руси, а з другого Англійцы, далей ше без окремного допущеня ніяк не могло пойсц. Ёй сопутнік предложел же би покрадзме прешли през воду. Бул новембер мешац, окреме жімни тедишнього року. Ладзик ше на воді уж почал лапац коло побрежя. Но, другого виходу не було. Вноци, позблекані, обидвойо ше спущели до замрзнутей воді ношаци зязки на главі же би ше по переходзе мали до чого облечиц и зограц. Прешли раз, а вец ше врацели по дзеци. Хлоп бул моцни и швітши як вона, та зоз дзецком на плечох швітше прешол по шию глібоку рику. Вона зоз другим дзецком дакус заостала. Кед конечно и вона була на другим боку, нашла там у цмоти лем своє дзецочко и свою розруцану звязку шматох. Тот чледнік скапал. Окрад ю од паперох и нестал. Вона и ёй дзеци му вецей не були потребни. Знова осталася зоз дзецми сама, самучка, мокра, здревнена. Заш лем, прешла граніцу; драга ше ёй далей отворела.

Не прешло ані тидзень и цалком ю звладала хората. Достала чежке запалене плуцох и ніч ёй іншне не остало, лем ше цо скорей приявиц до першого приемнаго центру за веліх таких як и вона цо була, тих цо не знали або немали дзе ше подзец у розваляній, обраней, зхудобненій Австрий, так як и скоро по цалей повойновей Европи. Три тижні не знала за себе, ані цо ше з ню стало, ані хто о ней водзел бригу, ані дзе дзеци були. Познейше ёй гварели, же думали же не прежис, таку мала горучку.

Прежила, окріпела ше. Дзеци тиж там були. Не остало ніч іншее, але рушиц далей, за Немецку, гу ёй чловеку, гу оцові ёй дзецах.

Теды ёй ані на разум не приходзело же то пар роки прешло як ёй млади муж, бачвански Шваб, вжати до немецкого войска, послати на восточны фронт, але музикант, та штреняня ані не опахал, и прэжил гоч векшина з його парнякох дому вецей нігда не пришла, Не раздумовала же якого го найдзе раз кед уж сцігне гу ньому, дзешка у тей Немецкай одкаль ше його прадідове преселі до Бачки. Знала вона же йому, як Немцови по креві, ніч не остава, лем буц Немец у Немецкай, бо дома у Коцуре Немцах вецей нова власц не сцела.

Пані Kochisova у приповеданні прескочела шицко цо ше ёй позбувало од часу кед прележала хороту у центру за разселені особи. Попатрунок ше ёй трацел у здогадованню, таким цихим, лем за себе, за спокой души, або вілічене грихах. Тераз кед є уж покойна, ніхто вецей не будзе ані знац туту часц ёй животней приповедки. Можебуц и добре же так. Най остане заграбане занавіше, бо то так у живоце, же дзекеди и добре найлепше забуц. Недобре ище вецей.

Немецка, конечно

Обезпечена зоз новима паперамі од медзинародных власцах за разселені особи, конечно сцігла до Немецкай. Там, гоч як потлучени, поганьбени, попрестрашовани, Немци тримали дисципліну у роботі. Шицко цо робели, робели точно, добре, од початку до конца, без гришки, без одцагована. То прикмета Немцах од давен-давна по нешкі. Хто при ніх робел, може знац яка то робота, ек ше роби и яки ма буц конечны результат.

Дзе год ше обращацела, вшадзи ёй вишли вочи и легко ше попрезнавала дзе ёй чловек жіс и як ма гу ньому дойсц.

Дате ёй шицко потребне мацери зоз двоіма дзецми на путованю: карту за гайзібан, зайдичку з посним ёдзеньем, шматки, не нові, але чисты, праве вирайбани. Ніч ше не геверовала, але ишла, ишла, путовала віше бліжай гу ньому, гу свайому. Сни о новым заєдніцким малженским живоце ёй випатралі скоро уж вітворени. Не було ёй брига же чи буду худобни, без ичого, у цудзини, у порозваляней жемі, медзі непознатима людзми. Не думала же чи ше маю враціц до Коцура, або зложиц свойе нове гніздочко дзешка индзей. Не старало ю тото цо прешло, цо би мало остац далеско у забуцу. Сцела лем же би знова почувствовала сигурносц у рукох свайого чловека, же би ёй дзеци знова мали свой дом. Думала на будучносц, и плановала у розбавеніх думкох же як ма зачувац супружеске щесце док го знова пофришко здобуе.

Плановала, а не раздумовала же барз зли, так як и барз добры часы, знаю погубиц чловека. Такі ненормални часы знаю пременіц аж и найвирнейшаго, найчеснейшаго, кощака – чловека обращиц на нечловека.

Плановала, така млада жена, а не знала цо ю там у Немецкай чека.

Преддужене будзе у ідуцім чысле

Дюра Папута:
Фамилия (кляйбас)

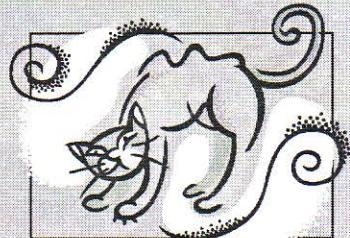
Вибор з рукописнай поезії
Петра Сокки
з з Норт Батлфорду

ЖАДАНЯ

Живот нас водзи на розлични драги
И кед зме слаби легко нас звалі.
Одведзе нас там дзе вон идзе.
А за вибор нам ше питац ня будзе.
Треба буц тварди, чисто роздумац.
Витвориц тово цо сцеме.
Бо шицко можліве лем треба сцец.
Тераз баш пришли таки чудни часи,
Але надія шицко надвладує.
И человекові остава жиц и вериц.
Бо ше нам живот на заданьох будує.

СТАРОСЦ

Бегал, скакал док бул млади.
По шопки скопно и гордо бегал.
А тераз старосц пришла,
Та є нізацо, лем би лежал.
Мнявчи под дзверми,
А ніхто го не санує.
Газдиня го не люби
Бо ей лем досадзүе.
А вон, сегинь, чека да ше му дахто змилує,
На жимних гарадичох лежи,
И слуха чи даяки нови кроачі не учус –
Наздава ше же го дахто посанує.
Часто гладує бо му ніч инше не остава.
У живоце го трима лем тото чому ше наздава.
“Добри сом бул док сом бул млади,
А тераз сом лем терха за мою газдиню.
Вона не зна же старосц иста за шицких,
Же таки часи наиду и на ню.”
Помали ше видихує,
Остатні думки му през главу преходза.
Вон зна же ше ошлебодзүе
Од бритох и болю.
И вецеі их не чувствує.

НАША ЛИТЕРАТУРНА ТВОРЧОСЦЬ

НІЧ ЧАС ГЕВЕРОВАНЯ

Гей, Русину, Лемку,
Гей Руснаку,
требало би це весяй видзиц,
частейще почувствовац,
же то и ти ту блажені,
на швет сучасни,
божи швет,
положени,
та гоч и таки занедзбани,
широм-ширцом розселені.

Пале, стретам ци потомкох,
вшадзи,
як то було дnia єдного,
господнього,
кел ми чловек сам гвари
же почимщик зме бліски,
баржей по чувствох
як по твари.
Стретам таких,
ичувствуюем ше як у раю,
по палатах скленяних,
по дражкох поплочаних,
по Ню Йорку и Мелбурну,
по Торонту и Йоганезбургу:
Од заходу вочи слунку,
од сиверу та на долу,
и вшадзи помедзи,
на кождим крочаю.

Русину, Лемку,
Руснаку,
вшадзи дзеци твойо,
тоти,
по ведню зомну
сцели би знац,
ко то тото "свойо".
Вони потомки твойо,
понайвецей тоти.
ко це весяй не паметаю,
ко за це не знаю.

Гей, Русину, Лемку,
Гей Руснаку,
рэлож свойо прекрижени руки,
швет на це чека.
Розмахай ше з криллами ангела,
ангела хранителя,
же би це не тримали за занедзбаного,
за худобу,
таку,
подобну єдному жобрaku.
Здабеш ми на натитого,
збрухаценого,
поспаного,
такого коло пеца розложеного.

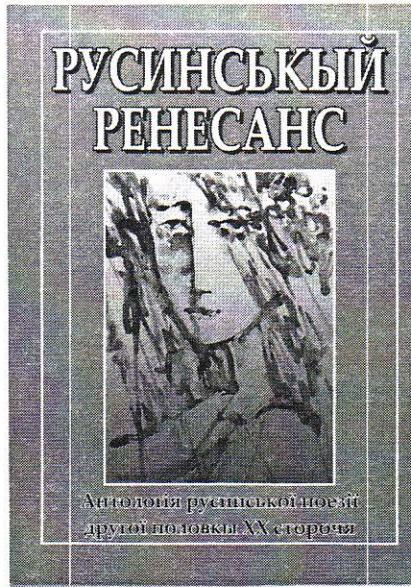
Нет часу леніства,
гей, Русину, Лемку,
гей Руснаку,
дзеци би ци позберац,
най би не поширокадзели,
як безбожнятка,
же би не неподзвели.
Кед же ше не позбудзеш
тей якейшик дакедишней стави,
- потомком твоім и-так-и-так неспознаней -
тей своїй самодостойносци,
вец и хвилька у хторей жиеш,
та и ти власне зоз ню,
нестане по божей милосци.

Любомир Медсии

Павло Роберт Магочи:

"Я – ніндакадз" То слова американського уметника і кінематографа Ендія Ворхола, снователя поп-арта і культурної фігури умітності ХХ віку... Раз гварел за себе, же би любел буць машини, а више пле представят пред лицами як чоловек "ніндакадз". Аж по його пімерці 1987. року явносці кус по кус упозната же Енди Воргол не "ніндакадз", же вон походзі "од дакадз", і же вон ма родичох і старших братох хтори до ньго усадзели свидомосць і любов гу культури його предкох. Тото "од дакадз", то Карпатска Рус.

НОВИ КНІЖКИ: ПРЕДКЛАДАМЕ ПРЕЧИТАЦ

Русинський ренесанс: Антологія русинської поезії другої половини сторочія, видавач Столичное Русинськое Самоуправлениe (Будапешт), Будапешт 2008.

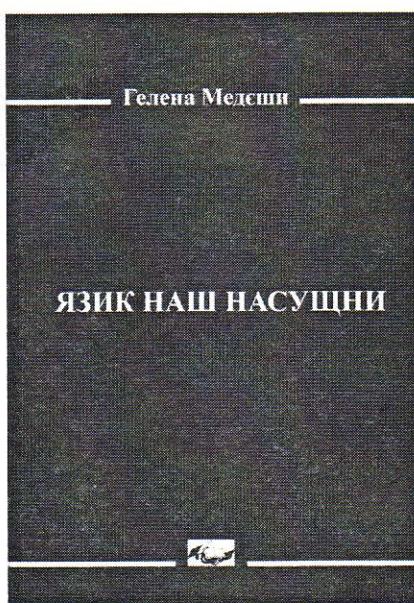
У богатим літературним живоце Русинох/Руснацох/Лемкох вше єст вецей таки виданя у хторих ше у цалосци приказує культурна творчосць, а не лем поєдинчно по територійох (державох) у хторих припаднікі того народу нєшкя жио. Так, медзи капиталніма виданнями, уж по другираз видрукована Енциклопедія історії і культури Русинох, пред двома роками Русински язик, пред пейцома роками Література и ідентитет Подкарпатской Руси итд.

Тераз здружене Русинох/Руснацох у Мадярской видало антологию (цо значи вібор) поезії на русинських, руских і лемковських діялектох. Заступени авторе зоз ЗАД, Горватской, Канади, Мадярской, Польской, Румунії, Сербії, Словакской, України и Чеськай. Медзи авторами двоме зоз Канади (Лю. Медєши и К.Мудри).

О кождим заступленім авторови єст крадша призначка зоз фотографию, по добре пре упознаванє тих людох хтори пестую поезію на своїй мацеринской русинськай/рускай бешеди. За читача може буць барз интересантне видзиць о чим тата поезія, а ище вецей, же ше ми медзи собу можеме порозумиць, без огляду на хаснованє розличних словох або правопис. Цо вецей, мож замерковаць, же дзепоєдні стари слова у руским языку нєстали, а требао их чуваць и хасноваць, бо су нашо, нє цудзи, як ше дзекеди

думало и приказовало, та були позаменьовані зоз “прикладнійшима”. Таке исте чувство маю и авторе, як и читаче, кед ше стретню зоз нашим руским языком, же велью того у нашей бешеди дакеди було характеристичне и хасноване з боку їх родичнох або прародичнох.

З єдним словом, блізши зме медзи собу як зме до нєдавна були о тим свидоми. Прето треба голем дацо пречитац и з тей “Русинской ренесансі”.

Гелена Медєши, Язык наш наущни, Дружство за руски язык и литературу, Нови Сад, 2008.

То кніжка о рускин языку, а кед у питаню писане такей файти, чловек би себе такой подумал же то строго за факовцох, лингвистох, тих хтори упутени до тайни науки о языку. И наисце то так, тата кніжка за фаховцох хтори одвічательни за правилне хасноване и правилни дальши розвой руского языка, потым за тих хтори кождодньово продукую на руским языку (писателе, прекладаче, новинаре, учитель...), алє тата кніжка тиж и за каждого хто ма гоч лем куцицко интересованя за историю руского языка, за положене руского языка медзи другима языками, за правилне хасноване руского языка, та аж и роздумованя о тим же кадзи наш язик годзен пойсць на дальней його розвойней драги. З другима словами, кажде, наисце кажде, може найсць дацо у тей кніжки цо би го могло обняць у даяким нашим интелектуалним хаснованю власного часу.

Кніжка написана з таким стилом, же не треба буць ніяки високо вишколовани и цалком зрозумиць же о чим то написане. Наприклад, хто би не зрозумел просте толковане же яки окремні вредносци настали зоз граматикох руского языка хтори зложели Гавриїл Костелник и Юлиян Рамач, у чим словни вредносци Костелникових творох “Идилики венец”, “Жалосцинки – серенчи и милей”, прецо нам бул потребни словнік медицинскай терминології по руски, у чим красота и моц висловівованя писателя Дюри Папгаргая.

Тот хто хаснуе руски язык, та аж и кождодньово дома, требао би маць на розуме дзепоєдні поради заступени у тей кніжки. Бо, справди єст причини з нашого языка вичисці вислові як цо то “дзеліць думане”, “дискутоваць по питаню”, “дискусія” (кед слово бешеди лем єднай особи), “уписаць факультэт” и ище даскелью подобни викривени висловівованя яки нам вошли до бешеди и писаня по руски.

Кажде з нас, хто жада цо правилнейше хасноваць наш руски язык, требао би пречитац туту книжку, роздумаць о тим цо у ней написане, пробовац цо вецей попаметаць, похасноваць и пренесць (вплівоваць) на других хторим наш руски язык потребни. Лем на таки способ, през самообразоване читаюци хасновити кніжки о руским языку, годни зме цо длужей

зачувац бешеду нас самих и наших предкох, а на хасен будущим поколеньем. Треба мац на разуме слова хтори нєдавно виписал єден наш млади члєдњик: "Мацеринске слово кључ тирваня".

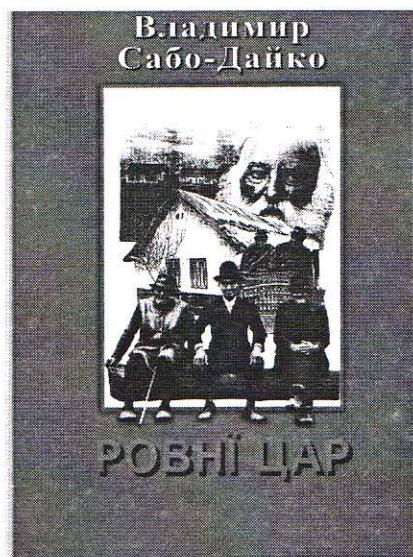

Ирина Папуга
Основна школа Бачинци

Бранко Радичевич чийо мено ноши школа у Шидзе, а чийо одзелене тераз школа у Бачинцих, кеди Славко Орос, председатель Националногов совету Руснацах нашивел школу и вельо того иншого вязане за школу, Бачинци, Срим, Войводину и националну рижнородносц окружени.

Професор Душан Дрљача, єден з рецензентох книжки, написал же ше авторка Ирина Папуга, дипломовани професор педагогији и барз значни друштвено-културни роботник, "з компјутерским краснописом – одлично 5 – одглушела својей школи у Бачинцих и друштву у цалосци". Так, компјутерски точно и цалосно зложена тата книжка, єдна з ридких у пракси описована школох, та и таких у хторих ше учело по руски.

Владимир Сабо-Дайко, Ровні цар (Друге, допольнене видане), "Руске слово", Нови Сад 2005

Єдна китайска приловка гвари, же прародичи и унучата маю зајднїцкого нсприяителя – родичнох. Бо родичи више маю меней часу и сцерпеня гу своїм дзецом як цо то маю дідове и баби гу своїм унучатом. Родичи нє маю кеди дзецом приповедац приповедки. А кед вони були дзеци, іх родичи були исти таки. Хибело им часу за приповедане.

Приповедки за дзеци то свойофайтове орудие у воспитованю дзецох. През приповедки дзеци ше уча о тим цо добре, а цо не, уча о прешлосци и о швеце коло себе. Приповедки нє розказую, нє доказую, нє караю и недопити су. Дзецом найлегчайше слухац приповедки. Дзеци любя тиж читац приповедки.

Владимир Сабо-Дайко барз добри приповедац. Його приповедки полни зоз чудесним шветом зоз кождодньового живота на валале. На таки валалски живот ше медзи Руснацами више швидше забува, а чкода, бо валалски живот полни зоз такими збуванями хтори дзешка помедзи яву и сном. Прето автор нароком помишал стварносц зоз задуманим, видуманим, чаривним. На таки способ дзеци глїбоко уцагує до опису валалскаго рускаго живота яки би вони иншак нїяк не спознали. Авторова намира, очиглядно, була ожиц руске паметане, ожиц руску приповедацку традицию.

Понеже бачи Сабо-Дайко (так го щицки воламе) як даяка руска енциклопедия, його приповедки полни зоз старима словами и виразами хтори дзекеди цалком вишли зоз хаснования. Прето коло приповедкох видавач положел токлованя таких словох и виразох за яки ше дума же іх значене скоро уж скапало медзи нашима людзми. На таки способ, "Ровні цар" учи нє лсм руски дзеци, але и веліх родичнох тих дзецох, або их голсм опомнє же цо уж позабували.

Л. М.

ДЗЕ ШЕ НАХОДЗИМЕ: ЭКОНОМСКЕ ПОЛОЖЕНС ИМИГРАНТОХ

Недавно нам дарук пришол напис о результатах вигледования о экономским положеню имигрантох у трох жемох Сиверней Америки: у Канади, САД и Мексику. Нас з тей нагоди интересує дзе ше ми у поглядзе заробку находзиме ту у Канади. Истачасно, результаты того вигледования нам можу помогнуць лепш спатриц же цо маме робиць на злешчаню свойого положеня и кельо ма прейсць ище часу же би зме просеково були блізше зоз приходами гу тим хтори родзени у Канади.

У прилогу даваме виривки зоз того вигледования.

Low-income rates among immigrants entering Canada 1992-2004

The economic situation of new immigrants to Canada showed no improvement after the turn of the millennium — despite the fact that they had much higher levels of education and many more were in the skilled immigrant class than a decade earlier, according to a new report...

In, low-income rates among immigrants during their first full year in Canada were 5th higher than those of Canadian-born people. By, they had edged down to 2nd higher.

These rates were higher than at any time during the 1990s, when they were around three times higher than rates for Canadian-born people...

Immigration has tended to lower wages in both Canada and the United States, according to a new study. However, it was found that the impact of immigrants on the wages of domestic workers depends to a large extent on the skill mix of the newcomers.

A significantly higher proportion of immigrants to Canada are highly skilled. In, around with more than an undergraduate university degree were immigrants in Canada compared to about the United States. This has had the impact of curtailing the earnings growth of the most educated Canadians relative to the least educated, the study found...

In Canada, immigration has dampened the trend to higher earnings inequality but in the United States, it has exacerbated it...

Canada's immigrant labour market 2006

Very recent immigrants who have been in Canada five years or less, that is, who landed between, had the most difficulty integrating into the labour market, even though they were more likely than the Canadian-born population to have a university education. In, the national unemployment rate for these immigrants was .5%, more than double the rate of .9% for the Canadian-born population...

As expected, the longer immigrants remained in Canada, the better they fared in the labour market, and the more the gap narrowed between them and Canadian-born workers, according to new data on immigrants from the Labour Force Survey. This new report shows that for the most part, established immigrants, those in the country for more than, had labour market outcomes inmost closely resembled those of Canadian-born workers. This is likely a reflection of their integration into the Canadian labour market over time...

It pointed to the fact that many newcomers may need time to adjust to their new life in Canada and break into the work-force.¹⁰⁵

Уж по другираз ше рихтаме за културну манифестацю *Taste of Cultures*. Прешлого року нашо участвоване оценене було як барз успишне, ёдно з найзамеркованых од шицких других хтори ше потрудзели приказац часці іх богатого культурного нашлідства. З таким успахом ше можеме лем цешнц, бо наш наступ потвердзел у якей міри зме подзековни людзом з хторима ведно жиєме, робиме, дзеци нам ше ведно бавя, ходзя до школы.

Того року би зме могли посцигнуц и вельо вецей понеже маме вецей часу на прирхтоване. Прето поволуєме кождаго хто жада дац свойо доприношэнне же би ше цо скорей непоштредно уключел до планована, прирхтованя, и на концу, отримована манифестації. Прывітуєме кожду идею, бо цо ёст вецей з чого вибирац, озда зме бліжай при тому же би зме того року були ище богатши, рижнородніёши. Будземе ценіц кожды прилог з обласци нашей традицыйней культуры (чи предмет, чи книжка, чи ЦД, чи фотографія...) и модерній творчосци (малюнак, вышивка, дацо напраўене, написане...).

Будзе нам требац вецей людзюх же би ше укапчали до роботы. Даkus жертвовац зоз свойого часу и присц помогнуц би було барз добре. Цо нас вецей будзе таких хтори можу и сцу волонтирац, толькі меней терха спаднё лем на пар особы.

Младежи ше окреме указує нагода участвовац и на таки способ спольніц школскі обовязкі буц активны у своім дружтвеним штредку. Потвердзеня о участвованю шлігза!

Руководство СДРК

НАШО СОЧУСТВІЕ

Сцігла жалосна вистка же **Йоски Дервишевіч** (народзенай Сабадош/Лисога) з Норт Батлфорда, активному членові нашаго Дружтва и редакцыі "*Саскачеванскага гласніка*", умарла маць у Рускім Керестуре.

Най би покойней було спокой души, а дэзюм, унучатом и родзини благодатне поцешене у памяткі на мацер хтора не на дармо пожыла тэй рокі.

Руководство
Русина – Саскачеванскаго дружтва
рускай культуры

ОГЛАШКИ

Квалитетни услуги
дава фирма за

МАЛЬОВАНЕ И ДРАЙВОЛ,
властнік: *Владимір Пристойко:*
North Battleford, Saskatchewan
Phone: (306) 445-3374
Mobile: (306) 481-6874

Каждая работа.
без огляду на обсяг,
будзе зробена як пайлістніе мож,
у найкрайнім можтвім чаше,
примененіи сучасні,
квалитетни матеріал и средства,
як и модерні алат.

*Наш интерес заробок, але исто толькі и
задовольни клиент.*

Агенция за интелектуални услуги

MESA of CANADA CONSULTING
Saskatoon, Saskatchewan
Phone: (306) 229-1005
e-mail: mesa.canada@sasktel.net

може вам буц на помоці
коло роботох хтори летчайце, пвидле,
без меней трапезы и трошкох,
и-так-и-так мушыце окончиц:

прекладане з англійскага, або на
англійски язык, рижки роботы зоз
власцімі. необходні информаціі.
знаходзене по рыжных інституціях,
боніцах, школах, поправдане з
дзяцімі кед ше упісую до школы, на
універзітэт, рэзімей за роботу...

*Вельо таго може поробиц
кед ше до помоці вежніс
нашо услуги.*

Нашо млади МАДІОНИЧАР

Алекс хаснусе кожду на году злепшац
свойю мадіоничарске знане и схопносці.
та указуе даскељо свойю кумшти Маг
Медешовай у Норт Батлфорду
фебруара того року.

Алекс зоз свою мадіоничарску схопносці забавя присутніх на 'Руских
прадкох' у Норт Батлфорду штредком фебруара того року. Кажде бул
очарованы зоз юго кумштамі, а понайвецій рускі дзеці. Чи дасдно з тих
наименіших не руши по юго крочайох? Можлів, чи не, праве прето же наш
мадіоничар отворел таку драгу до швета матій, иміграцій, ігузій.

До недавна зме знали лем за таки звичайні интересовані медзи нашу руску младежку у Канаді, як цо то спорт (фудбол, кошарка, одвойка, у найновішим часе аж и гокі), але з часом приходзі же ёст и таких хтори ше дали до дачого іншого. Пале, у Норт Батлфорду маме свогого, правого мадіоничара! То Александар (Алекс) Гарді. Його родичи гваря же вон нателью преокуповані зоз мадіоничарством, же свой шлебодні час и пенежки троши лем на тото. Кед зме го видзели (на два заводы) прешвчели зме ше же тото юго жертвоване за мадіоничарство не на дармо. Алекс справди мадіоничар.

З нашай рускай исторії знаме же през дуги жімскі часы у валале було таких хтори знали койдзеяки кумшти, та зоз тим забавяли свойо сущеди, родзину, або парнякох. Тот хто вецеі знал и хто бул схопнійши указац дацо, так же бы другі не знали як ше то робі, були "главні", популярні, облюбені од каждого. Вони не дзечнє одкрывали свойо тайни другім, бо основне правило вивесц даяки кумшт у тим, же тоти цо патра не шму видзіц шицко цо мадіоничар робі и як то робі. Медзитим, правых мадіоничарох, таких цо би кумшти виводзели пред широку публіку, медзи Руснацами не було. Та ані тоти "руски" кумшти, то не такой таке "вельке" знане. Звичайно лем простейши схопносці.

Зоз Алексом Гардіем то цалком іншак. Вон на самим прагу буц професійни мадіоничар. Нателью е схопни у тей роботі же го почали волац и плаціц му за мадіоничарску роботу. Правда, то лем юго перши крок до

"правого" (висшого) мадіоничарскаго швета, медзи тих хтори ше пречули и постали "шветово гвісди мадіоничарства", але Алекс ма добру нагоду пойсц по тей драги пре вецеі причині. У першым шоре, то юго правдива любов буц мадіоничар и до тога ше дал озбільно. Учи о мадіоничарстве цо му придзе подрук, вигледуе, вежба, пробуе и сам дацо здумац, наступа пред публіку и там дзе го плаца и там дзе не достане ніч інше, але лем цепле клапкане подзековносці и щирого припознання. Друге, ма фізичны прикметы за мадіоничара. Пальцы му дlugи и ценкі, швітки. Руки ма дlugокі, а твар озбільну и бистре око. Слабо бешедуе пред публіку (а требал би), але кед видзі же му кумшт бул цалком успішны, и же публіка вицирія очі у чуду же як то можлів зробіц тото цо вон указац, Алекс ше лем нашмес, понайвецій з оцми.

Наш мадіоничар тераз гледа купиц билого, випіріцаго голуба. Цошка уж лем ма на розуме кед му праве такі голуб потребни. Мушіміе му помогніц - ша вон наш, рускі мадіоничар! Прето, кожде наіт отворі штвері очі, та же увидзі даякого голубкара хтори ма били голубі, наіт такой яви на телефон: (306) 445-0558. Билого голуба мушіміе наісці, бо мадіоничар Алекс ма пред собу далеску, по шицкім випатрунку, успішну драгу и єдного дня кед постане славни, шветові мадіоничар, годни зме, так у себе, припомніц, же постал "гвізда мадіоничарства" дзекуюци и тому же зме му нашли билого голуба.

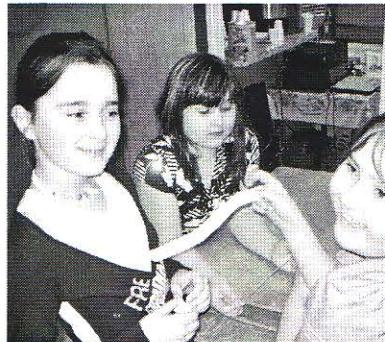
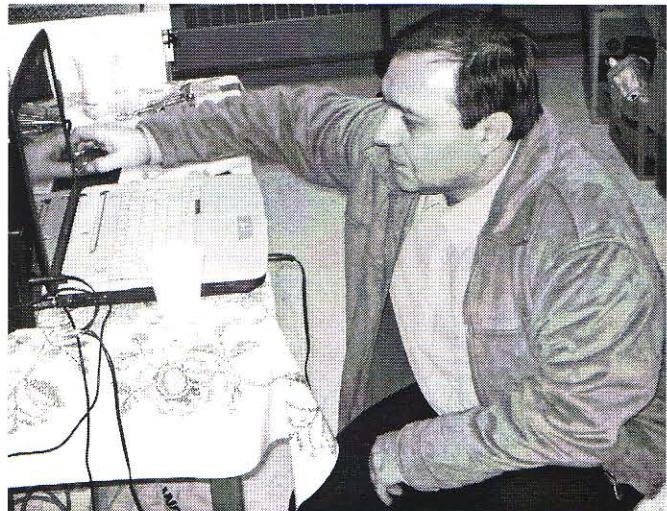
Без шали – и без трика – шицкі ци жадаме щесце и успіх, Алекс.

ЖИМСКИ СТРЕТНУЦА:

Коло 30 фамилий ше зишли повешеліц на "Руских прадкох" хтори организовало нове руководство Саскачеванского дружтва рускай культуры. Як було весело видно уж такой кед председатель Славко Перепелюк привитал присутніх, або кед Дюра Фекете започал коло по музыки яку выбирал Саша (Феште) Югик. Вшеліяк, яки би то були прадки без доброго езеня, а було го и надосць и вшеліякого. Найвецей ше науживали дзэци, окреме кед пришол час за томболу, але и тэди, кед ше могло пойсць до "чкоди" паліц и гашиц шветло на гарадичох до пиньвици.

"Ruthenian Pradki", 15 February 2008, North Battleford

Историйна хвилька:

Нащива Преосвященого Владики Джуджара своїм у Канади

Преосвящени Владика Джуджар зоз нащиву своїм Руснацом у Канади потвердзел традицию Крижевских владикох же им Руснаци на Сіверно-америцким континенту так исто мили, як и тоти дома по Бачки, Сріме и Славонії. Владика пошвецел свой час од 26 септембра по 16 октябрь 2008 року своїм сұнародніком у Канади, починаюци од Кичинера, Торонта, Саскатуна, Кенори, Йорктону, Норт Батлфорду, по Едмонтон. Вшадзи у тих местах служел Службу Божу и благословел вирних, а у неурядовых разгваркох з людзми вичерал хасновити думки и предкладаня за змоцьоване роботи як зачуваць руски язык и руску традицию, окреме при новых поколеньях (на слике: по Служби Божей у Кенори).

**Пані Новаково
зоз ЗАД у
нащиві:**

Дохторка
Амалия Новак
Фаирбенкс зоз
Алабами, велька,
щедра
добротворка
вецей руским
інституційом, и
еїй покойного
брата супруга,
Мария
Новакова зоз
Флориды (обидва
пані походза зоз
Коцура),
нащивели своїх у
Онтарио и
Саскачеване.

**У Медешових у
Саскатуне (на
слике з ліва на
право):**

Домашні Любомир и
Мария,
дохторка Амалия
Новак Фаирбенкс,
Мария Новак
и сїй син
Сільвестр Новак.

Saskatchewan Ruthenian Messenger

Саскачевански руски гласнік

06/III
November
Новембер
2009

Author Unknown:

"All progress is due to those who were not satisfied to let well enough alone".

Йовген Кошиш:
Магда Виславского, Олсивово фарби на платніс.
Магда Виславского була народзена 1910 року у Коцуре. Оцец єй бул Янко Виславски, а мац Юла, родзена Чакан. Магда ще одала 1926 року, а умарла такий рок потим. Престо будзе же ю Йовген Кошиш намальовал у тим періодзе, 1926-1927 рок. Малюнок зачувала сій шестра Иля, одата Макайова у Керестуре. Малюнок у власносци Якима Канюхового, ковача у Руским Керестуре. «

THE RUSYN—SASKATCHEWAN RUTHENIAN CULTURE ASSOCIATION INC. PROFILE

The Rusyn-Saskatchewan Ruthenian Culture Association Inc. mandate is to culturally enrich Ruthenian Canadians, as well as other ethnic groups in hopes of creating greater respect among all ethnic socio-cultural groups. The organization's goal is to foster community growth and to create a closer relationship among all nationalities and ethnicities.

The Rusyn-Saskatchewan Ruthenian Culture Association Inc. is an organization devoted to preserving the Ruthenian Heritage in Canada and to promote Ruthenian culture and arts. The membership base consists of permanent members who are located in the North Battleford, Canora, Prince Albert, Regina, Saskatoon and Yorkton area. Other larger groups of Ruthenians are in Ontario (Kitchener, Hamilton, Toronto, Ottawa), Alberta (Edmonton, Red Deer, Medicine Hat) and British Columbia (Prince George, Vancouver). There are also members of the Association in Alberta, and they hold a good relationship with the Ontario Ruthenian organization.

Through volunteers and community support from businesses (such as the Mesa of Canada Consulting Services, ReMax Mark Wouters Realty inc., New Community Credit Union and University of Saskatchewan Model United Nations) the association has been successful in organizing traditional Christmas celebrations, traditional New Year's Eve, Ruthenian Picnics and the Ruthenian Youth Camp. Some of these events have been taking place annually since 1998. The Association's contribution to the *Taste of Cultures* in North Battleford was one of most noticeable and successful amongst the participated ethnic communities.

The organization has its own bi-monthly newsletter "*The Saskatchewan Ruthenian Messenger*" in English and the Ruthenian

languages. The members are kept up to date with the "Messenger" and informed about achievements and current events, while giving the reader the opportunity to view some local poetry and story writing in the Ruthenian language. The newsletter also reports information about other ethnic communities in Saskatchewan.

The Ruthenian Theatre was first time created in 1998 as a way to teach about forgotten heritage. Elders and youth come together for a drama or comedy performance which takes place in almost every Ruthenian gathering. There were five theatre performances for children as well.

Within six years, the Rusyn-Saskatchewan Ruthenian Culture Association Inc. has continually made an effort in keeping the Ruthenian culture alive. Through volunteer activities such as theater productions, dance,

poetry readings and the Sunday Afternoon Ruthenian School in North Battleford, our youth are preserving their Ruthenian identity. In particularly, the traditional annual Ruthenian Culture Youth Camp has been a great success and growing in popularity. The children, not only of Ruthenian ethnic background, enjoyed fun filled days learning about Ruthenian heritage and ancestors, about Canadian heritage and multiculturalism, and how to live in cultural and social harmony. Many of the elders taught the children native traditions such as cooking traditional foods. Some children, who had no previous knowledge of Cyrillic, went home with the ability to slowly read Ruthenian news articles. Other campers, which were part of the camp the first year, improved their speech and reading abilities. The days were filled with laughter and the nights were filled with song.

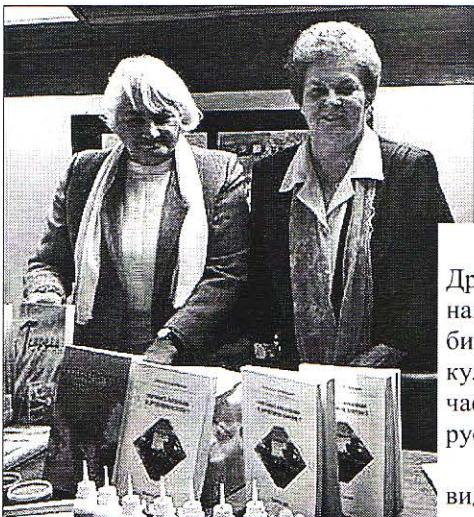
Maya Medjesi

**РУСКА ШКОЛА:
УЧИ ШЕ ПОРЯДНЕ И ТОГО РОКУ**

Школа за нашо дзеци у Норт Батлфорду барз значна за воспитанцы, бо праз бависко дзеци збогацую свой знане, маю нагоду розвиць и збогаціць словнік свой мацеринскай бешеды, упознаць дзепосдни часцы з рускай традицыйнай культуры, понайвецей дакедышній бависка, а тиж так нательно ше сприятелиць медзи собу же векшини таке приятельство годно остаць за цаги живот. Прето учительки Любіца Павловичова и Весна Фа дзечніе укладаю свойого труду кождай саботы пополадню. Ішце векша помоць з боку родичнох би им добрае пришла, а понайвецей у тим, же би свойо дзеци до школы порядніе приводзели и наказали им слухаць учительки. Прави результат такей роботы ше укаже аж познейше, док дзеци повирастаю и до выражэння придзе ўх красне воспитане и лепша порихтаносць за живот як цо ю маю дзеци хторы до такей школы не ходзя. Школа роби у рамикох Саскачеванскаго дружтва рускай культуры, а учлансна с до здружэння школох за пестуванс мацеринскай бешеды.

Іринка Папугова зоз Нового Саду, предсідателька Скупштини Дружтва за рускі язік, літературу і культуру, велька потримователька нашай Рускай школы у Норт Батлфорду. Вона ше тиж так барз заклада же би рускі дзеци вшадзі дзе жию мали можлівасць пеставаць свой рускі язік и культуру. Дзекуючи ей закладаню дзеци достали рускі кніжкі и дзецінскі часопісы "Загадка", у дзепосдних местах знова отворены школскі годзінны рускага язіка, розпочаты манифестацыі на хторых дзеци дзечніе участвую...

На слики Іринка Папугова (з правага боку) у Суботы представіа видана Дружтва за рускі язік, літературу и культуру.

ЗА НОВИ РОК У НОРТ БАТЛФОРДУ

За дочековане Нового року знова ще остане нашо Дружтво.

- Дзень: 31. десембер 2009.
- Место отрмованя: Royal Canadian Air Cadets, 8 Avenue, North Battleford
- Цена: 15 долари по односнuteй особи
- Вечера: Заєдніцка (кажде би требал принесці свой прилог)
- Напой: Будзе ще предаваць пиво три файти. биле и червене вино...
- Дэцы: Бавене, бавене...

Приявиц ще по 20 десембер тут Марій Гарди, Микийови Сивч, або Славкови Перепелюк.

**Rusyn - Saskatchewan
Ruthenian Culture
Association, Inc.**

P.O. Box 1681
North Battleford, Saskatchewan
S9A 3W2

Lou Medjesi, editor,
Phone: (306) 244-8455
Email: lubo@sasktel.net

Editorial Board:
**Jozefina Dervisevic
Kiril Mudri
Rev. F. Jakim Rac**

Our newsletter is on the internet:
<http://www.rusnak.info>

Happy Holiday Season

**Русин—Саскачеванске Дружтво Рускей Култури
жичи своїм членом и шицким добрым людзом
радосни Крачун и щешліви Новы Рок**

Contribution to our activities

Дарования на Дружтво

Мария Гарди	Борис Паланчай
Весна и Яким Фа	Славков Перепелюк
Любомир Медешы	Желько Сивч
Амалия Новак Файрабанкс зоз ЗАД	Владимир Сегеди
Любица Павлович	Mesa Canada Consulting Co. зоз Саскатуну

Our Sponsors
Нашо спонзоре

Saskatchewan
LOTTERIES

Saskatchewan Ruthenian Messenger
Саскачевански руски гласнік

Баба у дохтора

Пошла баба до дохтора. Цали живот чесно жила, нігда ніч од алкоголу не попила, а дзе же би курела. Тримала же пиц и куриц то иста робота: нечиста, чесному животу процивна, здравлю не здрава, а з добрей души лем злу може зробиц.

У валале бил лесм сден дохтор. А тот и пил и курел. Вецей пил як курел, не патраци, же тово цо роби и як жис, не цалком идзе ёдно з другим. Людох лічел, а себе калічел.

Баба не мала цо выберац, бо дзекеди и до дохтора ше муши пойсц, чи ше чловеку идзе, або не. Пошла и дохтор ей такай вжал вимерац яки ма пулс.

Слуха дохтор, слуха, и преверюс. Веріц себе не може. Видзи же прицисок високи, барз високи, та гвари тей старенкей жени:

- Не добре. Прицисок барз, барз високи. Жили послабени, а шерцо под напруженъем. Ту нст другого, але же би сце ше такой одрекли и пица и цигаретли!

Кед то баба чула, дораз ше позберала и без слова вишла зоз амбуланти. Та то вона процив такого гриху вше була, а тот ту дохтор ей гвари же по таким гриху жис?!

Уж кед баба як витор вибегла зоз його ординаций, дохтор замерковал же вон то свою руку, а не бабову тримал и мерал пулс.

Прайминстэр Канады у Саскачеванс

Перши Прайминстэр зоз заходних провинцийах Канады бил Джон Дифенбейкер. Правда, народзел ше у провінції Онтаріо, тамаль коло места Ватерлу, але ище кед был лесм хлапчик, його родичи и младши брат ше преселіли до Саскачевану. Ту вон одроснул, ту ше вишколовал, ту окончовал адвокатску роботу и оталь был выбраны до Парламенту

Прайминстэр Дифенбейкер велью нового унессол до политичнога, привредного и культурнога живота Канады. Барз ше закладал за викорененне дискримінації, за вітворенне обецункох датих Індіянцом, за помоць имігрантом, за лепіше порозуменне и сотрудніцтво медzi людзмі. Оштро наступал у дискусійах у Парламенту, велью путовал, ту и там виборел ше за вельки державні проськты. Людзе по цалей Канады чули о нім, а окреме у Саскачеване.

У политики то так, же без огляду хто на власци у державі, кеди-теди на власці приду нови политичаре. Так то було и зоз Дифейбекером, же од його Консервативнай партії вецей места у Парламенту достала Либеральная партія, та лидер тей партії, Лес Пирсон, постал Прайминстэр Канады.

Лес Пирсон, новы Прайминстэр, путовал раз по Саскачеванс, тамаль баржей на сівер. Велі людзе приходзели гу ньому поздравиц ше. Так медzi тима пришла и ёдна старша жена. Чула вона же то Прайминстэр припуповал аж до юх краю и сцела го коначно видзиц зоз своіма очмі. Предрилела ше през громаду людох аж по самого Лес Персона. Сцисла му руку, та му гвари:

- Най це сам Бог благослови, Джон Дифенбейкер!

Одкаль ше Русини нашли на Карпатах

Дакеди Русини/Руснаци, Мадяре и Словаци зложно, ведно жили на Панонскай ровніни. На недалеских Карпатских горах нікого не було. Вец ше над Панонску ровніну наднессла бида зоз Татарами зоз Азії. Од тих косооких кожде сцекал, бо под юх власцу нікому не було дочекац ше ніч доброго.

Народ сцекал пред Татарами, хто кадзи могол. Найбезпечнейше було даяк достац ше до Карпатох, до ліссох.

Мадяре теди уж були панове, та ходзели у чижмох. У чижмох чежко бежац, та сцекац пред Татарами ані не пробовали. Остали на ровніни. На ровніни и тераз жию.

Словаци ше у газдованню уж теди дакус подняли, та ходзели у боканчох. И им не було легко сцекац з чежкими боканчами на ногах. У сцеканю досцигли далей од Мадярох, аж под гори, але далей бежац не мали сили. Там и остали.

Русини/Руснаци були найхудобнієши, а худобенява навікла ходзиц боса, гибаль же дахто у бочкорох. Босому и у бочкорох бажац найлегчайше. Так вони, боси найдалей досцигли, аж на сами Карпати, та и тераз, векшина з юх там жиє по нешкайши дзень.

Пише Любомир Медеши:

ЖИВОТ ЯК ПРИПОВЕДКА: ДАЛЕКА ДРАГА З ДОМУ ПАНІ КОЧИШОВЕЙ (3)

Ана, по походзеню Коцурица, по оцови и воспитаню Рускиня, по мацери Мадярка, одата за коцурскага Немца, мац, з двоіма дзецими, прешла далеску, далеску, по тэді незнану драгу. Як розпочала велька шветова война, так розпочали и ей, з нішчым другім, лем прае войну, велькі бриги. Першы сій вжали мужа до Немецкага войска. Гоч праежил войну и поражене Немецкай, дому ше не врацел. Остал у Немецкай, бо Немцом у Бачкей уж не было место. Дознала о нім и знала чо ма зробіц. Вона знала же должносты жени и мацери пойсць пренайсць дзецим оца и здружиц ше зоз своім чловекам. Ёдини спосаб был праявиц ше до лагру за Немцох порихтаних на виселенс. Пряявела ше. Отамаль з другім такіма истімі заплацела же би их покрадзіме преруцели праеграніцы и попровадзіли до Немецкай. Так поробене, але уж такій у Мадярскай, зохабена зоз двома малючкімі дзецимі поштред цмей нощи на хотара, обрана була од вредносцох чо ішце даяки мала пра себе. Заш лесм сцігліа по граніцу роздзелені помедзі силами побіднікамі у Австріі. Знова спрэведзена и обрана од так потребных паперох достатых од Чэрвеного крижа, з тарпезу, попремарзана и хора, сцігліа до дораз по войни розваліні Немецкай.

Розбити живот як жвератко

Немцом у Немецкай, у тей часці под контролу заходніх побідніцкіх сілох, Америки, Англіі и Францускай, допущене было зорганизовац ше на попренеходзене порохтарскіх членох фамилій. Дисципліновані, педантні, гоч и обезправені и обрані од шыцкага, тоты хторы праежіли страхоты войни дали ше до роботы як брамушки. Чо ше могло, мало буц втрацене до бершбітнага, чо было роштаргане, треба знова скапчац. Людзе гледали свойх, ёден другога, и помагали ше дзе ше могло. Немцы ше у тым указали велько схопнійши од було кого другога. И не побановали. Подунайскі Шваби поступні зложіли спискі шыцкіх свойх, предкох и потомкох, без огляду дзе и покля жили по Европі.

Ана конечно нашла свайго мужа, оца свойх двох дзецих. Нашла го, але іншакага чловека. Постал роспustны. Опіти бул зоз власцу над другім, прето же могол купіц гоч чо, чо ше купіц могло од предатей робі послатей з богатей родзіні у Амерыкі, Нс знал вецей розлучиц чесне од поганого, нс сцел ше повиновац ганьбы, же оженій чловек, оцец, би не треба ношиц грых розкалашносці.

Ана сцерпэліво церпела ёден час. Сночатку не посудзowała, бо чловек хторы видзы и праежіе велькі страхоты дзекеды и сам постане такі як таго страшніе чо го обняло. Думала же час вілічи. А час лесцел и лесцел, без ліка за ей чловека. Вони двойко вецей нес були два цела, а одна душа. Вецей нес були таго чо себе на вінчаню пришагали. Вецей од ней не было ёднай особы у жвератку до хторога ше опатрала, але мали, понайвецей повікірвіяны сличкі, фалаткі. Нігда потеди ше такому неназдавала. Видзела же ше да до пренасци кед дацо зоз собу не зробі.

Дочула ше же беру людзох до Канады. Поправдзе поведзене, ані не знала же дзе то и чо то за жем, але мушела пойсць. Мушела даяк розночац там дзе станула. Ішце млада, полна жаданьго, вецей свойм дзецим як особні, сцела створиц нові дом, цеплы, полны з любову, дэвірійом и вірносцю. А не треба велько, лем праявиц ше гу одредзенім власцом же с порихтаны пойсць за навісе жыц до Канады и потолковац же прецо. А, уж була и так така як розвінчана, зохабена, осамена, на ганьбу и себе и фамилійом подсднак вязаных за ей двойко дзеци.

Можебуц то було и сцекане, думала себе. Сцеканс не од прешлосці, бо прешлосці то чловеку вічно хвост на души. Сцела сцекніц од таго чо би ўдино могло настац зоз невіполнінсних малженскіх снох: першы гнів, а вец мерджня, перше упрекосцене, а вец и дацо велько страшнейшэ. Понайвецей сцела сцекніц од будучносці у якей би ей дзеци з дня на дзень патрели до розваленіх шерцох обидвох свойх родичох.

Глас дзвенох и пах праженіх кромпільох

По вецей тижнюю на ладі по розбешнім оксяну, драга на гайзібану од Галифакса на восточным побрежрю, та по скоро сами штедок Канады, по Торонто, випатрала ей як благородносці дата просто зоз раю. Змирел ше сій жалудок, и ей и дзецим. Настало шывидла на твары. Не мушела поцерпац же треба знова посц до нужніку лапаючи ше за глаткі, зелезні муры, покля ладя стука и спина ше понад віскі габі. Тераз уж лесм стално исте дурканс колесох на склопе шинох гнало чловека патриц віше до истей точки. И сцерпэліво, потульно чекац. Без думкох, бедз наздаваня, або обаваня, днями кажде чекал най ше закончи и тага часц голготы, та дзе уж то будзе. И так им ніч нс поведзене же дзе ше маю за навісе застановіц и подзец у тей жемі хтора през облак вагона випатра и так празнучка празна.

Торонто 1950-тих бул варош-будовалішче. Вшадзи розріти драги, високи будинки, векшина іще недокончени, древа лесм ту-и-там, людзах вшадзи по драже и кажде лесм скоком, по свой драги. Торонто іще не было паньське место як цо бул Монреал. Прето новоприселенцох посилали далей на заход, баржей до дзивини, тих найнешчэшлівых аж до Винипегу. Тамаль новей рботней моци найвецей було потребне.

Перше цо ше сій за навше урезало до паметаня у Торонту, то бул пах праженіх кромпльох. Чежки запах распущеней масци пресцерал ше воздлуж и попрэйга. Треперел у воздуху, дзекеди слабше, дзекеди моцнейше, але вшедзи го було. З часом ше прывікла наньго, бо ше то так костирали понайвецей нови имігранты и Талиянс. По паху віпраженіх кромпльох знало ше у котрой хижі вони бываю. А вшадзи их було. Робели на найчэжших рботох, понайвецей копаюци глубокі ярки за поджемни ціви.

Ана ше приявела же ше разуми до болничарскай робіти и положели ю робиц до шпиталю. Цали свой рботни вік потім препоровадзела у шпиталю, до конца як главна шестра-болничарка. Приватні сій живот заш лесм не ішол так як бі себе пожадала.

Самей, без пари, а красней и младей, у цудзім швеце велью чежже як медзи своіма. Цо цудзі людзе знаю о тебе, о твоім походзеню, о воспитаню, обічайох. Людзе не посудзую, але ані не саную. Людзом віше перше до запровадзования основного порядку, же жена мац человека, а дзеци оца, та гоч и невласного. То вец фамилия, а лесм половка фамилії сама за себе, людзом то крохай до дачого нідоброго. Окрэм у жени, самей, младей, людзе найчастейше видза ніволю цо ше лесм цо не превалі. Прето ше Ана одала у шерцу іще віше не порихтана за навше ше придац дакому.

Муж сій бул Українец по походзеню. Добри гу сій дзецим. Упознали ше у православнай церкви, бо лесм у православнай чула молітву по славянски. До такей почала ходзіц. Збуло ше так, же сдного дня, пар мешаці по приходзе до Торонта, у преходзе з квартелю на рботу, бо индзей ані не віходзела, чула дзвоні такі як зоз Коцурскай церкви. Скруцела по драже у напріяме гласа двонох и нашла ше пред церкву з вецей, за ню нізвичайніма турнями. Гоч и така покус нізвичайна, церква сій здабала на цошкі славянске, віробене по славянским смаку. Такой першай недзелі потім зашла на Службу Божу. Прияли ю там як свою.

Попачела ше вецей младым хлопом, та аж и лєтіньком. Відзела у їх очох. Єден з ніх сій предложел одаванку и пристала. Ришела же го будзе служиц у шицким, так як ше то швечі добрей газдині у обісцу. Патрела же бі бул віше чисти и віпейглани, віше начас на рботі и сіти дома. Гу тому, научена була же ше пенсж у обісцу кладзен на сдну громадку. З тей громадкі ше брало на шицко цо уж потребне до обісца. А же бі на громадкі було вецей, брала вецей и вецей годзіні рботы. Шицко цо заробела складала з новым мужом до єдного. Рокамі так верела, же вони обідвойо шицко заробене

прикладаю ведно. Верела покля єдного дня з сій хлопа панталонох на райбане не віпадла лесм на його особне мено видата банковска кніжочка. Вон то рокамі покрадзіме складал лесм за себе. Рокамі ше о тим зоз ню ані не радзел, ані сій не дал до знаня. Та и кед ше му поспрэведана опітала, же цо то за рбота, мал очі блузнуц сій до тварі, же то не сій брига.

З дзецимі ше віселела зоз засдніцкі здобутей хижі знова до малого квартелю. Знова на початок, знова шицко самучка сама. Іншакого розрышэнія не було, бо гоч ю глас дзвонах православнай церкви прыцагнул злучиц ше зоз єдну другу славянску имігрантску душу, славянска крев нідосці була обеспечыц малженску чесносц і спольнене єднакей обовяски. Спознала же крев походзеня то таке як и пах: думаш же ше розпознаш по нім, а воно, потирва покля потирва, и вец за навше нестане.

Вецей сій не було до одаваня. Ришела, же кед щесце не може буц шире, таке у хторим шицко дзеліш зоз свою пару по правдзе, без дзеленя и начишльованя, вец дзечнейше остане сама, без пари. Сам живот укаже кому покля дойсц. А вона дошла по спознане же жиц зоз пару звичайно легчайше, але не віше и віпплатліве. Ей ше не віпплацело. Нікого особні пре таку свою долю нігда не посудзovala. Кривела лесм войну за шицко, за роздзелене и за блукане, за селене и розселене, за вандоване хторе кед раз почнене, озда ридко кеды дагдзе за навше спресь.

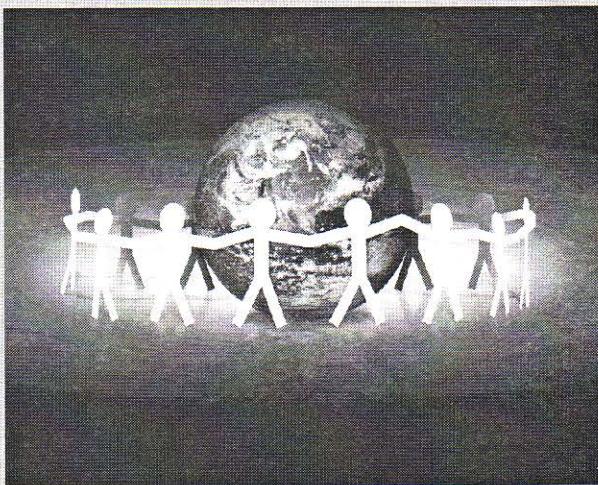
Марія Гарди:
Літка (рисунок)

Saskatchewan

*Вибор з рукописнай поезії
Петра Сонки зоз Норт Батлфорду*

ЦО ТО У МНЕ

Далеко од лярми людзох,
далеко од звади,
цихосци,
дзешка далеско у моім швеце,
кошкя єст цо недолапліве.
Не можем го описац,
як дахто идею:
не можем го пипнуц,
бо ё не материя.
Не можем го обяшніц,
бо не знам як,
а не можем го ані другим дац:
тото ще, єдноставно, лем мушки мац.
Кед бим лем знал дакус вецей
практично го похасновац,
живот би ми булполнейши,
гоч лем за єден удих воздуху.
То за людзох направене,
дата нам енергія,
да зоз ней береме.
але нам за ю упутство не дате.
та людзе так думаю.
же то шицко видумане.
Док материялни швет вішадзи коло нас,
дацо мушки и на другим боку постояц.
невідлітє зарно,
хторе полно зоз енергию:
може нас зніщиц
лем зоз дакус своіого труду.
Так як зме пришли,
так и пойдземе,
тото цо нам дате
не вихаснусме.

НАШ ШВЕТ

Швет ше коло нас помали розпада.
шицки людзе у главох віше ше вецей траца.
Не зна ще вецей цо добре цо не.
На концу шицко єднаке.
Лем кажды чловек иншаки,
гоч исто випатра.
Його думкі единствени
и нігдзе нет істи.
Уствары,
ані іще не знаме
же чи у швеце жиєме.
чи у даяким погаре
цо помали празни остава.
Док ще не випражні.
нам роздумовац допущене.
Можеме пойсц дзе год сцеме,
направиц гоч цо,
лем док зме свидоми наших думкох,
же вони границі не маю.
Можеме, лёциц, падац и мрец,
и заш лем живи остац.

CARPATHO-RUSYN CONSORTIUM OF NORTH AMERICA

NEWS RELEASE

Release Date: November 9, 2009

In USA: 1817 121st Ave. N.E., Blaine MN 55449

In Canada: PO Box 21133, Saskatoon SK S7H 5N9

Карпато-Русински организації Севернай Америки основали Консорциум

МИНЕАПОЛИС/САСКАТУН: Витворена коаліція седем Карпато-Русинських культурних організацій зоз Зединеніх Америцьких Державах и Канади хтори ше здружели до новей заєдніцкій асоціації змоцніц сотрудніцтво и цо частейши догварки.

Карпато-Русинським Консорциум Сівернай Америки оможліви Карпато-Русином у Сівернай Америки цо ефікаснейше дійствовац по питаньох своєї заєдніци у ЗАД и Канади и виступац на хасен Карпато-Русинох у європиских державах зоз хторих походза. Консорциум тиж так будзе представяц Сіверно-Америцьких Карпато-Русинох у Шветовей ради Русинох/Руснацох/Лемкох хтора ше сходзи кажди шейсц мешац и организує Шветови конгрес Русинох/Руснацох/Лемкох кажди два роки.

До Консорциума ше здружели: Карпатски институт (Гиганум. Конетикт). Карпато-Русински вигледовацки центр (Ню Йорк. Ню Йорк). Карпато-Русинске дружтво (Пітсбург. Пенсильванія). Русинске здружене (Міннеаполіс. Мінесота). Руске дружтво Сівернай Америки (Кіченер. Онтаріо). Русин – Саскачеванске дружтво рускей культуры (Саскатун. Саскачеван) и Шветова академія русинской культуры (Торонто. Онтаріо).

Консорциум ма двух ровноправных предшедаваюцих, ёден зоз ЗАД а други зоз Канади. Карен Вариан, председателька Русинского здруженя, выбрана за предшедаваюцого зоз ЗАД, а Любомир Медеши, секретар Саскачеванского дружтва рускей культуры, за предшедаваюцого зоз Канади. ““Карпато-Русински организації Сівернай Америки дорости до такого ступня же ішицки нашою организації можу координовац свою активносці на таки способ же би посигли цо векии ефект”, гварела Вариян. Медеши додал: “ Сіверно Америцьки Русини иду штілом способу сотрудніцтва яки добре послужел организаціям наших сонароднікох у жемох походзеня”.

На сновательней сходзки 31 октября того року Консорциум визначел приоритетни активносці хтори треба запровадзіц, а медзі німа слідуюци:

- Утвердзиц и означовац Дзень Русинох у ЗАД и Канади;
- Сотрудзовац зоз Америцким біроом за попис жительства и Статистику Канади же би карпатко-русинска националносці (походзене) була уканчана до надиходзацих пописох жительства, а тиж так результати обявесні;
- У Вашынктоне и Отави отримовац започати контакты зоз амбасадами Европскей заєдніци и державах у хторих Русини живу;
- Отримовац вязи зоз кондзеларію Папскога Нуңції у ЗАД и Канади коло зопераня примушоюцого однародзованя Русинох у Греко-католіцкай Церкви у Словакскай и України.

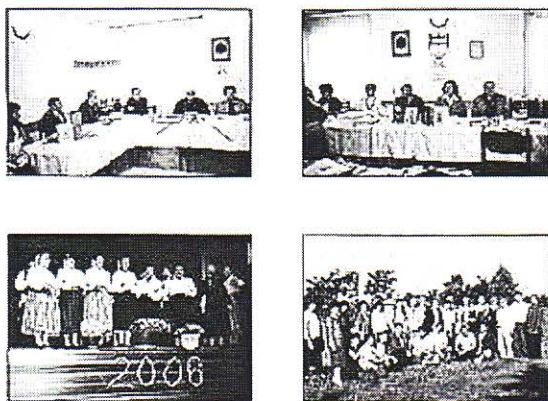
Карпато-Русини то славянски народ по походзеню зоз регіону Карпатских горох у восточно-центральней Европи. По Другей шветовской войни іх етнічна територія роздзелена вошла до всцей державох. Словакска. Україна. Польска. Мадярска и Румунія. а веckше число Русинох тиж живе у Ческай. Горватскай. Сербії. Канади и ЗАД. Коло 1.2 miliona живе у Европи. У Зединеніх державах ест коло 700.000 людзох карпато-русинского походзеня, а у Канади коло 20.000.

За всцей информації о активносцях Консорциума треба писац на: crcconsortium@gmail.com.

НОВИ КНІЖКИ: ПРЕДКЛАДАМЕ ПРЕЧИТАЦ

РУСИНИ У НОВОМ ОРАХОВУ RUSZINOK ZENTAGUNARASON РУСНАЦI У НОВИМ ОРАХОВЕ

Русини у Новом Орахову. Руснаци у Новим Орахове (Нови Сад-Нове Орахово: Дружтво за руски јазик, литературу и културу, 2009), 144 боки.

Уж змее звікли же Дружтво за руски јазик, литературу и културу, зоз шедзиском у Новим Садзе, друкує добри книжкі. Дзекеди випатра ягод же Дружтво найактивнейши видавач книжкох по руски, бо зна пренайсць актуалні темы, а нс лсм вибрац з того цо дахто ма написане. Позитивне тиж и того, же Дружтво преширело число руских автотох хторим книжкі обявени по руски, бо у руским културним (литературным) живоце обачліва намира віше ознака обявійовац лсм написи узшого числа людзох, або повторйовац истих писательох (авторох), та на тот способ дзвигац их на уровень вредних, мудрих, незаменлівих.

Тераз, з нагоди означавання 60-рочніці насельованя Руснацох до Нового Орахова (1946-2006), Дружтво за руски јазик, литературу и културу, з вельку потримовку и роботу Подружніцы Дружтва у Новим Орахове, обявело окремну книжку. То зворнік роботох зоз совітованьох (12. децембер 2003; 16. децембер 2005; 25. март 2006; 8. децембер 2006), збогацени зоз пригодніма фотографіями и литературними прилогами школярох. Заступени 16 авторе.

Очиглядне же намира видавача не була обявіц монографію, общи приказ прешлосци и терашньосци валала, але зложиц до книжки историйни и демографски податки, як и дзепосдні описы кождодньового живота людзох у тим руским найновшим месце. Нове Орахово настало як пошлідок колонизованя жительства у Войводини по Другей шветовей войни, а насельоване Руснацох на хотар хтори

як нови валал достал мене Нове Орахово, ма прикмету тедышніх власцох росподзеліц национализовану обрабячу жем тим людзом хтори жем у власносци не мали. У Руским Керестуре було велі фамилий хтори не були власніки жеми, та им преселене до другого места у Бачки значело здобуване якого-такого маєтку. Така соціялна политика, дац жем тим хтори жем не маю, при Руснацох була запаметана іще з часу по Першай шветовей войни, кед даскељо керестурски фамилий достали жем у Дальским риту, але тогу жем страцели зоз приходом Мадярских власцох до Бачки у Другей шветовей войни. Прето одход на цудзи маєткі бул зоз обаваньем, же чи Руснаци знова так не прейду як дакеди, же буду вигнати пойсць назад одкаль пришли, затримуюци лсм тото дакус цо можу вжац до коча.

Прилагодзено гу потребом, Мелания Римар, схопно, у кратким описала историю Нового Орахова, а Мирон Жирош, уж як ма прикмету, пописал шицких хтори були на початку населені и тих хтори тэраз там жилю, пописал майстрох, квалификованих роботнікох, гудацох... Тоти податки були познати у рускей фаховей литературы (як ше Руснаци селсли, под якими условиями, як настал и роснул валал), але достаточна повага им не була дата, віроятно и прето же ше Новому Орахову не придавало важносц з оглядом на невельке число жительох. Медзитим, кед ше гу тим историйним и демографским описом прихода и просвітно-образовні активносци, вец то цалком иншака, богатша слика о результатах яки Ораховчанс посцігли за 60 роки. Так Владимир Магоч, хтори випатра же найвецей позна културни живот у Новим Орахове, бо с и сам роками уключени до скоро шицких културных активносцох и програмох Ораховчаньох, описал культуру, а учительоване зоз власнога искусства приказали Янко и Милица Рацово, Йосафата Йовович Біндас и Леона Малацко. Попис учительох и опис іх роботи зробела Сенка (Папуга) Бенчик.

Зна ше же сцен з найактивнейших у селідбі Руснацох на место нешкайшого Нового Орахова бул Штефан Чакан (1922-1987) зоз Руского Керестура. Школовани, активни у политичнім живоце новей Югославії, вон бул за даванс жеми и нашим Руснацом кед ю уж доставаю колонисти, людзе хтори организовано приходзели зоз привредно нерозвитих крайох тедышній

держави. Прето приказ о Чаканови зробел Штефан Гудак, у складзе зоз тим по чим Чакан остал запаметани як писатель. Остава ище віше велька должностець оценїц яку улогу вон мал у економским живоце руского жительства 1960-тих кед бул положени на визначнейши политични и привредни функцii.

Повагу прищагую анегдоти и шпиванки зоз места хтори позберал Любо Рац Кренiцки. Таки записи на свойофайтови способ илуструю “душу народа”, цо би значело, способ реагованя на збуваня хторих сест у кождим валале, але таки збуваня оставаю запаметани лем кед ше им да даяку форму так воланей народней творчосци (устно пренесшene паметанс). Ангдода/шала веци раз ма прикмету мудросци хтора одкрита лем тому хто добре позна одношеня медзи людзми у одредзеним штредку, або при припаднікох одредзеней национальносци/культури.

Кед ше прочита тата кнiжка зоз едицii “Одняте од забуца”, 11-ста по шоре видата у Дружтве за руски язык, литературу и культуру, чловек ше муши задумаш же чи наисце треба патриц лем тамаль кадзи ше му ма дацо особнe слuchiц, або дзекеди треба добре раздумаш же одкаль кажде з нас сцигол по терашнi час. Ораховчане настали зоз Керестурцох и тото походзене не забували, але витворели и свой живот не преставаюци буц Руснаци. Остали час свогого народу и попри тим же зложно, у помаганю ёдни другим, жили зоз Мадярами, Сербами и другима. Не вельки по числу, але упартi же им нови дом муши буц чесни дом за нарастаюци поколеня. Ораховчане служа за приклад як мож витримац у политичних, привредних и культурных условий хтори ше швітко меняю.

Л.М.

“Кед зме були у Чику,
вие зме лем ёдну грали,
Орахово нашо людзе,
красне збудовали.

А веци пошли до Вербасу,
Суботици, та до Кули,
а нешка ѿс походзели
дзе росли кед дзеци були.”

Бок 52

**О богатей и плодотворней роботи
Дружтва за руски язык, литературу и культуру
од 1970 по 2009 рок
шведочи уж сама сперпэлiво водзена архива:**

ДЗЕ ШЕ НАХОДЗИМЕ: ЭКОНОМСКЕ ПОЛОЖЕНЕ ИМИГРАНТОХ (2)

Предлужуєме провадзиц яке положене нас имигрантох у поровнаню зоз другима людзми у Канади. Результаты вигледованія о экономским положеню имигрантох обявюе Статистика Канади. Нас и з тей нагоды интересує дзе ше ми у поглядзе заробку находзім. Спрам тих податкох очиглядне же просеково заоставаме по заробку, же укладаме веций годзини роботы и же зме по квалифікацыі на менших роботах як би требало. Причини тому ёсць веций. О тым, як превозіц такі стан, мушімеш ше остарац самі, а ёдано з рашэнью би могло быць і то: моцнейшэ, тирваю ше помагац медзі собу.

У прилогу даваме вірівкі зоз того вигледованія.

Quality of employment in the Canadian immigrant labour market

2008

In 2008, there were key differences in many indicators of quality of employment between immigrants and non-immigrants. On average, immigrant wages were lower, while rates of involuntary part-time work, temporary employment and over-qualification were higher. For immigrants who landed in Canada more than 10 years ago, however, the indicators of quality of employment more closely resembled those of the Canadian born (...)

Wage-related indicators

In 2008, the average hourly wage of a Canadian-born employee in the core working-age group of 25 to 54 was \$23.72, compared with \$21.44 for an immigrant worker, a difference of \$2.28 an hour. A gap existed regardless of when the immigrants landed. However, it was widest, at \$5.04, for immigrants who had landed within the previous five years.

The gap in wages between immigrant workers and their Canadian-born counterparts was particularly wide among those with university degrees. Immigrants aged 25 to 54 with a university degree earned \$25.31 an hour on average in 2008, about \$5 an hour less than their Canadian-born counterparts.

In terms of wage distribution, the proportion of immigrants earning less than \$10 an hour in 2008 was 1.8 times higher than for Canadian-born workers. At the other end of the spectrum, a lower share of immigrants earned \$35 or more an hour than the Canadian born.

Union coverage among immigrant employees aged 25 to 54 in 2008 was lower than the Canadian born regardless of period of landing. The share of Canadian-born employees with union coverage was nearly 1.5 times higher than for immigrants as a whole, and 1.3 times higher than for immigrants who had been in Canada for over 10 years.

Over-qualification for the job

In 2008, 42% of immigrant workers aged 25 to 54 had a higher level of education for their job than what was normally required, while 28% of Canadian-born workers were similarly over-qualified. Regardless of period of landing, immigrants had higher shares of over-qualification.

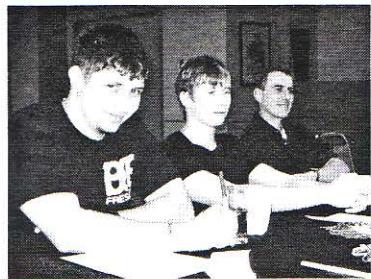
More than 1.1 million workers aged 25 to 54 who had a university degree were working in occupations whose normal requirements were at most a college education or apprenticeship. The share of immigrants with degrees who were over-qualified was 1.5 times higher than their Canadian-born counterparts.

Over-qualification was particularly prevalent among university-educated immigrants who landed within five years before the survey. Two-thirds worked in occupations that usually required at most a college education or apprenticeship.

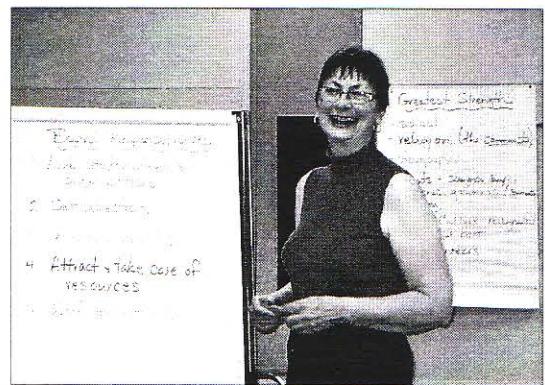
<http://www.statcan.gc.ca/daily-quotidien/091123/dq091123b-eng.htm>
November 26, 2009

**LEADERSHIP SEMINAR:
WATROUS, SK (27-29 DECEMBER 2009)**

The Board of Directors of the Saskatchewan Ruthenian Culture Association Inc., accompanied by a teacher of the Ruthenian Language and Culture Weekend School, have attended three-days seminar to forth their leadership role within the Association. The training has been provided by Donna Bruce of the DB Learning Consultant (Leadership Saskatoon).

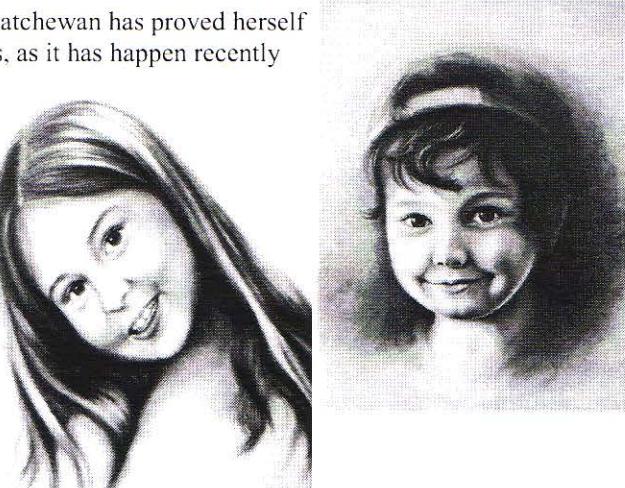
A grant has been provided by the Capacity Building Grant of the SaskCulture Inc.

**LJUBICA FA HARDI:
PORTRAIT DEMONSTRATION
November 29, 2009, Chapel Gallery, North Battleford, SK**

Internationally recognized artist Ljuboca Fa Hardi of North Battleford, Saskatchewan has proved herself to be of great talent in doing portraits. She is always willing to share her arts, as it has happen recently with her help to the project of youth magazine MAK in Serbia.

Ljubica's show at the Chapel Gallery was well welcome. Admirers of the art-portrait had a chance to be a part of art demonstration at the spot.

ВИГЛІДОВАЧ ВЕЛЬКОГО КАЛИБРА: МИКА ПОПОВИЧ НАШ ЧЛОВЕК

*Живот человека емігранта, а гу тому ище и з малого народу, не муши буц
нателью трапезни, кед ше го на добре, хасновите потроши.*

Єдна з оберачих хоротох сучасного часу то АІДС або СІДА . Хорота ше нателью преширела же сест коло 33.2 мільйони людзох уж заражених зоз ню. То хорота имуного систему, одбрамбеней способносци чловекового цела, способа очуваня од других хоротох хтори грожа чловековому целу. Виволос ю окремні вирус. Кого АІДС залапи, тому ліка за тераз уствари нст. Медзитим, зоз пренаходзеньем же яки то вирус и як вон напада чловеков систем, наука віше веций приходзі гу конечному ціллю, же як тот вирус мож надвладац и, віроятно, сдного дня цалком зніщиц.

Перши початок надвладовання вируса хороти АІДС настал кед 1980 року Мика Попович у єдней познатей америцкай лабораторії одкрил же як мож тот вирус лаболаторийно видвоїц, умножиц го и веџ експериментовац же як го зніщиц. Без того, препознац як же яки то вирус, як ше вон преноши и напада на чловеков имуні систем, не могло ше розпочац вигледовання же цо то и як тово треба зніщиц. Мика Попович зробел тот перши крочай, же правилно видвось вирус хтори виволе АІДС, и поспишело ше му лабораторийно очувац вирус же би ше на нім могло вершиц вигледовання. Правда, сдна, тиж позната лаборатория у Французской тиж виявела же вона тово исте зробела скорей од лабораторії Америки. Настиали спричканя, посудзование, судzenia. Умишани були до обвиньования аж и тедишині америцки предсідатель Реган и француски Ширак.

Вигледовані пред окремним комітетом явносци бул аж и Мика Поповиц. Шицко то було прето, же тот хто перши, вон ма право на патент, законську защиту права хаснованя, цо значи же кожде други, хто тот патент хаснє, вланікови патента муши заплатиц. А у питаню барз вельки пенсжи – тераз и убудуце. На концу диказане же Мика Попович своїо вигледовані правилно окончел и власнік лабораторії у хторей Мика робел здобул право на патент. Дацо з пенсжу, вшеліяк, припада и Микови, але од пенсжу значнейше же вон офиційно припознати и медзи колегами припознати як пренаходзач вируса АІДС. На таки способ його меню постало познате мецзи фаховцами ширцом по швеце, а тиж за навше остане записане у исторії медицини.

Та, хто то тот Мика Попович? Вон Русин, тварди Русин, народзены у Мукачове на Подкарпатской Руси (тераз у України), вишколовани у Братислави у Словакцій, з часци и у Праги у Ческай, а зоз змоцніньем своєго знаня у Шведской и Зединсних Америцких Державох. Вишколовал ше за дохтора, але тиж го интересовали обераціи хороти и рак, та як шеф лабораторії у Братислави розпочал

вигледованія на преношенню хоротох през трансфузію креви. Кед пошол до Швейцарії на дочасовне практиковане, його знанс и посцигнути результати у вигледованню велі замерковали, а америцки науковец, Роберт Гало, обезпечел му положенс у лабораторії. Високу стипендию, же би предлужел свою роботу у ЗАД, достал од Швейцарії здравственей организаций. Кед настала тота баламута, же хторей лабораторії, америцкай чи французкай, припада слава и пенсж, Мика страцел довирис до тиж за хторих робел, бо його интересовала наука и як помогнуц чловечеству, а не слава и пенсж. Пошол знова до Швейцарії, але после нагваряня и вельких обецунськох знова ше врацел до Америки. Нешка я професор на Мариленд Універзитету у Балтимору, але ище віше окончус и лабораторийни вигледованія. Тераз го найвецей обняло вигледовані же як помогнуц тим хтори маю рак плюзох.

Мика Попович барз активни у культурним живоце америцких Русинох. З нагоди отримовання Швейцарії конгреса Руснацох/Русинох/Лемкох, як член америцкай делегації, того року по першираз бул у Руским Керестуре медзи нашими людзмі. Гвари же их барз добре розумел и було му мило побешедовац з німа. А як би и нс, кед вон Русин и бешедус по русински, словацки, чески, мадярски, росийски, українски, англійски, а тиж покус по немецки, шведски. Припомина же му и таке знане озда було на помоци виоштриц свой розум успішно ришовац барз зложени лабораторийни вигледованія.

Од малючка постал емігрант, бо кед Подкарпатска

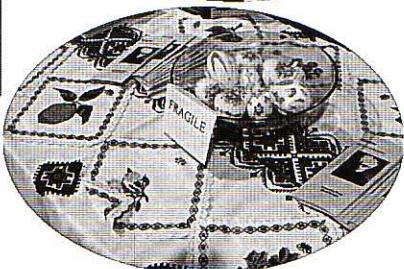
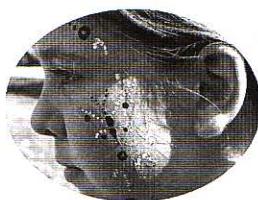
"Gallo began work on finding a test for the AIDS virus. At first the virus proved impossible to grow in sufficient quantities, until Mika Popovich in Gallo's laboratory found a particular strain of T-cell (HUT-78 H9) in which the virus replicated without killing the cell. It was consequently a relatively simple matter, once large amounts of virus were available, to test for antibodies in AIDS sufferers!"

Рус 1945 року була приключена до України, оцэц му остал споза граніци у Чехословацкай. Зоз мацеру гу оцови могол пойсц аж 1954 року. Як фаховец пошол на ёден час до Шведкай, а конечно 3. януара 1980. року до Зединсних Америцких Державох. Теди му було 39 роки, а о пар роки тому поспишело ше му видвоїц вирус хороти АІДС. Тераз би уж могол міровоац, але нессце, ані у науки ані у явним русинским живоце у Америці и старим краю походзеня. Живи с герой, славна особа медзи Русинами, та док видзе кніжка 100 найвецей заслужных великанох нашого русинского роду, Професор, др Мика Попович би мал буц медзи німа.

Л.М.

Activities within the Organization

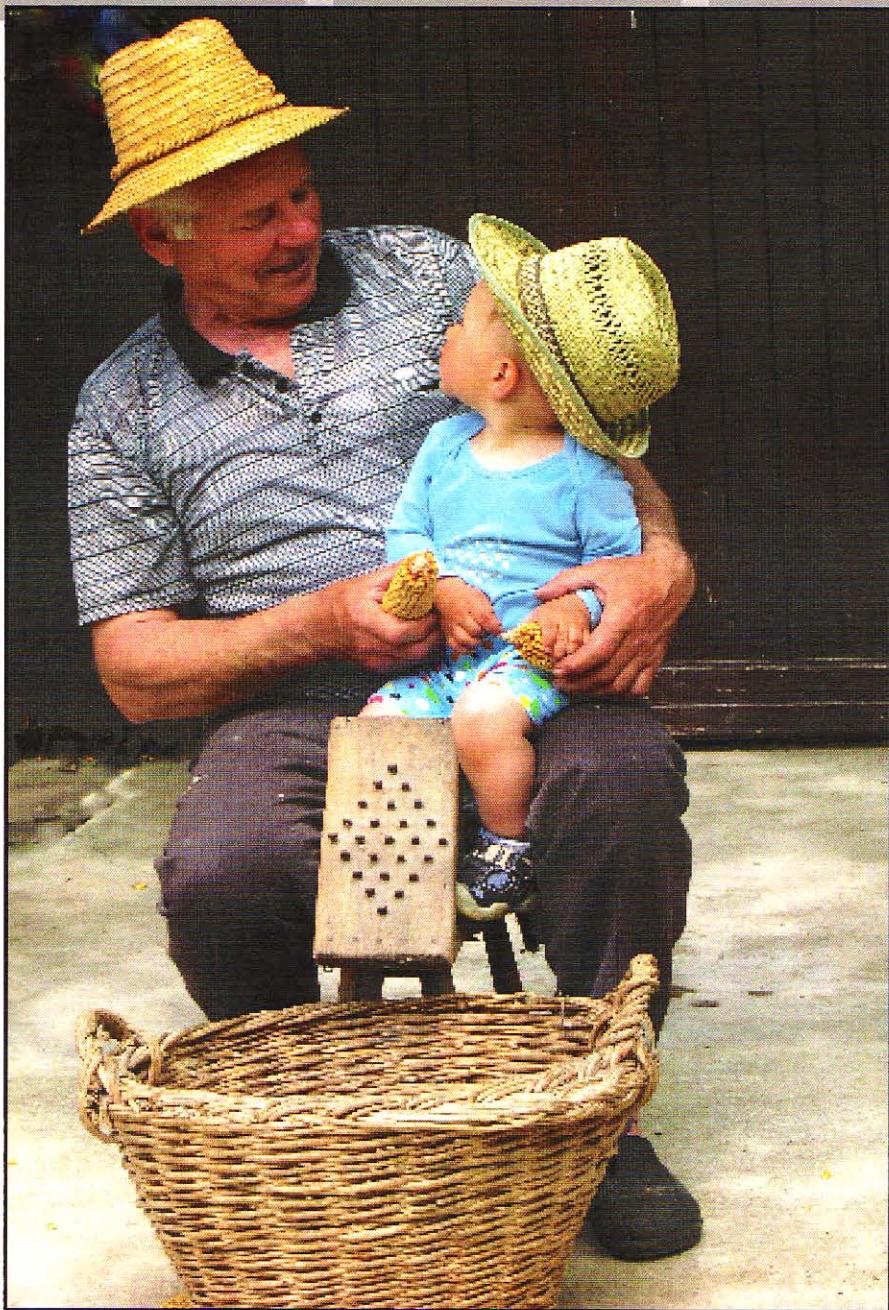

Our Sponsor: Saskatchewan Lotteries

Saskatchewan Ruthenian Messenger Саскачевански руски гласнік

07/IV
April
Апріл
2010

"There is four steps to accomplishment: Plan purposefully. Proceed positively. Pursue persistently".
Author Unknown

З КОЛСНА НА КОЛЕНСО

Сцерпезліві дідо подучус любопитлівого унука же як то було на столчку лупац кукурицу. Ридко будзе же дахто ище лупе кукурицу на столчку попри тельо сучасних машинох. Алє, чи то нє кажде кеди -теди би сцел знац як то дакеди було? Дідом должності пренесц своє знане на унуках, та веç єдного дня и вони годни пренесц культурне нашлідство на свой потомки. То богатство скарбніц, богатство традиційнай культуры, богатство народу, богатство людзох хтори по мену, культуры, обычайох, бліски медзи собу.

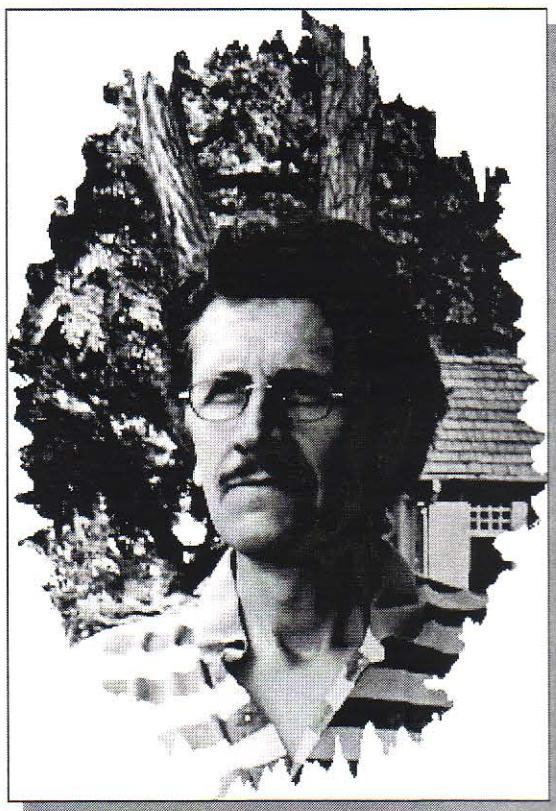
РЕДАКТОРОВА ПРИЗНАЧКА

Озда ист чловека хтори ше кеди-некеди не задума же цо му приноши будучносц. Кажде би то "закукнуц" до того цо го чека. З оглядом же то не можліве, вец нам ис остава ніч инше, але поопатрац коло себе, та на основи того цо ше тераз случуе попробовац одгаднуц же цо будзе пред нами.

Економия ше у Саскачеванс у остатней шветовей финансийней кризи прешлого року указала як моцнейша од економскага стану яки знашол други канадски провинцы. Ёдно з толкованьёх фаховцах ше одноши на добре ушорени правила контролювання роботы банкох и других финансийних институцийох у цалей Канади (та канадска привреда ма меней економски пошліткі кризи од скоро шицкіх других державох), а то вшеліяк ма одражене и на Саскачеван. Друга моцна причина же економска криза виволана зоз финансийними трансакциями швітко превозидзена у Саскачевану, то рижнородносц привреды у нашай провінції, веクша як гоч дзе у Канади: продукция шалітгри, природного гасу, уранинома, злата, діамантах, польoprivредных продуктох у першым плане. Предвидзуе ше же привреда у Саскачеване будзе и на далей найшвітше роснун. Такі рост будзе дзекуюци тому же наша провінція полна зоз природнімі богатствамі. Як ше меня хвиля, же віше цеплійше, так на сіверу Саскачевана ёст віше веңей можлівосці за вихасновівання тих природных богатствох. Цала история привредного росту Канади випольнена зоз хаснованьем природных богатствох; першое то було риболовство у атланской часци и вивоз сушеней риби (теди тоти часци були найбогатши), потім тарговина зоз скору зоз дзвіх животиньох (на якей подлоги вирошуц Квебек и з часци Онтаріо), вец древо зоз сіверу и заходу, а тераз то рудокопни продукти. Найвеңей рудокопи ше отвера тераз у Саскачеване.

Яке вец одражене економскага стану Саскачевана може буц на нас Руснацох хтори ту жысме?

Начитані людзе гваря же лепши жиц там дзе богатство, як там дзе худоба, бо ше и худобному даци уйдзе гоч лем и з одруткох, а народна присловка гвари, же "и шлепей кури ше уйдзе зарно там дзе зарна ёст". Источасно, на разуме треба мац и тото народне

подучоване, же "там дзе дзе стари когут уж завжал гумно, млади когут ше ис дочека панована". З другими словами, лепше буц там дзе економія рошнє, дзе ше нове стваря, як буц там дзе уж шицко ушорене и виградзене.

Очигадне же у Саскачеване ёст віше веңей новых людзох, а з тим приходза тиж нови ідеї и нови одношения. Так дакеди було у ЗАД, кел имігранты у духу іновацийох, ствариц таке цо ішце по теди не було, зоз Америки направели шветово економске и дружтвене чудо.

Перша генерація Руснацох имігрантох до Саскачевану ше перші муши остарац за тото найнужнейше, але уж друга або трэця маю вельмо лепши условия вібіць гу верху, бо буду по канадски вишколовани, буду добре бешедовац по англійски и буду повязані зоз своїма парнякамі Канадціямі. З нового богатства їм ше веңей уйдзе як ше ушло нам, ўх родичом. Прето вредно пристановиц ше у Саскачеване.

**Канада и Зединені Держави
УТВЕРДЗЕНИ ДЗЕНЬ РУСНАЦОХ:
26 ОКТОБЕР!**

Консорциум шейсцох русинских организаций на Сиверно Амерыцким континенту отвердзел же 26 октябрь будзе означени як Дзень Американцох и Канадянох руского/русинского походзеня. Каждая з организаций утврдзі за себе же як означы Руски дзень и чи то будзе баш 26 октября, або з другай нагоды. Гоч торога дня ше сама програма збудзе, то би мало буц у знаку означавання заедніцкага Рускага дня у Сивернай Амерыкі: культурно-нацыональных досцігнучох.

Прэцо 26 октябрь? На тот дзень, 26. октября 1918. року у Філадэлфії, у Зединеных Амерыцких Державох, на истым месце дзе 1776 року прэглашэнне видвойоване спод Британскае власці и сноване независнай амерыцкай державі, зышли ше представітэлі дваццёднаго бездзяржавнаго народа у штредні. Европі. Медзі німа бул і Грэгорій Жатковіч, представітель Русинох/Руснацох. Там, у Галі Независносці у Філадэлфії, прысутні у мене свойх организаций подпісали Декларацыю о заедніцкіх цільох, а тата Декларацыя була похаснована на Мірвнай конферэнцыі у Парызу по Першай швейцавай войні же як ше маю ушорыц граніцы медзі державамі по разпаду Австро-Угорскай.

На сходзе у Філадэлфії 26. октября 1918. року Русины/Руснацы ше представілі як народ сам по себе, а так були прыяты і з боку других прысутніх на тым сходзе, познейшэ і з боку Сілох побіднікох: Русины/Руснацы ше представілі як штредні-европскі народ і ўсім тоуважели, а Чехі и Словакіі понуклі же бы веckшина Русинох/Руснацох у Еўропі була уключена до заедніцкай новоформованай державы.

Чи южнопанонскі Руснацы, зоз Бачкі и Сріму, були заступены на подпісанню Декларацыі о заедніцкіх цільох 26. октября 1918. року у Філадэлфії? Мож потвердзіць же були, прето же на сходзе русинскіх/рускіх организаций кед одредзене же ёй представітель на сходзе у Філадэлфії будзе Грэгорій Жатковіч, було заступене Здружэнне греко-католікох у хторым було і нашіх Руснацох. Так на приклад, Штефан Мудры, по походзеню зоз Шиду, ведно зоз Майклом Сабадашом, тиж зоз Краю, бул член Греко-католіцкага братства св. Міколая у Дэтройту. Од самого початку прысельвання до Амерыкі, а потым і до Канады, нашо людзе ше тримали ведно медзі собу і зоз другімі Русінамі (Горнякамі). Прето обще слухованс медзі Американцамі и Канадянамі русинскага/рускага походзеня, то і нашо здобуткі.

Гала Независносці, Філадэлфія, ЗАД
26. октябрь 1918.
Грэгорій Жатковіч, представітель Русинох/
Руснацох стой при слупе з лівога боку.

КУЛТУРНА ПРОГРАМА И РОЧНА СХАДЗКА

Саскачеванске дружтво рускай культуры “Русин”,
полову€ на сход
на недзелю, 16. мая 2010. року пополадню
у Українскім доме старых на 108 уліци у Норт Батлфорду:

5 годзин: Схадзка Руководства

6 годзин: Програма дзецеох и младых

7 годзин: Рочна схадзка Дружтва

8 годзин: Друженс

Участвовац може кожде хто чувствує же жада и може
помогнуць у роботи Дружтва, або зоз своим присутством сце
указац нашим дзецом и младежи же їх робота у культуры не
на дармо.

Organization

**Rusyn - Saskatchewan
Ruthenian Culture
Association, Inc.**

P.O. Box 1681
North Battleford, Saskatchewan
S9A 3W2

Lou Medjesi, editor,
Phone: (306) 244-8455
Email: lubo@sasktel.net

Editorial Board:

Jozefina Dervisevic
Kiril Mudri
Rev. F. Jakim Rac

Our newsletter is on the internet:
<http://www.rusnak.info>

Our Sponsors
Наши спонзоры

III
M
I
X

Хто би то знал цо за хижা

Пришол Руснак, нови приселенец, гу своїм уж ту населенім. Такой би ше указац же вон то не празна торба, без пенежу. Бо, кед тоти ту од скорей можу, прецо би и вон зоз старого маєтку зоз Краю себе ту дацо не науживал, указал. И други му ту так гварели, же лепше уложиц пенеж до дачого постостоянного, як лем так потрошиц гоч нацо, на указию.

Но, так тот наш нови члєднік купел себе у Канади хижу. Нес цалком нову, але лепшу, таку у добрим станю. Купел и на фришко ушорел, та рушел пойсц од ёдного до другого руского обисца обявиц же, пале, и вон то уж ту и же змесцел фамилию до власней хижи.

Идзе вон так, од хижи до хижи, дзе зна же нашо людзе, але нема часу войсц нука, лем так зоз дзверох. До вечара би шицких обисц, бо рано уж такой до роботи и за таки гоч крадки нащиви не будзе часу.

Дойдзе вон так и пред ёдну хижу, забренка на дзверох. Ніхто не отвера. Забренка и другираз, бо, озда, домашній недочули. Знова ніхто не виходзи. Забренкал и по трецираз. Знова нет нікого на дзверох. Рушел ше же пойдзе далей, кед дзвери ше отворя, а там його жена.

- Та цо же не отвераш, здушнє вон на жену.
- Ша не видзиш же ши сцигол по свою хижу, одповедла вона.

H
A

Препознаш Прерию

B
O
L
Y
K

Пошол Руснак до Краю по першираз як ше преселел до Канади. Зишло ше цале существо чуц же як там нашим далёко у швеце. Сцу знац людзе же дзе ше то шицко Руснак порозельовал, кадзи ше збива, дзе лепше, а дзе горшее руциц свойо нашене.

Толкус тот Руснак-Канадиц, же Канада то жем непрглядна, розцагнута на шицки боки, уздуж и попрейга. Конца ей не мож долапиц не лем з оком, але и да днями путуеш. И вшадзи є иншака, як не ёдна держава, и по населеньях и по звичайох. Од вшадзи ше то швет тадзи згарнул и людзе медзи собу добре жию.

- А нашо людзе, нашо Руснаци, пита ше хтошка од старих сущедох, чи ше там сходзице?

Тераз ше нашол на муки тот наш Руснак-Канадиц, же як то людзом разтолковац, кед вони до того нового швeta ані не закукли, же би порозумели яки то раздаліни, вельки пременки.

- Но, то так, разпочал толковац члєднік, же кед дагдзе путуеш, вец найлепше на авіону, бо би ци інак требало добри пар дні же би ши од ёдней групи Руснацох у Канади сцигол по других.

- А як же знаш вец у хторей ши часцы Канади кед путуеш, пита ше ёден стари Краян.

- Ша ту так людзе робя, же кед дагдзе путуеш, вец поєднаш авто же би це чекал на аэродрому, та вец з автом далей ходзиш. И кед сцигнеш на аэродром, а там це место авта чека камиончок, вец знаш же ши у Прерий.

КАРПАТО-РУСИНСКЕ ДРУЖТВО: НАША РОДЗИНА CARPATHO-RUSYN SOCIETY: OUR COUSIN

Єдна з штирох русинских культурно-національних организаций у ЗАД то Карпато-Русинске Дружтво. То организация людзох по походзеню истих яке походзене маю и Руснацы. Прешлого року тото Дружтво мало 15-рочніцу од снованя.

Було то 17. апраля 1994. року на Пітсбуршким университету, держава Пенсильвания, ЗАД, кед основане Карпато-Русинске Дружтво. Од 85 особох присутніх на тим сходзе, число членох Дружтва наросло на 1800 и рошне далей. Недавно основана його 10-та подружніца. Вимоги за сноване нових подружніцох у веци местах у Зединеных Державох уж поднешени управи Дружтва на прилапіоване. Хто же вец може повесць же то нет Русинох у Америки, або же то лем гарсточка людзох?

“Знали зме же зме на чим шик значним” – виявел з нагоди 15-рочніці Дружтва його предсідатель Джон Ригреті. Почало так, же по Трецім шветовим конгресу Карпато-Русинох, Руснацох, Лемкох, хтори отримани у Польскай 1993. року, а на хторим була и американсько-канадська делегація, осем млади Американцы русинского походзеня ше зишли у гали под Православну церкву св. Михайла у месце Ранків, Пенсильвания. Вони були добре свидоми же Русини у Америці разделены медзі собу по тим хто паравославни, а хто католік, та ше думало же нет можлівосци зложиць тих людзох ведно до єдного. Медзитим, млади були іншакого думаня и ришели зробіц тото “нemожліве” – поволали людзох зложиць ше на подлоги старой русинской традиції (культури) и поспішило им ше.

Основна ідея роботы Дружтва состої ше у програмах з хторима ше понука Американцом русинского походзеня спознаць то веци о култури своїх предкох и на такі способ предлужиць русинску традицию, а другим Американцом най ше упознаю зоз русинску културну традицию як єдну з богатства култури Америцкого континента. З боку Дружтва организованы тематични преподавання и розправи, а тиж так представитеle Дружтва поволованы учасьваваць на сходах по Америці дзе ше бешедовало о національных културах. Тиж так. Дружтво барз активне коло обновеня и збогаценя коллекций з русинской традиції за музей у Пітсбургу, Квіленду и Нью Дзерсію. Такой зоз снованьем Дружтва почала виходзиц новинка “Нови Русински Час” на англійским языку.

Пофришко основани и два фонди: Фонд за помоц Краю походзеня и Фонд за гуманітарну помоц. З ніх ше помага финансовац рижні културни програмы Русинох там дзе державней помоци нет, або такей помоци з початку не было (Польска, Словакка, Україна). Гуманітарна помоц розпочата 1996. року кед на Подкарпатю були вельки віліви и людзом були попотребни преважно ліки и медицински средства.

Джон Ригреті:

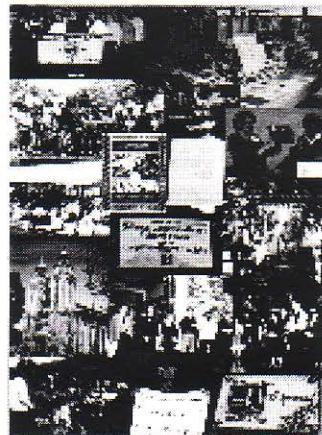
“Дзепоедни людзе дарую пеннеж и їх мено ше виложи записане; други, заш, маю поставени памятнік же би ше их паметало. Наши легат будзе оживівітворене култури єдного народу широм по швеце. Цо може буц значнейше од того?”

The New Ruthenian Times

Official Publication of the Carpatho-Ruthenian Society of America

Volume 15 Number 1 Spring 2001 • ISSN 1063-1222 • \$10.00 per year

Happy Birthday C.R.S - 15 Years!

Carpatho-Ruthenian Society of America
15th Anniversary
March 17, 2001

Вінчованка Карпато-Русинскому Дружтву з нагоди 15-рочніці од снованя най би була и з боку шицких нас у Саскачеванским дружтве рускей культуры, бо то организация така як и наша: чувац и цешиц ше у нашей культуры хтора предложене богатей традиції наших засдніцких предкох.

Любомир Медсии

Вечей ми то нє гевти людзе

Гваря людзе,
нє розходзиц ше.
збиц ше до єдного круга,
гваря,
але до хторого?

До того дакедишнього круга,
добре паметаного,
думком милого,
препознатлівого
- почуваню прастарого мена,
по незмервеним мацеринским слове,
по поколеньях попаметаних,
почитованих?

Або ше то треба так чувац,
же ше тримац окреме,
окреме од шицкого,
од нового,
понайвецей од того грабежлівого,
сам себе достаточного,
того цо нас и так уж залапело,,
же нє патриш до громади,
але грабеш лем за себе,
себе самого-самучкого.

Розшали зме ше,
вшадзи,
нє лем ширцом по швеце,
блукаюци:
позбули ше ми то
родительской поради
нє лем прето же зме повирастали!

Оцудзели ше ми то,
ані нє свидоми,
же нам уж давно милше нове
од того цо нам придали
зранцовани твары.

Обняли нас нови драги
и нови мишаня:
обняло нас буц иншаки
од того цо нам дома
строго було наказане.

Вишли ми з того з круга,
уж преображені!
Иншаки уж ми то людзе.

STATISTICS CANADA: CLASSIFICATION OF ETHNIC IDENTITY AND CULTURAL ANCESTRY

КАНАДСКА СТАТИСТИКА: ЕТНІЧНА КВАЛИФІКАЦІЯ И КУЛТУРНЕ ПОХОДЗЕНЕ

Among the many groups whose ethnic identity or cultural ancestry are reported in the census and other surveys, one is notably absent. The group in question concerns Canadians of Carpatho-Rusyn ethnic identity or cultural ancestry.

Carpatho-Rusyns traditionally described themselves—and have been described by others—with various names. Aside from Carpatho-Rusyn, these names include: Carpatho-Russian, Carpatho-Ukrainian, Lemko, Rusnak, Rusyn, and Ruthenian.

Regardless of an individual's self-designation, various governments in the ancestral homeland of central Europe have in the course of the twentieth century manipulated the group's name and, during the period of Communist rule (1945-1989/1991), legally banned the ethnonym *Rusyn* or *Carpatho-Rusyn*, declaring that the group in question must be classified as Ukrainian. Since the Revolution of 1989, followed by the disintegration of Communist rule in central Europe and the collapse of the Soviet Union in 1991, Carpatho-Rusyns (or simply Rusyns) have been recognized as a distinct nationality by the governments of all countries where they have historically resided as an indigenous population or where they have been resettled. Those countries are Poland, the Czech Republic, Slovakia, Hungary, and Romania—all part of the European Union—as well as Croatia, Serbia, and the Transcarpathian oblast of Ukraine.

One would expect that in the twenty-first century Canadians of Carpatho-Rusyn ancestry/ethnicity should have the right to identify themselves as such and be recorded in data published by Statistics Canada.

The following are recommendations for future ancestry/ethnicity group classifications:

1. Persons answering "Carpatho-Rusyn" should be classified under a distinct category, *Carpatho-Rusyn*.

2. Persons answering "Carpatho-Russian" should be classified under the category *Carpatho-Rusyn*.

Reason: The early immigrants to Canada (and also to the United States) assumed that "Rusyn" was not an English word and therefore, by default, they called themselves Carpatho-Russians. The very fact that they used the prefix "Carpatho—" implied a distinction and desire to differentiate themselves from ethnic Russians.

Медzi веліма групами хторим етнічні ознаки або культурне походзене унешени до попису жительства, єдна вихабена. У питаню Канадянє Карпато-Руского етнічного або культурнога походзеня.

Карпато-Русини ше традицыйно вияшнюю – або их други так видза – по даскељо менох. Попри мена Карпато-Русини, тоти мена то: Карпато-Руси, Карпато-Українци, Лемки, Русини и Руснаци.

Без огяду як ше сами вияшнюю, розлични власци у іх державох походзеня у централнай Европи под час двацетога вику манипуловали зоз меном тей групи и под час комунізму 1945-1989/1991), зоз законом забраньовали етноним *Русин* або *Карпато-Русин*, з обрунтованьом же тата група муши буц класифікована як Українци. После

Революції 1989, з роспадовяньом комунізму у централнай Европи и препасци Советскаго союзу 1991. року, Карпато-Русини (або попросто Русини) постали припознати як окремна націоналносц з боку власнох у шыцких державох дзе жили виками як старобивател€, або дзе ше преселели. Тоти держави то Польска, Ческа Рэспублика, Славацка, Мадярска и Румунія – шыцки тераз члены Европскай заёдніцы – а тиж так Горватска, Сербія и Закарпатска області у Україні.

Обчекус шеже у дваццершым вику Канадянє карпато-русинскай етнічнай припадносці/походзеня маю право вияшніц ше як

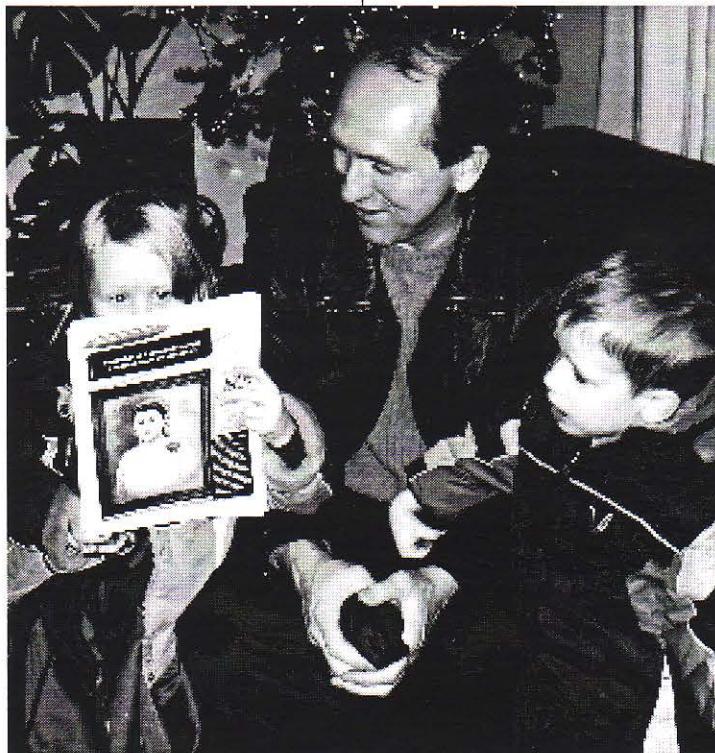
таки и буц пописані у звиту хтори Статистика Канади публикус.

Препорука за будуцу квалификацию походзеня/етнічнай припадносці слидуюца:

1. Особа хтора ше вияшнія як "Карпато-Русин" мала би буц класифікована у окремнай рублики "Карпато-Русин"

2. Особа вияшнена як "Карпато-Рус" мала би буц класифікована у рублики "Карпато-Русин".

Причина: Дакедишні емігранти до Канады (тиж так и до Зединеных Державох) тримали же назва "Русин" не

3. Persons answering “Carpatho-Ukrainian” should be classified under the category *Ukrainian*.

Reason: The term “Carpatho-Ukrainian” is not likely to be used often, but when it is the implication is that the person considers her or himself to be a Ukrainian from a specific region of the country.

4. Persons answering “Lemko” should be classified under a distinct category, *Lemko*.

Reason: “Lemko” is a regional name for the people of Rus’, that is, East Slavs who come from an area in the Carpathians which is today in southeastern Poland. Some Lemkos consider themselves to be a branch of Carpatho-Rusyns, others consider themselves to be a branch of Ukrainians or of Russians, still others to be simply Lemkos. Therefore, to assign the response “Lemko” to either the category “Carpatho-Rusyn” or “Ukrainian” would be inappropriate. Should, however, a respondent indicate “Lemko-Rusyn” (the official designation of the group in present-day Poland) or “Lemko-Ukrainian,” those responses should be classified either under the category *Carpatho-Rusyn* or the category *Ukrainian*.

5. Persons answering “Rusnak” should be classified under the category *Carpatho-Rusyn*.

Reason: “Rusnak”—a variant of the ethnonym Rusyn—is used colloquially by group members in the Carpathian region and as the formal ethnonym for Rusyns who live in Croatia (Srem region) and Serbia (Vojvodina region).

6. Persons answering “Rusyn” should be classified under the distinct category *Carpatho-Rusyn*.

Reason: The ethnonym “Rusyn,” is a simply a shorter form of “Carpatho-Rusyn.” Moreover, “Rusyn” is the official form used at present by the governments of Croatia, the Czech Republic, Hungary, Romania, Serbia, Slovakia, and the Transcarpathian oblast of Ukraine to describe its citizens of Carpatho-Rusyn ethnicity.

7. Persons answering “Ruthenian” should be classified under the category *Carpatho-Rusyn*.

Reason: At least until 1920 all East Slavs from the Habsburg-ruled Austrian provinces of Galicia and Bukovina were listed as “Ruthenians” in Canadian census reports. Since that time, however, those early Ruthenians and their descendants have been listed under the category *Ukrainian*. Today, persons who still use the self-descriptor “Ruthenian” (mostly Carpatho-

ускладзе зоз англійским йазиком, та ше наволали Карпато-Руси. Причина же похасновали префикс “Карпата” потвердзус розличносц і їх потребу розліковац ше од етнічных Русох.

3. Особа хтора ше вияшні як “Карпата-Українець” мала бы буц класифікована у рублики Українець

Причина: Назва “Карпата-Українець” віроятно не будзе часто похаснована, але кед ше то случи, теди треба прилапиц же ше особа трима за Українца одредзеного територыялного походзеня.

4. Особа хтора ше вияшні як “Лемко” требала бы буц класифікована у рублики Лемко.

Причина: “Лемко” то регионална назва за людзох з Руси. Восточних Славянох хтори походза зоз Карпатах у нешкайшай юговосточней Польской. Дзепоєдни Лемки ше тримаю же су часц Карпата-Русинох, други тримаю за себе же су часц Українцах обо Русох, а дзепоєдни же су цалком окремни як Лемки. Медзитим, учышліц одвіт “Лемко” до категорії “Карпата-Русин”, або “Українець” було бы погришне. Кед же, медзитим, одвіт “Лемко-Русин” (офиційна категорія у нешкайшай Польской) або “Лемко-Українець”, тоти одвіти бы мали быц ураховані до категорії *Карпата-Русин* або до категорії *Українець*.

5. Особа хтора ше вияшні як “Руснак” мала бы буц класифікована як “Карпата-Русин”.

Причина: “Руснак” – варианта етнонима Русин – ше хаснус з боку припаднікох у карпатским регіону и як узвичаенна назва у Горватской (Срим) и у Сербії (Войводина).

Rusyns/Rusnaks from Serbian Vojvodina who began to arrive in Canada in 1980s) do not consider this an older name or the equivalent of Ukrainian. It might also be useful to note that the present-day governments of Croatia, the Czech Republic, Serbia, and Slovakia, when publishing materials in English, use the term

“Ruthenian” as an equivalent for what in their respective languages is Rusyn.

Summation: Statistics Canada should use (and thereby distinguish) the following ancestry/ethnicity categories:

CARPATHO-RUSYN

Carpatho-Russian
Lemko-Rusyn
Rusnak
Ruthenian

LEMKO RUSSIAN UKRAINIAN

Carpatho-Ukrainian
Lemko-Ukrainian

Prepared by
Professor Paul Robert Magocsi, FRSC
University of Toronto
Editor-in-Chief
Encyclopedia of Canada's People

Adopted by Carpatho-Rusyn Consortium of North America
March 14, 2010

6. Особа хтора ше вияшні як “Русин” мала би буц класифікована у категорії *Карпато-Русин*.

Причина: Етноним “Русин” то лем друга форма од назви “Карпато-Русин”. Цо веци, “Русин” то офіційна форма яка ше хаснє у Горватській, Чеській Республіки, Мадярській, Румунії, Сербії, Словачкій і у Закарпатській області у Україні за означоване їх жительською карпато-русинської етнічносци.

7. Особа хтора ше вияшні як “Рутеніян” мала би буц класифікована до рублики *Карпато-Русин*.

Причина: Голем по 1920 рок шпицки Восточни Славяне зоз провинціях Галиция и Буковина у дакедишній Австро-Угорщині под власцу Габзбурговцюх у Канадских пописах жительства були наволовані “Рутени”. Од теди, медзитим, тоти перши Рутени и їх потомки були пописовані до категорії *Українци*. У сучашній часе, особа хтора ище вше хаснє за себе назву “Рутен” (преважно Карпато-Русини/Руснаци зоз сербской Войводини хтори ше почали пресельовац до Канади 1980-тих роках) не тримаю же то старе meno або же є исте цо и Українець. Треба тиж мац на розуме же нешкайша власць у Горватській, Чеській Республіки, Сербії и Словачкій, кед публікую по англійски, за Русинох хаснью назву “Рутени”.

Заключенс: Статистика Канади би требала хасновац (и розликовац) походзаци/етнічны категорії:

КАРПАТО-РУСИН

Карпато-Рус
Лемко-Русин
Руснак
Рутен

ЛЕМКО РУС УКРАЇНЄЦЬ

Карпато-Українєць
Лемко-Українєць

Приихтал
Професор Павло Роберт Магочи, ЧКДК
Універзитет Торонто
Главни редактор
Енциклопедия людзох Канады

Прилапел Карпато-Русински Консорциум Сиверней Америки
14. марта 2010. року

THE 2009 YEAR REPORT

ЗВІТ О РОБОТИ У 2009 РОКУ

The Rusyn - Saskatchewan Ruthenian Culture Association Inc. has been incorporated since March 21, 2005 as a result of the cultural activities among the Ruthenian Canadians in Saskatchewan, particularly organized gathering such as the Ruthenian Picnic, the Holiday Season Celebration, and the Children Theater since 1998, as well as participation in cultural activities of Rusyn Association of North America (Kitchener, Ontario) since 1993. In 2009 the organization has joined other Ruthenian cultural organizations in Canada and U.S.A. to form the Carpatho-Rusyn Consortium of North America.

Profile of the Organization's Activities

The Rusyn-Saskatchewan Ruthenian Culture Association Inc. mandate is to culturally enrich Ruthenian Canadians, as well as other ethnic groups in hopes of creating greater respect among all ethnic socio-cultural groups. The organization's goal is to foster community growth and to create a closer relationship among all nationalities and ethnicities. Within six years, the Rusyn-Saskatchewan Ruthenian Culture Association Inc. has continually made an effort in keeping the Ruthenian culture alive.

The membership base consists of permanent members who are located in the North Battleford, Canora, Prince Albert, Regina, Saskatoon and Yorkton area. Other larger diasporas of Ruthenians are in Ontario (Kitchener, Hamilton, Toronto, and Ottawa), Alberta (Edmonton, Red Deer, Medicine Hat) and British Columbia (Prince George, Vancouver). The Association is a Founding Member of the Carpatho-Rusyn Consortium of North America in which are six Ruthenian cultural organizations incorporated (two from Canada and four from USA).

Through volunteers and community support from businesses (such as the Mesa of Canada Consulting Corporation, Re-Max Mark Wouters Realty inc., New Community Credit Union, University of Saskatchewan Model United Nations, Battleford Chamber of Commerce, and Home Hardware of North Battleford) the Association has been successful in organizing traditional Christmas celebrations, traditional New Year's Eve, Ruthenian picnics, the Ruthenian Youth Camp, and the Association contributed to the *Taste of Culture* in North Battleford. The organization has its own quarterly newsletter "*The Saskatchewan Ruthenian Messenger*" in English and the Ruthenian languages.

The organization is the main force for the cultural activities among the Saskatchewan Ruthenian community:

- The traditional Season Holiday (Christmas and New Year)

Русин – Саскачеванске дружтво рускей культуры Инк. Було註冊оване 21. марта 2005. року як результат культурных активносцох медzi Канадийціма руского походзеня у Саскачеване, углавлів як цо то было рочне сходзеня на Руски пикник, Рочны святочноси и д'зецінські театрални забавы од 1998. року, а тиж так і з участвованьем у культурных активносцох Руского дружтва Сіверней Америки (Кічинер, Онтаріо) од 1993. року. У 2009. року Дружтво ше придружеце гу другім русинскім организацием у Канады и ЗАД у снованню Карпато-Русинскаго консорцыума Сіверней Америки.

Профіл активносцох Дружтва

Основны задатак Саскачеванскаго дружтва рускей культуры Инк. То збогацене культуры Канадаў руского походзеня, а тиж и других людзох з цілью змоцнення почитована медzi ріжніма соціо-культурнымі групамі. Ціль Дружтва то змоцнене заесці і змоцнене сотрудніцтва медzi національносцямі. Дружтво непрерывно роби на очуваню рускей культуры.

Членство обласці места Норт Батлфорд, Канора, Принц Алберт, Ридаяна, Саскатун и Йорктон. Другі численши групи Руснацох тиж исную у Онтаріо (Кічинер, Гамільтон, Торонто и Отава), у Алберты (Едмонтон, Ред Дір и Медіцин Гат) и у Бритиш Колумбії (Принц Джордз и Ванкувер). Дружтво ёден з сновательюх Карпато-Русинскаго консорцыума Сіверней Америки до хторога ше здружели шэйсці культурны организаций (два з Канады и штири з ЗАД).

З помоцу волонтерох и з боку помоци од дзяржаўных фирмех и организаций (як цо то) Дружтво было у можлівосці организаваць Крачунски стретнуца. Новорочны стретнуца, д'зецінські камп рускей культуры и допринесць у организаванню манифестаціі "Смак културох" у Норт Батлфорду. Дружтво выдава свою новинку "Саскачевански руски гласнік" з написами по рускі и по англійскі.

Дружтво основна мац культурных активносцох медzi Саскачеванскімі Руснацамі:

- Традицыйни рочны преславі (Крачун и Новы рок) звичайно 25 дзяцембра. Руснацы з Провінцыі ше сходза у Норт Батлфорду зашываца коляды, посмаковац рускі ёдла и випроповедац ше. То окреме значны дзень за дзеци понеже Руснацы звікли мац дзеци коло себе кед швето (а тиж так и

takes place on December 25. Every year when Ruthenians from around the Province gathered in North Battleford to sing folk songs, eat traditional foods and to tell old tales from their past. This is particularly special day for Ruthenian children as it is a time to re-connect with elders who pass on the Ruthenian traditions. Among the 200 participants there are volunteers and participants of other ethnic background who show dedication and commitment to our organization, which enriches and puts our organization on the path of multiculturalism and cross-cultural communication.

- The Ruthenian Picnic is a summer festivity. This event became an annual activity in Saskatchewan since 1998 when Ruthenian from three provinces, Alberta, Manitoba and Saskatchewan, for the first time in western Canada spent two days at the picnic in Battlefords National Park. Throughout the day old traditional games are practiced, but during the evening everybody sits around the camp-fire to share or to listen to old songs and stories. Meals of traditional cuisine are provided from a kitchen on the spot, while a pot-luck of deserts of traditional receipts are brought by several families.

- A part of the Ruthenian Picnic is also the Ruthenian Youth Culture Camp. The popularity of the Camp is growing each year. Two teachers-volunteers, some professionals of other fields and a dozen assistants work with children on language skills, Cyrillic Alphabet, crafts and small-theater. There is a heritage presentation for the teenagers, provided by respected members of the community and a Cultural Anthropologist.

- Regular Sunday Ruthenian Language Classes are organized in North Battleford. Children (up to 40) are organized in two groups upon their age: group of pre-school and first and second grade and a group of higher grades. The program consists of learning Cyrillic Alphabet (reading and writing), oral presentation, theater, dance and crafts. Most of the students are of Ruthenian ethnic background, but some are not, which gives the school a multicultural element. Two regular teachers are assisted by several volunteers, mostly parents of the pupils, but some high school and collegiate

на свадзбох або з нагоди даяких других сходзох), та ше на таки способ традиция преноши з колена на колено. Медzi тима коло 200 хтори з руского походзеня, ёст на тих стретнцуох и людзох з іншакаго походзеня бо ёден з цільох нашаго Дружтва то буц часц велько-культурносци и медзинацыональнаго комуніковання.

- Руски пикник то рочна традиция. Розпочаты є 1998. року кед ше Руснацы зоз трох провінційох, Алберти, Манітобы и Саскачевану, першираз зішли у заходней часці Канады превесц ще два дні и Нортбатлфорским провінційним парку. През дзень ёст стари бависка, а вечар ше шедзи коло огня зашпивац и попроповедац. Традиційни ёдла ше прави на самим месце, а велі приноша руски колачи за послужене.

- Часц Руского пикніку то Дзеніньски камп рускай культуры. Число учащікох рошне з рока на рок. Два учительки-волонтерки, даядни професійни особи и вецей помощніки робя з дзецмі же би цо вецей звладали рускі язік, научели Кирилку, правель рижні предметы и одбавели дацо. Тиж було преподавання з рускай традиції за младеж хторе отримал етнолог.
- Порядні недзель'ово годзини руского язіка ше отримуе у Норт Батлфорду. Руски дзеці (у групі дзекеди до 40), организаваны до двох групох по возрасту: тоти цо не ходза до школи и дзеці з ніжших класох ёдна група, а

students as well.

- The North Battleford community participated in the Taste of Cultures for several years now. Our organization provided its full support from the very beginning. Our pavilion contains traditional crafts, temporary arts, traditional costume, music and cuisine. The cultural contribution by the Saskatchewan Ruthenian Culture Association has been highly praised by the organizer every year. Large numbers of our volunteers who offered their time made our Pavilion a great success. Also, over ten high school students donated their community contribution time, which they received written recognition by our organization and in turn from their High School.

- The number of the Ruthenian families is constantly growing in Saskatchewan. The individuals are mostly over-sea skilled workers who were granted immigration visa under the Saskatchewan Immigrant Nominee Program, but there are also families who are coming from other parts of Canada to our beautiful province. All of them need some help to better settle in their new home. Our organization is standing here on-hand. Our volunteers provide first days housing, social orientation, English language instruction etc. Our organization is also the place where newcomers are very welcome on a cultural basis, some of them as writers, musicians artists and performers. Art work and writings of new comers were first published in Saskatchewan within our newsletter *Saskatchewan Ruthenian Messenger*.

The *Saskatchewan Ruthenian Messenger* is an official organ of the Saskatchewan Ruthenian Culture Association Inc. As the editorial and publishing duties of this newsletter were taken over by our provincial organization, five issues have been published. Each issue consists of information regarding the activities among the members of our organizations, cultural matters of interest related to Saskatchewan or Canada as well and up coming events. This is the only written media in Canada that provides literature in the Ruthenian language (sometimes translated into English adjacent). This is also the only media in Canada that regularly promotes Ruthenian fine-art. The newsletter is well illustrated. The last issue has been published in November 2009.

There is a well established circulation of the *Saskatchewan Ruthenian Messenger* among the members of our organization, but also to the libraries at universities and cultural organizations abroad.

New Ideas for the year 2010/2011

Website

There are plans in motion to set-up a website as a vehicle to promote the Organization, Ruthenian Canadians, Cultural Diversity of Saskatchewan, and Canadian Multiculturalism. The website will be linked with other similar websites of Ruthenians in North America, Europe, and Australia.

друга то старши дзэци. Програма ще состої з учэнія Кирилки (читац и писац), бешедовац по рускі, глумиц, танцовац, и рисовац або правиц даяки предметы. Векшина дзэцох з руского походзеня, а дзепоёдни нє, та и то потвердзує нашо определене за вельнонациональносц. Два учительки маю помоц преважно з боку родичох, але и дзепоёдны штредньошколцы тиж на помоци.

- Нортбатлфорска заедніца уж по даскељо роки организує манифестацию под назыву “Смак културох”. Нашо Дружтво уключене до ней з самого початку. Наш павильон ма виложены рускі традицыйни предметы и виробкі, сучасну уметносц, традицыйне облечиво, танцы и ёдзене. Доприношене Саскачеванскаго дружтва рускай культуры было високо оценене з боку организатора. Волонтере хтори укладаю свой час и труд значни и по чишле и по доприношенню, а тиж так и штредньошколцы хтори за учасць у работи доставаю потвердzenia як іх часць обовязкох участвовац у работи и живоце ширшай заедніци.

- Число Руснацох у Саскачеване непрерывно рошнє. То преважно усёлэнцы хтори приходза по основи Саскачеванскай програмы за имиграване, але ёст и таких хтори ше приселюю з других часцох Канады. Шыцкі вони маю потребу за помоцу цо швидзе ше змесціц. Нашо волонтере веций раз дали першэ змесцене на пар дні, упутели их дзе и як треба покончиц роботу з власцімі и институцыямі, коло англійскаго языка ітд. Нашо Дружтво тиж так их прилапело як ёдине дзе вони можу приказац себе як уметнікі, пісатель, глумиц. Уметніцкая робота и написы тих людзох по першираз були обявлены у новинкі “Саскачевански рускі гласнік”.

•

“Саскачевански рускі гласнік” офицыйна новинка Саскачеванскаго дружтва рускай культуры Інк. Од кеды почал виходзіц видвосно, видруковані пейць числа. У кождым чишле ёст написы о наших активносцох, але тиж и о другім зоз Саскачевану и цалей Канады. То ёдине место дзе ше поряднё обявлюю канадска руска литература (дзекеды преложена и на англійски). То ёдине место дзе ше презентує руска сучасна уметносц у Канады. Новинка богато ілустрована. Остатнё число было видруковане у новебру 2009. року.

Розпослане “Саскачеванскаго руского гласніка” организоване за шыцкіх членох, а тиж ше посила до бібліотекох и на универсітеты.

Нови предкладаня за 2010/2011 період

Website

У плане разпочац website Дружтва як место за промоисане Дружтва, Руснацох Канадянох, культурного богатства у Саскачеване и канадской вельно-культуральности. То би мало буц место повязованы зоз подобнымі website хтори маю Руснацы у Сівернай Амерыкі, Европі и Австралиі.

Carpatho-Rusyn Consortium of North America

The Organization is one of the Founding Members of the Carpatho-Rusyn Consortium of North America. Purpose of the Consortium is to foster cooperation and encourage more frequent interaction between Carpatho-Rusyn cultural organizations in North America in order to unite and strengthen Carpatho-Rusyn culture worldwide. There will be the Annual Rusyn Day Celebration starting in 2010.

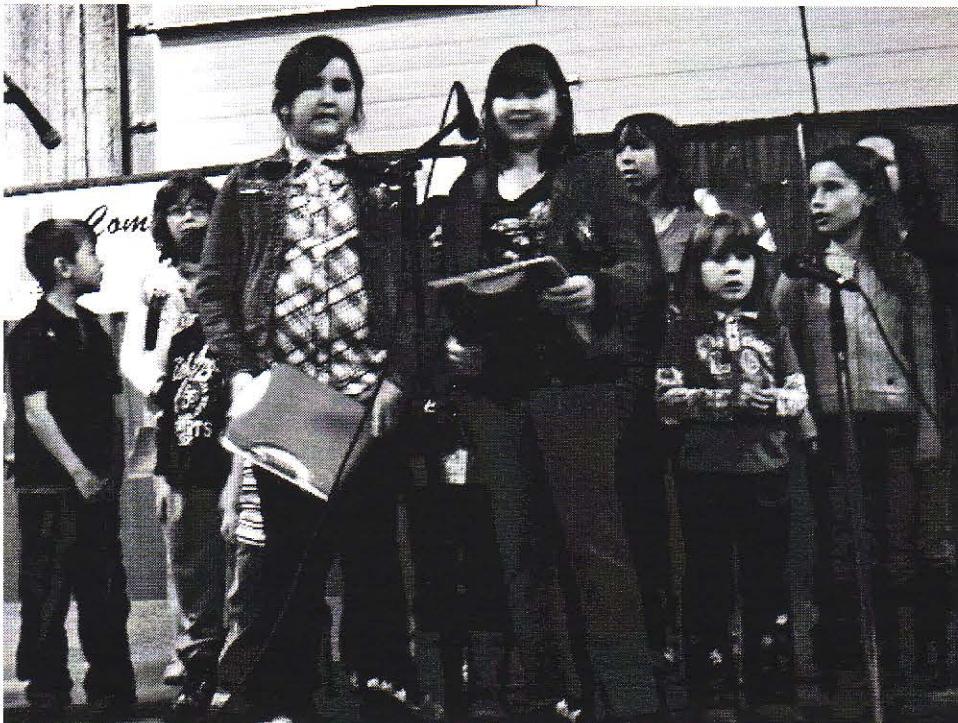
Annual Rusyn Day Celebration

The Annual Rusyn Day Celebration will be held for the first time in 2010. The Organization will determine what kind of program will be organized, and how other cultural communities could be a part of it.

Planning and The Evaluation Process

The ideas about cultural activities within the Organization are coming mostly from the members of the Organization, and from the executives. Also, more and more initiatives are from surrounding communities, and those initiatives are very welcome by the Organization (as it was the case regarding the Organization's cultural contribution to the Taste of Cultures in North Battleford).

The Annual Activity, and Projects' were subject to the evaluation by the Board of Directors, and by the members at the General Meeting. Parallel to the satisfaction of the achievement of the Association, the financial support provided by the Saskatchewan Lotteries to the Saskatchewan Ruthenian Culture Association Inc. throughout the SaskCulture Inc. has been highly popularized and noticed. This support provides us with the opportunity to successfully keep Ruthenian heritage alive, and gives us a motivation to be culturally involved and multiculturally enriched.

Карпато-Русински Консорциум Сівернай Америки

Дружтво єден з організаторах Карпато-Русинского Консоциума Сівернай Америки. Основни циль Консоциума то змоцнене сотрудніцтва и збогацоване заєдніцкой роботи медzi русинскими организациями у Сівернай Америки же би ше змоцнело чувство заєдніцтва и збогацела карпато-русинака культура ширцом по швеце. У 2010 року ше по попершираз означи День Руснацох/Русинох у Сівернай Америки.

День Руснацох/Русинох у Сівернай Америки

День Руснацох/Русинох у Сівернай Америки будзе означени у 2010, року по першираз. Дружтво ма одлучиц же яку програму пририхта и як до ней уключи припаднікох других національних заєдніцох и дружтвох.

Плановане и вредноване

Ідеї и плановане за роботу Дружтва приходза понайвецей з боку членства и з боку руководства. Віше вецець предкладаня даваю други здроженя и таки предкладаня барз дзечнє прияти з боку Дружтва (як цо то було коло участвования на "Смаку културох" у Норт Батлфорду).

Рочни звит и звити о програмах були розпартрани на схадзки Руководства и на Рочним сходзе

Дружтва. Окреме ше визначае фінансайна помоц обезпечена од Saskatchewan Lotteries прейг SasCulture Inc. Тота помоц дава нам можлівосц успішно отримовац и розвивац руску тарадицыйну культуру и сучасну творчосц, а тиж так дава нам сцелосц буц час общей культуры и участвовац у вецекультурним живоце заєдніці.

Предкладаме пречитац

Люляна Радуловачки
Мольби, прадки и други сходзеня Руснацох
у заходним Сриме
Сриска Митровица, 2010, 172 боки

Знова видрукована ишћа нова књїжка о Руснацох. З тей нагоди то о Руснацох у заходней часци Срима, а таки написи з прешлосци наших людзох у тей обласци єст барз мало. Прето видавач, Музей Срима у Сримскай Митровици, заслужел буц похвалени, окреме и прето, же књїжка вишла по сербски и по руски (успишни прекладатель и лектор була Гелена Медеши зоз Новога Сада).

То књїжка о историї, дакедишнім живоце и обычайох Руснацох у Сриме. Повагу треба дац окреме тим описом хтори ше одноша на обичаї яких при Руснацох у Бачки не було: "Майово древко" опрез хижи дзивком за одай, жертвоване живини на фундаментох хижи, випиване медовки, приношене дарункох при умартому, думане же облівачка то пре добри дидж, врачане з бобальками, повязоване домашніх зоз ланцом на Вилію вечер "же би були моцни и здрави як ланц" итд.

Друга прикмета хтора прицагує повагу, то тоти часци напису хтори ше одноша на характероване других жительох Срима о Руснацох: "Тото цо, коло пообицених законитосцих живота у сримских валахох, характеризовало Руснацох населеных у Сриме, то робота, шор, злагода, почитоване старших, шпоровносц, комуникация у рамикох групи и—Дай Боже (церква)."

Медзи Руснацами вообще више веци єст бешеди же пре разсельоване ше траци руски язик медзи младима, але податок винесени у књїжки указује разсельоване то не єдина и наймоцнейша причина тей утрати: "Младим генераційом рускай популяції у заходним Сриме цалком непознати велі обичаї хтори ше пестовало з нагоди рижних рочних шветох, поготов прето же младши генерації Руснацох медзи собу не бешедую по руски ані у рамикох своєї фамилии, ані индей."

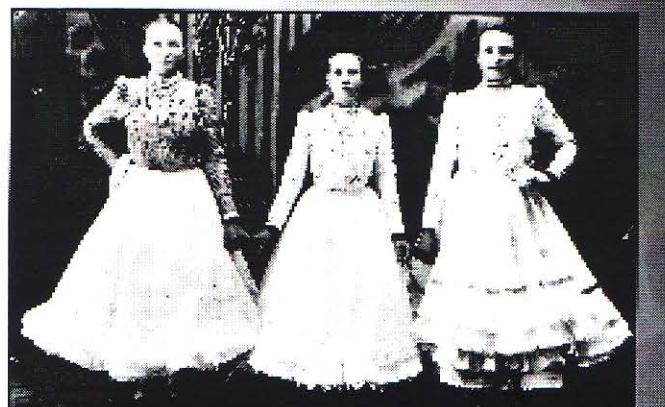
Проект етнологийних вигледованьох медзи Руснацами у Сриме порушало Дружество за руски язик, литературу и культуру зоз шедзиском у Новим Садзе и свою подружніцу у Сримскай Митровици у сотрудніцтве зоз Музейом Срима. Автор књїжки, Люляна Радуловачки длugo роки була сотрудникік Друштва и робела у Музеео Срима як кустос-етнолог..

Л.М.

Люляна Радуловачки • Лилияна Радуловачки

**Мобас, прела и други видови
окупљаня Русина у западном Срему**

**Мольби, прадки и други форми
сходзеня Руснацох у заходним Сриме**

Saskatchewan Ruthenian Messenger Саскачевански руски гласнік

09/V
September
Септембер
2011

*Passing the
Torch:*

*Mother and
daughter at-
tend the Ru-
thenian Cul-
ture Youth
Camp 2011.*

Page 15 & 16

"All progress is due to those
who were not satisfied to
let well enough alone."

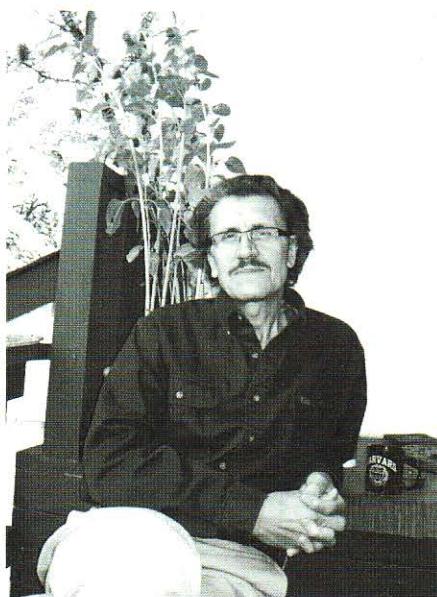
Author Unknown

Рошнёме, то очиглядне. Саскачеванска руска заедніца віше численша, бо ше знова дзепоедни нови фамилії приселели зоз Краю тадзи гу нам до Прерій. Число ше нам тиж звекшує и по природним росту, зоз родзенъем дзеох по родичнох руского походзеня. Не барз на то обращаме повагу, але Руснацы у Канады тераз преважно млади людзе, млади фамилії, та такого подроску, хтори народзени у Канады, а не у Краю, ёст віше веций. З несцерпеньем чекаме офицыйны результаты попису жительства у Канады видзиц кельо нас направди ту ёст.

Поставаме віше веций Канадянє. Офицыйно, зоз приманьем канадскага державлянства поставаме Канадянє руского походзеня. З тих приселеных у велькай габі приселенцах пред пар рокамі велі тераз уж спольнели потребни роки пребуваня у Канады же би поднесли вимогу за державлянство. Постало уж цалком звичайне же кед придзе тому час, дахто з нас поволані положыц испит за державлянство, або же руска фамилия медзи тима хтори покладали пришагу и прияли офицыйны документ державлянства. После того слідуюци крохай то подношене вимоги за канадски пасош, та ше нашо нови Канадянє Руснацы не геверую, бо зоз канадским пасошом легчайше путовац, як зоз старым.

Путоване до Европи нам пофришко будзе ище легчайше. Як би ше поведло, Прерия постава блісса гу Европи. Уж почали розгварки офицыйных о отвераню директнаго леценя зоз Саскатуна и Риджайни до даеднаго зоз векших медзинародных аэродромох у Европи. Ми медзи такими путнікамі близовно же будземе у векшим чишле, бо уж тераз часто чуц же тот и тот одпутовал “дому”, або ше враца. Найвеций нас може поцешиц така вистка и пре тих хтори приходза до нашиви, бо тоти старши, без знаня англійскаго языка, а прешеданьем двараз-трираз, не одшмелені з нашим прешвежованьем же “не такой таке то страшне”. Легчайше, меней часово тирва, а годно буц и тунше, шеднуц на авіон и допутовац директно до конечнаго места. Ище пред скоро трицец рокамі мали зме погоднейшу нагоду як нёшкa: з Београду до Торонта могло ше буц по дзевец годзинох леценя!

Нашо драги на Сіверно-америцким континенту ше звичайно по тераз зводзели на лесене помедзі Онтарием и Саскачеваном. Пойсц, на приклад, нащывиц Руснацох у Зединеных Державох, вигодно було лем Руснацом Онтарийцом. Тераз уж и зоз Саскатуна ёст три директні вязи до ЗАД: до Минеаполису, Денверу и Чикага. Рушели зме и по тих драгох на юг до Америки, але помали ше то одбыва, а було бы причини змоцніц контакты зоз там нашима. Єдны з наших людзох то Американцы хтори знаю же су руского/русинскаго походзеня и на тей подлоги основали свойо культурни организаций. Други то праве тоти хтори до Америки пришли як Руснацы, так як и мы до Канады, за остатні 20-30 роки. То наша родзина, а зна ше, же родзинство потамаль тирва, покля ёст контакты медзи родзину.

Ruthenian Dance

The Ruthenian People

Ruthenians (also referred to as Rusyns, Ruthenes, Rusins, Carpatho-Rusyns, Rusnaks) are East Central European Slavic ethnic group that speak the Ruthenian language and maintain its unique heritage.

The Ruthenian ancestry home land is on the Carpathian Mountains and north slopes of Pannonian Plain in Europe. This territory is divided among modern countries of Hungary, Poland, Romania, Slovakia and Ukraine.

The oldest diaspora of Ruthenian has been established on the south slopes of Pannonian Plane since 18 century where currently the modern states of Croatia and Serbia lay. They are referred to as the South Pannonian Ruthenians. Many of them have immigrated to the North American continent since the beginning of the 20 century.

Dance Heritage

Ruthenian people like to dance. They dance during weddings and at any occasion where an opportunity to dance becomes present. Typically the children learn the Ruthenian dances at a wedding.

Ruthenian youth gatherings are a typical place where individuals embrace the Ruthenian past through dance. Ruthenians enjoy performing their traditional dances on stage as many take pride of their rich cultural heritage.

Mirror Life of Dance

The Ruthenian ancestral land has been a gateway between the Europa and Asia. This land has always enjoyed cultural enrichment provided by the people of the two continents. Ruthenian music and dance thus reflects elements of both cultural groups: the ancient Asian desire for fast rhythm and movement, on one hand, and European harmony and continuity, on other.

Influenced by the geographic conditions of the region of their origin, Ruthenian dances are similar to the dance performance of the Highlanders who like steps of jumping, and Lowlanders with their dances of spread circles and wide turns. Also, the Ruthenians dance is similar to Hungarians, Pols, Slovaks or Ukrainians because of the close proximities of the culture, influence upon each other was inevitable over the centuries.

*It was a dance
of a radish and a poppy-seed,
a pickle and a cilantro.
Then an onion noticed it
and quickly jumped
to makes it own twist.*

Ruthenian Folk Song

Prepared for the SRC by Lou Medjesi

**Rusyn - Saskatchewan
Ruthenian Culture
Association, Inc.**

P.O. Box 1681
North Battleford, Saskatchewan
S9A 3W2

Lou Medjesi, editor,
Phone: (306) 244-8455
Email: lubo@sasktel.net

Editorial Board:

Rev. F. Joakim Rac
Petar Sopka

If you know any amazing
Rusyn stories or achievement,
please e-mail:
lubo@sasktel.net

*Our newsletter is on the internet:
www.saskatchewanrusynculture.com*

З роботи Руководства

Руководство нашого Дружтва понукло написани звит о роботи и финансийни звит за 2010. рок членом на розпатране и прилаповане на рочней схадзки хтора отримана под час Руского пикника. Обидва звити прилапени.

На рочней схадзки тиж писмено з боку потерашнього Руководства и предложених на самей схадзки выбране нове Руководство Дружтва, так же дзепоєдни од потерашніх членох Руководства тоту функцыю буду и надалей окончовац, а тиж выбраны и такей должносты ше прилапели новы.

Руководство Саскачеванскаго дружтва рускай культуры "Русин" выбране на Рочней схадзки 23 юлия 2011. року за період 2011-2013. рок то:

Мария Гарди
Михайло Мағоч
Михайло Макаї
Любомир Медеши
Славко Перепелюк
Дюра Семан
Петро Сопка

Винчуєме на виборе и жичиме красни успех у роботи.

ВИНЧОВАНКА

Ставкови Перепелюкови

Винчуєме председальцови
Саскачеванскаго дружтва рускай культуры "Русин"
же постал щештіві дідо прэйг іх дзвікі Тняни.
хтора того лёта народзела Сняну.

На многая літа, Лю!

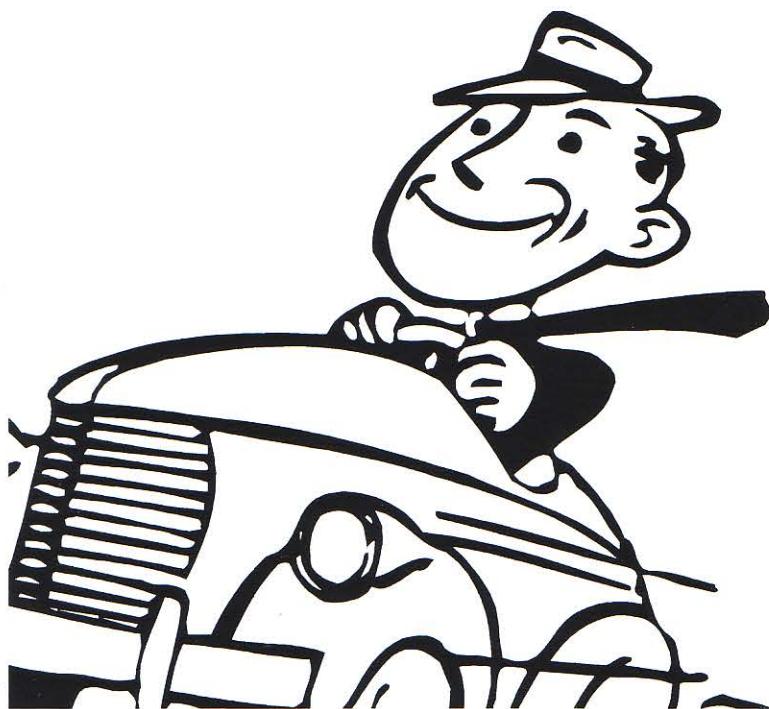
We recognize
the Sponsors to our cultural activities
and the Saskatchewan Ruthenian Messenger

ОБЕШЕНЯК ЗА КОРМАНЬОМ

Вери ше у народзе же тоти давни Руснаци приселены до Америки мушели буц кощаки, бо хто бы могол витrimац телі трапези през яки вони дакеди преходзели. Не легко то было спущовац ше до рудокопох под жему, або з дня на дзень робиц у брудней фабрики, а жиц баржей у таким як шопа з дескох, а не права хижя. Ище векши кощаки мушели буц тоти хтори ше приселели у давних часох до Канады, теди велью жимнешай як нешка, полней дзивини, полней з черяками.

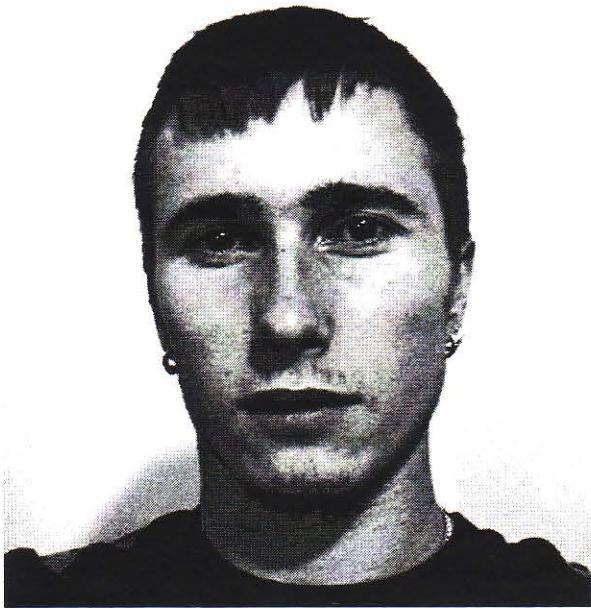
Людзе прежили, и
боме, дзепоёдни з ніх
дожили глібоку старосць,
бліско сто роки старосцы,
цали ёден вік. Та гоч и таки
стари, остали задарти,
твардоглави, з верху ягод
приглуши, а кед лем требало,
ище яки схопни виклапкац ше
зоз трапези.

Приповеда ше же ёден таки дзеведзешат рочны Руснак мушел врациц свойо допущене гоніц авто. Напольнел таку старосць же його дохтор бул думаня не пошведочиц якого ё доброго здравия. Без такого потвердзеня з боку дохтора допущене не мож предлужиц, та и тому рускому старику полиция одняла право гоніц авто. Поволали го най допущене врачи до полиции, та вон так и зробел. Пошол до полиции, врацел папери, але престац гоніц авто — не престал.

Прешло тому надосц часу, кед истого, тераз дзеведзешатпейц рочного Руснака у Канады полиция знова запарла. Полицай му гвари:

- Твойо вожацке допущене, модлім.
- Ніч ше ты не бригуй, воно у вас у полиции на сигурним месце уж полни пейц роки, одповед му старик.

Портрет

ЗАМЕРКОВАНИ ПЕРШИ КРОЧАЙ: ПЕТРО СОПКА

Пред пар роками медзи кандидатами за руководство Саскачеванского дружтва рускей культуры "Русин" нашол ше и сден млади, цихи чледнік. Младих у национально-культурній роботи нігда не досц, а окреме медзи нами Руснацами у Саскачеване, а вироятно и индзей у Канади. Гочше добре зна же без младих ніст будучносци у було якій роботи, на тото ше не вше дава достаточну повагу з боку старших, а гу тому, млади дзечніше буду стац з боку, як непоштредно ше укапчац до роботи. Прето, предкладане до руководства гоч кого з младих, а гу тому же би ше таки млади прилапел кандидатури, ридка нагода. Члени Дружтва з вельку надію и довирием вигласали же тот млади чледнік. Петро Сопка зоз Нортбатлфорду, иншак Керестурец по походзеню, будзе сден з директорах Дружтва. О два роки потым членство оценьвало и знова выбрало Петра до руководства. На тогорочней схадзки Дружтва то ше потвердзело и по трецираз – Петро знова выбраны.

Ест причини прецо члени Дружтва даваю довирис Петрови. Оправдане вериц же тот млади Руснак сден з таких хтори даваю до свой национальней засдніци медзи тима найвецей.

Кореограф

Початком того рока з боку одвичательных у здружэню всцяязичных школох у Нортбатлфорду сцигла вимога же би за дзесці було добре порихтац даяки рускі танцы, та на таки способ, приспособено возрасту, прибліжыц гу рускей культуры дзесці не руского походзеня. Понукнуте Петрови з оглядом же вон бул дакеди танечнік у Керестурским Доме культуры. Вон ше не одрекал, але ше такой дал до роботи. Радзел ше з кім лсм могол, гледал совити, позберал інформациі и знанс. Питал же би ше

видруковало о руских народних танцах, та так настала о тим брошурка на двох бокох.

Петро зоз кореографію руских дзесцінских танцах, и зоз кореографску роботу з дзецми, оценены як найлепши, найпорихтанши, найвитирвалши. Такой ше наньго рахус и надалей, же знова приступи научиц дзесці танцовац так як дакеди танцovali руски дзесці у бависку, у дзесцінскай заградки и школи. Петро ше у тим наприяме уж тераз не геверус. Не пре себе, але пре шицких нас Руснацох. Як сам гвари, най би ше цо вецей знало о нас, о нашей традиції, о наших культурных досцігнущох.

Вічас би було повесц же зоз Петровей роботи коло руских танцах дацо вельке видзе. Таке дацо як кед дакеди Сільвестер Гача, Срімец по походзеню, танцош у београдским фольклорним ансамблу "Коло", пришол до Керестура и розпочал барз вельке – богату традицию сучасных руских фольклористох: Юліян Рац Юлинко и Йоакім Рац Мімі у Руским Керестуре, Микола Губаш у Коцуре, Звонко Костелник у Вуковаре... Петро за таке дацо нема условия, у першим шоре, не може мац такой тельо танечнікох же би зоз громади випукнул високи квалитет. Вон таки амбіцій ані німа. Петро ше намага указац руским дзесцем же танцовац може буц таке міле як и гоч хтора друга активносц, фудбал або гокей напріклад. Другим Канадянном Петро би указац же так як цо, поведзме Ирци або Українци пишни на свой атрактивни танци, так ше и Руснаци можу з чим шик похваліц. Петро гвари:

- Питали одомніс, та цо же бим не зробел.

Вон ані не шніёс буц кореограф, але електричар по фаху. Ходзи до такей школи.

Поета

З початку Петро не бул дзечни обявиц свою поезию. Млади людзе не дзечнас даваю до явносци тога о чим роздумую, чому ше радую, наздаваю, або цо их трапи. Пишу лем за себе и сами свой пречитаю лесм з часу на час. З часом кажды поет и писатель прииде по тоту точку кед сам себе нове обяйвац, або го дахто други нагвари. Петра не требало велько нагваряц, але до вредносци своёй поэзии, уж кед пристал обявиц, не верел велько. А вон добре пише, интересантно, щиро, отворено, о стварох яки ридко хто замеркус:

... “невидліве зарно,
хторе полне зоз енергию,
може нас зніщиц”...

(Что то з нами)

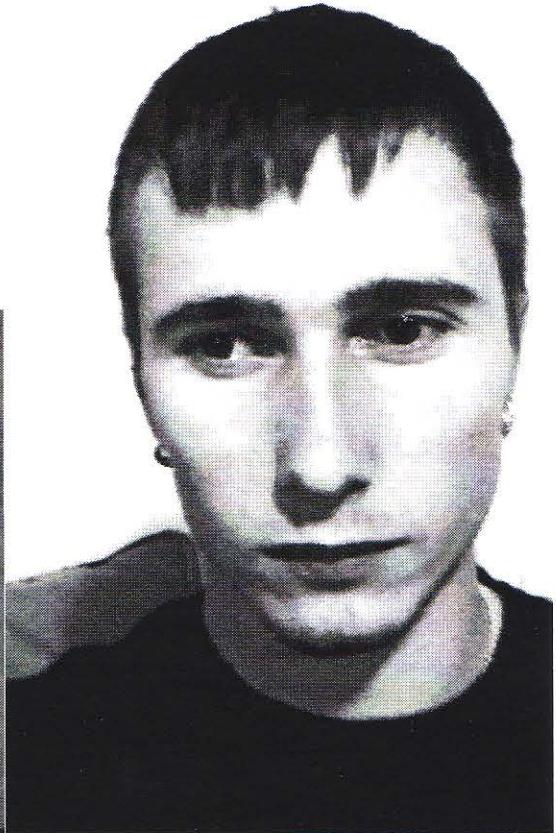
... “Його думки єдинствени
и нігде нест исти.” ... (Наш швет)

... “Вона не зна же старосц
иста за шицких,
же таки часи наайду и на ню.” ...
(Старосц).

Свою поезию
Петро дал обявиц до
“Саскачевского руского
гласніка”. У нашей новинки
скорей ньюго ше уж
оглашали млади поетове
(Таня Рац, Мариана Мудри,
Мартина Мудри, Мая
Медеши), але по англійски.
Петро пише по руски.

Англійски або руски - язык поэзии менеў значни. Значнайше же руска младеж зна свой виповесц у литературнай форми. Петро на добрей драги виградзиц свой висловівоване так як поетове/писателе робя.

Особа добреї дзеки

Уж ше прещирел глас же Петро Сопка прияти за добродзечного ватрогасца у Нортбатлфорду. Чи то не уход до ватрогасца по професії? Задумайме себе, перши Руслак ватрогашец у Канади. Кажда чесц, лем напредок, Петре!

Того лета Петро бул у нащиви у Краю, та Руски пикник и Младежски летни камп прешли без нього. Прешлих роках іншак було, бо Петро бул сден од тих “главных” же Пикник и Камп росли з единого успіху до другого: зорганизовал младых, организовал спорты бависка, робел, помогал ...

Петро подпредседатель нашего Саскачеванского дружтва рускай культуры “Русин”. Заслужел таку чесц уж зоз самим тим же вельку часу зоз свайго часу - часу младосци, розваги, безбріжносци - положел на хасен людзох коло себе, же го дарує людзом зоз хторима жис. Хтошкa раз гварел: “Кед би вецей таких було, дзе би нам консц бул!”. Окреме нам Руснацом ту у Канади таких ище як треба, же би нам національно-культурна будучносц була цо сигурнейша и длукшого часу.

Л.М.

МАРЧА И БАРАНЧЕ

По мотивах писньочки
"Mary had a little lamb"

Наша мала Марча
ма єдно баранче,
як пахулька биле,
ніжне, шумне, миле,
ягод помаранче.

Кадзи Марча ходзи,
воно ю провадзи,
и тамаль и тадзи;
дробчи, заскакує,
Марчи ше радує.

Єдно рано за ню ішло,
аж до школи пришло.
Була то радосць велька!

Дзэци ше шмеляли,
бегали, квичали,
зоз нім ше бавели,
бо таке у школы
ище не видзели.

А веџ пришла учителька,
та гварела
же то не ў шоре:

— Баранче най дому идзе!
Место му у дворе
або у оборе.
Бо у школы ше не швечи
кед баранче бечи.

Зложен: Юлиян ПАП

FATE

What brought us here
To this moment
A passage in time
When life stands still
Our senses alive
Bliss
Fate

What brought us here
To this place
A kaleidoscope world
Where laughter flows
Energy contagious
Peace
Fate

What brought us here
To each other
A pure harmony
When a touch or glance
Will warm the soul
Love
Fate

Tanya Rac

Любомир Медеші

АМЕРИЦКИ МАЙНИ

Швет зоз вельку номину преславял 1900. рок. Шпивало ше, танцувало, пило и сдло по крачмох, по уліцох, по обисцох. Стари ше справовали як млади, а млади од дурнотох не знали цо зоз собу. Швет таке ище не видзел. Славело ше уход до двацетого вику, до вику економскага напредовання. Кажде думал же нови, двацеты вику принесе благостан за каждого. Славело ше тому новому часу, новей будучносці полней обецункох. Трошошо ше веций як гоч кеди скорей.

У Барбертоне ў Амерыкі ше тиж славело тей ноци. У ёднай, зоз дескох збитей карчми, попивковали себе руски хлопи и млади хлапцы. И вони сцели буц часц швета. И вони сцели дарвец дацо зоз того благостану од наиходзяцаго двацетаго вику.

- Пийме, людзе, - гвари ёден з младших хлопох за вельким древеним столом. – Пийме тей новорочнай ноци, бо рано и так треба знова пойсц до роботы. Знова под жем, знова до майни копац. Рисеме як тоти кертици. Кед близме прейга през Жемову кулю могли так риц попод жем, озда близме дошли аж до Бачкай и Сриму.

- Пийме, браца, пийме до рана – дадава ёден старик. – Свой зме ище не забули. Ишце ми више Русини з Карпатах и Панонскай ровніні. Жажда за лепшим хлебом нас ту ведно зляла, до тей далскай Америки. Славме, славме! Цо ма буц, най будзе!

- Нешка найвецей славя богати, нова класа людзох – станул споза стола ёден з тих руских моцакох цо свою душу и цело, моц и сцелосц уж роками дава Америки. – Славя найвецей тоти богати цо стару, кральовско-паньскую Европу преробели на индустрыйну силу. Вони перши похопели же технічны видумки и образоване можу принесц велью доброго кед ше их зна вихасновац. Прецо ми Русини не мame таких своїх богатых преднякоў?

Настала цихосц. Ніхто ше ёден час не оздзивал. Кажде на тото поставене питане уж давно подумал док чекко робел под цму жему або у закуренай фабрики. Кажде з іх не раз раздумовал прецо Русином якиш други людзе, людзе цудзого язіка вицагую моц, просто им дру хрибет од рана до ноци. Тим цудзим людзом за Русина не було брига. Давали му найчежшу роботу, а найменшу плацу. Кед би лем ёден богати Русин бул у Америки, келім би вон Русином дал добру роботу!

Ёден хлапчыско, о пар минути цихосци, помали станул и попатрел кождому до оч:

- Добре же тоти людзе, тата нова класа, преросли

моц вичерпаней класи старых панох. Озда нам не досц бирешована на цудзей жеми?! И там у старым kraю зме робели и лем робели, а више за цудзого. Прето зме и пришли до Америки. Людзе, ніч нам друге не остава, лем роздрец штвери очи! Учиц ше треба од других. Як вони робя, ми мушиме два раз лепшіе.

После таких словох настала цихосц не лес коло стола, алс у целей карчми. Людзе ше почали збивац коло младого бешедніка и слухац го з рознятима устами.

- Найвецей ше таких, скопных людзох, индустріяліцах, згарло до Америки – предлужел з моцним гласом члесднік. – Дзекуюци їм и нашей моци, у Амерыкі вирошли тоти моцні фабрики. У майнох и фабрикох треба найвецей роботнікох. Ту наша нагода заробиц. Прецо же зме ту пришли, кед не пре заробок? Ша, дома не було дзе хлеба заробиц, а ту у Амерыкі хто роби и хто зна з пенежком разполагац, може и пришпоровац. Велі ше о два-три роки врачаю дому, та там купую дахто хижу, дахто жем, а дахто, боме, аж и карчму. Ми цо оставаме, мушиме ше старац о себе. Мушиме буц зложни, бо лем так у Амерыкі з биднага мож газда постац. И Поляци патра дац роботу понайвецей свойому. Словакам не велью лепшіе як нам, алс и вони дзбаю за каждого свога человека. Ния, Галичане зорганизавали свой дружства. Ми, Русини з Карпатах, чи з ровніні, маме ше збивац до единага!

- Гей, гей, збивайме ше до ёднага – одушевено скричал ёден Русин зоз сущеднага места. – Ми у Акроне, по майнох и по фабрикох, познаме каждого Сримца и Бачвана, а боме познаме и веліх Карпатянох. Дайме себе руки! Не шме ані ёден з нас препаднүц! Зложно ше помогайме кед дахто у хороти. Дайме ёсц тому цо остал без роботы. Гледайме од газдох майнох и фабрикох най и Русин будзе поставени за боса. Чи ми горши як други? Свойого боса будземе слухац, а не ровно лем цудзого.

До рана ше так разгваряли Русини з америцких майнох и фабрикох. Новы дзень уж приношел двацеты вику, а до того нового вику ше требаю влациц зоз швижима идеямі. Видно було же лес тоти зложни и витирвали дочекаю и дваццперши вику.

Меней познаты назви:

- майна - рудокоп
- бос – предроботнік, бандигазда; шеф

Зоз рукопису
придатого до «Руско слова» 2010 року на обявіоване кніжки
«Часокрок: Притоведки з рускай прэцілосці»

Гледаме геверни прикладніки: “Саскачевански руски гласнік”, 3/II, април 2008

У новинарстве сст таке становиско, же кед о дачим нїч не обявене у средствах информовання, то вец таке ягод кед би го анї не було, ягод кед би ше нїч анї не случело. Сст правди у тим, бо о тим о чим ше не зна, мало хасну.

Кед ми Руснаци сцеме же би ше о нас знало цо вецей, вец и сами мушиме допринесц ширеню вистки о нас. Требали бы зме ше остарац голем порозпосилац кнїжки о нас и нашо информативни виданя (новинки, брошури, памфлети) до таких институцийох дзе ше глєда информаций. То би могли буц библиотеки, вигледовацки центри, архиви, школи...

З тей потреби, шириц информацию о тим цо робиме ту у Саскачеванс, вишло же би зме требали подаровац комплєти нашей новинки “Саскачевански руски гласнік” до Прерийского вигледовацкого центра на Саскачеванским Універзитету у Саскатунс. Недостава нам число 3/II, април 2008. рок.

Кед же дахто ма геверни “Саскачевански руски гласнік”, 3/II, април 2008, модлїме най би ше явел на телефон (306) 244-8455.

Поволанка на предплату: “Руснаци у швеце”

Уж вецей роки у Канади виходзи магазин “Руснаци у швеце”. То новинка о Руснацах ширцом швeta – за Руснацах и шицких хтори сцу знац о Руснацах. Написане преважно по руски, дацо по английски, добре илустроване зоз фотографиями, а вистки наисце з каждого краю дзе сст Руснацах.

Магазин виходзи три раз до рока, але и попри того є барз актуални, бо вельо того, цо ше збува медзи Руснацами, о тим индзей нет обявене. Видаватель и редактор Гавриїл Колессар ше постарал мац сотруднікох зоз вецей державох, а гу тому добрих новинарох. На магазин “Руснаци у швеце” би ше требала предплатиц кажда руска фамилия хтора трима до себе, до свой рускей национальносци.

Рочна предплата (з ураховану поштарину):
Канада \$17 (Канадски)
ЗАД \$18 (Америцки)
Австралия и Европа \$24 (Америцки)
Предплатиц dakого у Керестуре або Коцуре \$18 (Америцки)
Предплатиц dakого у других местах у Войводини \$24 (Америцки)

Уплациц зоз чеком на мено: Gavra Koljesar

Чек послац на адресу:

Gavra Koljesar
324 Overlea Drive
Kitchener, ON N2M 1T8

СКАЗКОВИТА БАСНА У ДЗЕЦИНСКИМ СНУ

У сказковітей басні «Сни малей Иринки спод сдней перинки» Гелени Гафіч Стойков описані даскельо дожица у сну варошкого дзецка хторе пошло до баби на валал и стретло ше з питомим животинъским шветом. Гвариме – сказковітей басні, прето же тата кнїжочка насампредз сказка цо дзеци оплеменюс з красу видуманого швета, веселосцу, гуманосцу и оптимизмом и надополнююс недосоц рационалне толкованс швета. То комплексна, реалистична приповедка, але пре ей дошлідну oddалносц, чудносц, неодредзеносц часу и места, недостаток описох реалистичнай конкретизациі – ей реализем фантастични. Вона пририхтує младого человека за борбу з почежкосцами и тужемску неправду, а зоз своім законченчью и моральним призвуком го учи же слаби и нсмогави з моцу розума можу звладац препречения, же ше зле победзує з борбу и виру до живота, же неправда найчастейше покарана, а правда тиумфус. Кнїжочка, як у Слове Видавателя пише, источашнє и басна, уж з тим же приповеда о подійох зоз животинъского швета и же ше як кнїжково-моралистична и неживотна педагогийна спекулация закончує у форми веселого обрату и ядовей воснитно унапряменей думки. Подоби цо ходза оштврнож або маю на себе пирс, справую ше у кнїжочки як людзе: Гафічова барз добре замерковала їх норов и фиксовала їх константу, так же у Ирінковых снох пес отілтвorenс приятельства и вирносцы, вол символизує витимовносц, конь чесносц и шмелосц, ягнятко песонификує нсвиносц и потульносц, овца наївносц, коза здогадлівосц, мачка облесносц и лукавосц, гуска ограніченосц, швіня люштавосц, заяц бояжлівосц, когутова задача старац ше о фамелиї... Як интересантно транспонована животна стварносц на уметніцку ровню, тата сказковита басна малим читачом блізка бо ей посента не шлідзи зоз самей подїї, але є data у форми нсвиповедзеного заключеня, а поука уложена до тексту так же представя думкове ядро хторе оможлівює правилне толкованс приповедки. Кнїжочка тиж так и сликовніца, прекрашнє илустрована з рисунками хтори вирно провадза текст и подїї. Животині на твар красни, весели, нашмяяни, розбавени, та позитивно дійствую на дзесінске розположенс и розвиваю любов гу тим питомим существом хтора ше дзецом врача з исту миру. Ту слика, поправдзе, як форма спорозумійована и уметносц радосци и фарбох, нашла свой прави вираз. Вона зоз свою очиглядносцу и конкретносцу, визуальну и симултану комунікацию, олегчала думкову усіловносц у одгадованю змісту и оможлівела виэши ступень похопеня стварносц. З ридку слоквенцию и нсгранічену потримовку яку даваю словам, тоти рисунки, злучени з текстом, як ровноіравни вредносцы, розвиваю фантазию при малючкіх патрачох-слухачох або читачох и оможлівюю им, без примушована, здобуц и прилапиц перши представи о красним и увесц их до чарівного швета природи и царства фантазій. Єдноставносц

линийох, фарбох и живописносц пестую естетки чувства при дзецеох чия способносц «читаня» зведзена на механічне регистрованс буквох, словох и виреченьох и зоз законітосцами творчосци, ідейносци, подобовей граматики, синтакси и эмотивносци оможлівюю наймладшим прейсц през фазу подобового языка и достац визуалне чувство краси. З магичну моцу уметніцкай налети, илustrаторка Ивана Яніч благочашнс и благотворно дала одвити на безчислени дзесінски питаня: цо, як, чом... и на ёх найвчаснейшим возрасту им оможлівела на найпростейши, букварски способ, вежбац дискриминацию гласох, повязовац слова зоз стварами и зявенями и, конечно, уведла их до швета словох и потримала розвивац моторну схопносц и оптичну перцепцию, увагу и думкову способносц.

Гварели зме – швет словох, хтори авторка сказковітей басні предшколским дзецом, окреме тим у урбаних штредкох, на поштредни способ збогацела зоз старшима и покус забутима словами: зуновани од путованя, пооправяц перинку, розчервенсте лічко, здирвети проща, загагац, квакац, закоткодац, пищац, хлів, кармики, курнік, плот, лиска, гони жеми, черяк, винириц хвост, шено, древотня, хрустац, магочки, джубкац, уляц, валовок, хліпац, лапкац, волько, оброк, отруби, цвіклово резанки, даралов, макух, притуліц ше, зорвец зоз сна, одхилени облачок, заслуннути... Виречена кратки, ясни, з добераніма словами хтори крашнє дочаровали атмосферу у доме, діялоги єдноставни, прилагодзени гу наймладшому возрасту, а окрему милозвучносц тексту авторка посцігла з выбераньом ономатопейных menoх за животинї, хтори у себе найчастейше скриваю и одредзену їх прыкмету. Так ше ринява швіня вола Ріня, ей прашатка: тлустеньке Тушко, єсне Брушко и тото цо люби гругліц кукурицу – Груглюшко, качка цо таляба по блаце – Талябачка, конік з білу ліску – Ліско, пулька – Булька, шивкасти когуцік – Ярабік (здогадоване на народну шпіванку Когуцік ярабі, не ідз до загради), гусочка хтору ше доволос зоз біри, біри – Бирочка, кравичка Мілка (дзеци ю познаю пре чоколаду з истим меном), пішчик Бурко (найчастейше мено при наших псох), качур Гачур, гунарік Кошарік, курка Джмурка, пуляк чарни Шварни, ціца Мица (пре риму) ітд. Таке менованс зошицким оправдане, бо предшколски дзеци, як и дзеци вчасного школскаго возросту непреповедзено уживаю у рими, легчайше паметаю текст, а ономатопейне повторйоване дава виреченьем целого тексту одредзени ритем. Исте мож повесц и за сам наслов кнїжочки – Сни малей Иринки спод сдней перинки, хтора, наздаваме ше, зоз задовольством найдзе своїх мілих читачох. Ми найсердечнейше препоручусме же би мали читаче, односно їх родичи, баби, дідове и виховательки нашли драгу гу тей кнїжочки.

Треба, вшеляк, надпомнуц же тата кнїжочка обявена и на сербским языку под назву «Снови мале Иренице испод једне дуњице». Кед ше Дружтво за руски язык, литературу и културу одлучовало на тот крочай, мало насампредз на разуме нашо двоязични штредки и дзеци з мишаних малженствох хторим язык на яким вигваряю перши слова ис руски. Окрем того, жадали зме тих дзецом зоз сербского язичного подручя, у духу мультиязичноси нашого веџейнационалного штредку, дац информации о творчосци на руским языку за наймладши возраст. Видане на сербским языку, гоч по випатрунку зошицким исте, мушело прецерпиц дзепосдни язични прилагодзованя. Так, наприклад, сами мена домашніх животинъюх пременсни, понеже ше цело зачувац їх ономатопейносц и звучносц: место пшичка Бурка по руски, куцов ше по сербски вола керић Вртирешић, конїк Лиско з билу гвозду на чоле у сербской верзии коњић Звездан, гунарик Кошарик по сербски гусан Робусан, гусочки

Бирочка по сербски гуска бела Анабелла, качур Гачур наволани по сербски патак Батак, кашка Талябачка постала шпатка Слатка, курка Джмурка – мама кока Бистроока, когуцик Ярабик – петао Светао, пулька Булька пременована на ѡурка Мамурка, пуляк чарни Шварни «прекресцени» на ѡуран Тмуран, швия Риня – мусава свиња Гриња, а сй тройо прашатка: Тушко, Брушко и Груглюшко постали Буцко, Крцко и Лабрцко.

Понеже кнїжочка обявена на двох язикох, наймладши читаче годни мац нагоду источашис звладовац и руски и сербски язык (або прошивис: и сербски и руски язык) паралельно и прилапіовац слова источашис з обидвох язикох.

Керестурски руски дзивки концом 1940-тих.
Руске дзивоцке облісчіво ше хасновало по
конец 1950-тих роках, а потым лес за
окремні нагоди—за зачепене младей.

ФИНАНСИЙНИ ЗВИТ
САСКАЧЕВАНСКОГО ДРУЖТВА РУСКЕЙ КУЛТУРИ "РУСИН"
ЗА 2010. РОК
(Рознотрани и прилганни на Рочней слађаки на Руским Пикнику 2011)

- Саскачеванске дружтво рускей култури "Русин" вошло до 2010 року зоз приходом од 1,154.00 долари.
- У 2010 року зоз членарини, з добродзечних прилога и зоз заробку на акцийох и манифестацийох назберане 8,164.00 долари, а то 2,104.00 долари већей јак рок пред тим.
- На окремни пројекти зоз Saskatchewan Lotteries, а прејг SaskCulture Inc. достате 5,332.00 долари.
- Вкупни приход у 2010 року бул 13,499.00 долари.
- Вкупни трошаки у 2010 року були 13,382.00 долари.
- Заробок Дружтва у 2010 року бул 1,271.00 долари и то пренешене до 2011 року за даљшу роботу Дружтва.

Rusyn-Saskatchewan Ruthenian Culture Association, Inc.

Statement of Operations and Changes in Fund Balance

December 31, 2010

(Unaudited - See Notice to Reader)

	2010	2009
	General fund	General fund
REVENUES		
Membership fees received	\$ 8,164	\$ 6,060
Grants received	5,332	5,950
Interest earned	3	3
	13,499	12,013
EXPENSES		
Youth culture camp and picnic	5,467	5,574
Leadership seminar	-	3,557
Cooking competition	259	933
Seasonal holiday celebration	2,520	-
Taste of culture	1,301	-
Bridge fest	1,182	-
Accounting fees	152	283
Other professional fees	810	-
Bank charges and interest	45	32
Meetings and travel	340	379
Memberships and dues	-	45
Grants and printing expenses	355	1,072
Office and administration	951	307
	13,382	12,182
EXCESS (DEFICIENCY) OF REVENUES OVER EXPENSES		
Fund balance, beginning of year	117	(169)
	1,154	1,323
Fund balance, end of year	\$ 1,271	\$ 1,154

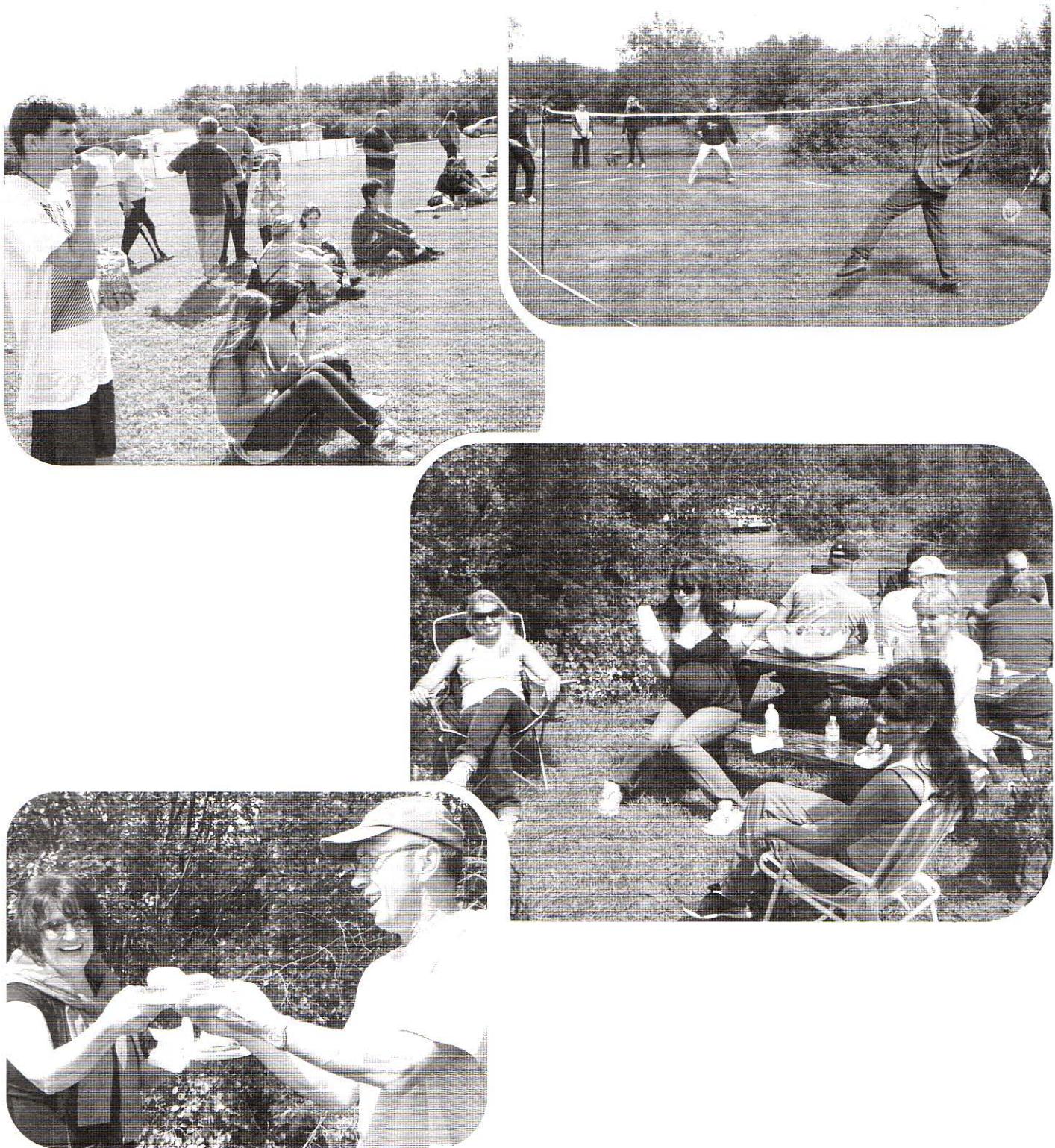
The Statement has been prepared by Missura Accounting Inc.

The Ruthenian Pot Cooking Competition

2011

Rusyn Picnic 2011, Glenburn Regional Park, Saskatchewan

Ruthenian Culture Youth Camp 2011

